

GODIŠNJI IZVJEŠTAJ O RADU
FONDA ZA ZAŠTITU
DEPOZITA
ZA 2024. GODINU

FOND ZA ZAŠTITU DEPOZITA

**GODIŠNJI IZVJEŠTAJ O RADU
FONDA ZA ZAŠTITU
DEPOZITA ZA 2024.GODINU**

Podgorica, MAJ 2025.

SPISAK UPOTRIJEBLJENIH SKRAĆENICA:

CBCG	<i>Centralna banka Crne Gore</i>
EBRD	<i>European Bank for Reconstruction and Development) Evropska banka za obnovu i razvoj</i>
EFDI	<i>(European Forum of Deposit Insurers) Evropska asocijacija institucija za osiguranje depozita</i>
IADI	<i>(International Association of Deposit Insurers) Međunarodna asocijacija institucija za osiguranje depozita</i>
EU	<i>(European Union) Evropska unija</i>
FSAP	<i>(Financial Sector Assessment Program) Finansijski sektor za procjene programa</i>
Fond	<i>Fond za zaštitu depozita</i>
Metodologija	<i>Metodologija za obračun premije na bazi rizika pojedine kreditne institucije</i>
UO	<i>Upravni odbor</i>
Zakon	<i>Zakon o zaštiti depozita</i>
Direktiva 2014/49 EU	<i>Directive 2014/49/EC of the European Parliament and of the Council of 16 April 2014 on deposit-guarantee schemes (Direktiva o zaštiti depozita)</i>
Direktiva 2014/59 EU	<i>Directive 2014/59/EC of the European Parliament and of the Council of 15 May 2014 establishing a framework for the recovery and resolution of credit institutions and investment firms (Direktiva o sanaciji kreditnih institucija i investicionih društava)</i>

SADRŽAJ

SPISAK UPOTRIJEBLJENIH SKRAĆENICA.....	2
UVODNE NAPOMENE.....	5
1.OSNOVNE INFORMACIJE O ZAŠTITI DEPOZITA.....	9
1.1. Fond za zaštitu depozita	10
1.2. Usklađivanje zakonodavnog i institucionalnog okvira sa pravnom tekovinom EU u oblasti sistema siguranja depozita.....	12
1.3 Članice Fonda za zaštitu depozita	13
2.NIVO I STRUKTURA POJEDINI KATEGORIJA DEPOZITA	15
2.1 Ukupni depoziti	16
2.2 Depoziti lica koja nemaju pravo na isplatu garantovanog depozita	17
2.3 Depoziti lica koja imaju pravo na isplatu garantovanog depozita-zaštićeni depoziti	19
2.4 Garantovani depoziti	22
3.IZLOŽENOST FONDA PREMA KREDITNIM INSTITUCIJAMA	29
4.AKTIVNOSTI FONDA U 2024. GODINI	33
4.1. Opšte napomene.....	34
4.1.1. Metodologija za obračun premije na bazi rizika pojedine kreditne institucije.....	35
4.1.2. Informacije o toku isplate preostalog iznosa garantovanih depozita deponentima Invest banke Montenegro i Atlas banke u stečaju	37
4.1.3. Primjena Politike investiranja sredstava Fonda za zaštitu depozita – Investicione aktivnosti u 2024. godini.....	38
4.1.4. Aktivnosti na realizaciji Ugovora o izvršavanju međunarodnih platnih transakcija Fonda i primanja u depozit novčanih sredstava Fonda potpisanog između CBCG i Fonda za zaštitu depozita	40
4.1.5. Sprovođenje stres-testa – testiranje softvera za isplatu garantovanih depozita na realnim podacima kreditnih institucij	41
4.1.6. Ispunjavanje obaveza prema “Stand-by” aranžmanu sa EBRD	41
4.1.7. Aktivnosti na implementaciji Programa razvoja finansijske edukacije u Crnoj Gori 2023-2027 u saradnji sa potpisnicama Memoranduma o saradnji, u cilju podizanja opšteg nivoa finansijske pismenosti crnogorskog društva	43
4.1.8. Dalji rad u radnoj grupi za pristupanje Crne Gore EU u sklopu pregovaračkog poglavlja 9-Finansijske usluge	43
4.2 Sudski sporovi	43
4.3. Normativno-pravni poslovi	43
4.4. Ljudski resursi i edukacija zaposlenih.....	44
4.5. Međunarodna saradnja	45
4.6. Ciljevi i zadaci Fonda u 2025. godini	46
4.7. Događaji nakon završetka izvještajnog perioda.....	47
5.FINANSIJSKO POSLOVANJE FONDA U 2024. GODINI.....	49
5.1 Iskaz o ukupnom rezultatu (Bilans uspjeha) Fonda na dan 31.12.2024. godine	50
5.1.1. Ukupni prihodi Fonda.....	50
5.1.2. Rashodi Fonda.....	52
5.2. Iskaz o finansijskoj poziciji (Bilans Stanja)	55
5.3. Iskaz o promjenama na kapitalu	56
ANEX: OSTVARENI PRIHODI I RASHODI ZA 2023. I 2024. GODINU, I PLAN PRIHODA I RASHODA ZA 2024. I 2025. GODINU	59
IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA	

Uvodne napomene

Uvodne napomene

Tokom 2024. godine, Fond za zaštitu depozita nastavio je sa obavljanjem zakonom definisanih nadležnosti dajući, na taj način, značajan doprinos očuvanju stabilnosti bankarskog i finansijskog sistema Crne Gore. Stabilno, i prije svega, odgovorno upravljanje sredstvima Fonda, kao i dosljedna primjena strateških ciljeva i regulatornog okvira, doprinijeli su jačanju povjerenja javnosti u sigurnost depozita odnosno finansijsku stabilnost u cjelini. U izazovnim globalnim ekonomskim i finansijskim uslovima koje su obilježili razni nepovoljni geopolitički faktori, bankarski sektor u Crnoj Gori je ostao otporan i stabilan, pa ni tokom 2024. godine nije bilo potrebe za novim angažovanjem sredstava Fonda što svjedoči o stabilnosti i održivosti cjelokupnog domaćeg bankarskog sistema.

U skladu sa zakonom definisanom funkcijom tzv. funkcijom pay-box plus mehanizma, Fond je uspješno nastavio realizaciju isplate preostalog dijela garantovanih depozita, obezbjeđujući time zaštitu deponenata i očuvanje finansijske stabilnosti, uprkos i dalje prisutnim ekonomskim nestabilnostima na globalnom planu, koji ne isključuju i potencijalne bankarske poremećaje. Uporedo sa navedenim, kontinuiranim rastom kapitalne osnovice i poboljšanjem likvidne pozicije, na drugoj strani, Fond je dodatno osnažio svoju otpornost i operativnu spremnost za reagovanje u eventualnim vanrednim okolnostima. Ovakva strukturalna pripremljenost je od izuzetnog značaja, posebno u uslovima kada su globalna i regionalna tržišta i dalje podložna određenim cikličnim i nepredvidivim kretanjima.

Prema ocjenama relevantnih međunarodnih institucija, poput Svjetske banke, u 2024. godini data je poboljšana prognoza rasta globalne ekonomije. Domaći ekonomski rast je bio umjeren, pri čemu nisu uočene značajne negativne posljedice globalnih šokova na poslovanje Fonda. Naprotiv, dodatnim jačanjem likvidne aktive, Fond je unaprijedio svoju sposobnost pravovremenog i efikasnog odgovora na eventualne buduće izazove. Na osnovu ovih pokazatelja, s pravom se može konstatovati da će Fond i u narednom periodu nastaviti da djeluje kao važan stub finansijske sigurnosti u Crnoj Gori.

Bankarski sektor ostaje jedan od ključnih nosilaca ekonomskog sistema države. Kroz očuvanu stabilnost, dobru kapitalizovanost i profitabilnost i adekvatne nivoe likvidnosti, kreditne institucije nastavljaju da ispunjavaju svoju posredničku funkciju u ekonomiji. Pozitivan trend je vidljiv i u pogledu kvaliteta kreditnog portfolija – nivo nekvalitetnih kredita je u stalnom opadanju, što dodatno osnažuje stabilnost sektora.

Jedan od ključnih pokazatelja stabilnosti bankarskog sistema jeste nivo ukupnih depozita, koji je krajem decembra 2024. godine dostigao 5,84 mlrd. eura, predstavljajući 80,53% ukupne pasive kreditnih institucija. Ovaj podatak ne samo da potvrđuje rast povjerenja deponenata, već i pokazuje da depoziti i dalje čine okosnicu bankarskog poslovanja. Kreditne institucije su, u odnosu na raniji period, u većoj mjeri usmjeravale ta sredstva ka kreditnoj aktivnosti, što može imati pozitivan efekat na ekonomski rast, za razliku od ranijeg oslanjanja na likvidnu aktivu i ulaganja u hartije od vrijednosti (izvor: CBCG).

Na kraju 2024. godine, u Crnoj Gori je poslovalo 11 kreditnih institucija, što ukazuje na očuvanu konkurentnost i raznovrsnost ponude u bankarskom sektoru.

Depoziti u kreditnim institucijama na kraju decembra 2024. godine iznosili su 5,84 mlrd. eura i ostvarili su rast od 6,64% u odnosu na decembar 2023. godine. U strukturi ukupnih depozita, 88,43% depozita odnosilo se na depozite lica koja imaju pravo na isplatu garantovanog depozita i 11,57% depozita na depozite lica koja nemaju pravo na isplatu garantovanog depozita.

Kod svih kategorija depozita ostvaren je rast na godišnjem nivou. Pri tome, rast od 3,76% zabilježen je kod depozita lica koja imaju pravo na isplatu garantovanog depozita, dok je kod garantovanih depozita rast iznosio 11,02%.

U skladu sa Odlukom Upravni odbora Fonda, u 2024. godini Fond je obračunao i naplatio premiju na bazi rizika pojedine kreditne institucije u iznosu od 27.440.000 €.

Fond je u 2024. godini nastavio sa aktivnostima na realizaciji isplate garantovanih depozita za dvije banke – Invest Banku Montenegro A.D. Podgorica i Atlas banku A.D. Podgorica, nad kojima je u 2019. godini uveden stečajni postupak.

Naime, u toku 2024. godine deponenti su preuzeli garantovane depozite u iznosu od 173.303€. Na kraju godine ostaje neisplaćeno 6.925.174€, odnosno 6,14% od ukupnog iznosa garantovanih depozita za obje banke.

Na drugoj strani, povrat sredstava iz stečajne mase u izvještajnom periodu iznosi 4,705 mil. eura (ukupni povrat sredstava iz stečajne mase na dan 31.12.2024. godine iznosi 85,17 mil. eura ili 75,57%).

U cilju obezbjeđenja veće sigurnosti depozita u kreditnim institucijama, odnosno stabilnosti cjelokupnog finansijskog sistema, Fond je sa Evropskom bankom za obnovu i razvoj zaključio Ugovor o „Stand-by“ aranžmanu na iznos od 50 mil. eura (jul 2020. godine). Ovim Ugovorom je omogućeno da, za mogući scenario nastanka zaštićenog slučaja kod jedne od kreditnih institucija iz bankarskog sistema, Fond može koristiti navedena sredstva za isplatu garantovanih depozita za period od 5 godina od dana potpisivanja Ugovora i rokom za otplatu od 7 godina. Kada se pored navedenog, uzmu u obzir, i sopstvena sredstva kojima Fond trenutno raspolaže, može se konstatovati da, u slučaju potrebe, postoje značajna sredstva da Fond može ispuniti svoj osnovni zadatak postojanja.

Fond je, u skladu sa Ugovorom o izvršavanju međunarodnih platnih transakcija Fonda i primanju u depozit novčanih sredstava Fonda, potpisanog između Centralne banke Crne Gore i Fonda i Odlukom UO Fonda o investiranju sredstava Fonda za 2024.godinu, značajno ojačao svoju likvidnu aktivu.

Finansijsko poslovanje Fonda je bilo uspješno i u 2024. godini i odraz je odgovornog i efikasnog upravljanja svim sredstvima Fonda uz ostvarenje pozitivnog finansijskog rezultata čije je povećanje ostvareno dominantno po osnovu visokog rasta prihoda od kamata na oročene depozite. U izvještaju eksternog revizora konstatovano je da priloženi finansijski iskazi istinito i objektivno prikazuju finansijsko stanje Fonda na dan 31.12.2024. godine, rezultate poslovanja i novčane tokove u skladu sa važećim računovodstvenim propisima u CG i nije izdao nijednu preporuku na njegovo finansijsko poslovanje.

Prioriteti Fonda u 2025. godini biće realizovanje aktivnosti iz domena svoje zakonske nadležnosti usmjerene na očuvanje ukupne finansijske stabilnosti sistema, uprkos i dalje

prisutnim negativnim uticajama sa međunarodnih tržišta, koji u najvećoj mjeri oblikuju makroekonomski ambijent u Crnoj Gori. Takođe, nastaviće sa aktivnim učešćem na daljoj harmonizaciji regulatornog okvira i jačanju administrativnih i institucionalnih kapaciteta.

* * *

Godišnji izvještaj o radu Fonda sadrži pet djelova.

***U prvom dijelu** izvršena je sinteza osnovnih karakteristika sistema zaštite depozita i ocjena usklađenosti sa pravnom tekovinom Evropske unije u oblasti zaštite depozita, što je veoma važno imajući u vidu povezanost crnogorske ekonomije sa međunarodnim ekonomskim i finansijskim tokovima.*

***U drugom dijelu** izvještaja prikazana su kretanja i procentualna učešća različitih kategorija depozita.*

***U trećem dijelu** je iskazana izloženost Fonda prema kreditnim institucijama i potencijalne mogućnosti isplate garantovanih depozita kroz prikaz "koeficijenta pokrivenosti".*

***U četvrtom dijelu** izvještaja, dat je prikaz aktivnosti Fonda.*

***U petom dijelu** izvještaja, dat je prikaz finansijskog poslovanja Fonda. Iz pokazatelja finansijskog poslovanja i planiranih aktivnosti u 2025. godini jasno se vidi stabilnost poslovanja Fonda.*

OSNOVNE INFORMACIJE O ZAŠTITI DEPOZITA

1

1. OSNOVNE INFORMACIJE O ZAŠTITI DEPOZITA

1.1. Fond za zaštitu depozita

Fond za zaštitu depozita osnovan je Zakonom o zaštiti depozita („Sl. list CG”, br. 40/2003) i zvanično je počeo sa radom 18. 11. 2004. godine upisom u registar Zavoda za statistiku Crne Gore. Zakonom o zaštiti depozita (Sl. list CG br. 44/10, 40/11 i 47/15), izvršena su dalja usklađivanja sa Direktivom 1994/19/EU – Direktiva o zaštiti depozita (povećanje nivoa zaštite sa 5.000 eura na 50.000 eura, kao i skraćivanje rokova isplate garantovanih depozita sa 90 dana na 15 radnih dana), a takođe izvršeno je razdvajanje upravljačke i rukovodne funkcije samog Fonda, tako što su organi Fonda podijeljeni na UO i direktora Fonda. Zakonom o zaštiti depozita („Sl. list CG”, br. 72/19), izvršena su usklađivanja sa Direktivom 2014/49/EU – Direktiva o zaštiti depozita i Direktivom 2014/59/EU – Direktiva o sanaciji kreditnih institucija i investicionih društava. Nivo zaštite povećan je na 100.000 eura, rok za isplatu je skraćen na 7 radnih dana, uveden je privremeni “visoki saldo”, obaveza sprovođenja “testiranja Sistema za zaštitu depozita na stres”, mogućnost učešća u finansiranju sanacije kreditnih institucija u cilju sprječavanja nastanka zaštićenog slučaja i naplata premija na osnovu rizika pojedine kreditne institucije.

Osnovna djelatnost Fonda je da ostvaruje zaštitu depozita u kreditnim institucijama i obavezan je da pri nastanku zaštićenog slučaja vrši isplatu garantovanih depozita, kako je propisano Zakonom. Zaštićeni slučaj nastaje danom donošenja rješenja o otvaranju stečajnog postupka nad kreditnom institucijom ili donošenja rješenja o nedostupnosti depozita. Kreditne institucije koje imaju dozvolu za rad CBCG dužne su da na ime zaštite depozita plaćaju Fondu premije pod uslovima i na način utvrđen Zakonom. Zaštita depozita obuhvata depozite položene kod kreditne institucije prije ili na dan nastanka zaštićenog slučaja. Počev od 1. januara 2013. godine, Fond vrši isplatu garantovanih depozita do iznosa od 50.000 eura po deponentu, bez obzira na broj i visinu iznosa koje taj deponent posjeduje kod kreditne institucije. Zakonom o zaštiti depozita (Sl. List CG br.72/19) nivo zaštite podignut je do iznosa od 100.000 eura, s tim što će do pristupanja Crne Gore EU, Fond vršiti isplatu garantovanih depozita do iznosa od 50.000 eura po deponentu, bez obzira na broj i visinu iznosa koje taj deponent posjeduje kod kreditne institucije.

Organi Fonda su UO i direktor Fonda.

Misija Fonda

Sigurnost depozita u kreditnim institucijama i efikasna i brza isplata garantovanih depozita prilikom nastupanja zaštićenog slučaja u bilo kojoj kreditnoj instituciji u Crnoj Gori.

Vizija Fonda

Stabilan finansijski sistem, zasnovan na povjerenju, sigurnosti i zaštiti deponenata.

Ciljevi Fonda

Unapređenje povjerenja deponenata u crnogorski bankarski sistem i zaštita deponenata od gubitka sredstava u slučaju nastupanja zaštićenog slučaja. Navedene ciljeve, Fond ostvaruje jasno definisanim obavezama prema deponentima, promovisanjem povjerenja javnosti u sistem zaštite depozita i obezbjeđivanjem sredstava za zaštitu garantovanih depozita.

Upravljanje Fondom

Fondom upravlja UO, koji se sastoji od pet članova. Članove UO Fonda imenuje Predsjednik Crne Gore, s tim što jednog člana imenuje na prijedlog Ministarstva finansija, jednog na prijedlog CBCG, jednog na prijedlog Udruženja banaka Crne Gore, jednog na prijedlog Privredne komore i jednog na prijedlog Predsjednika Crne Gore. U skladu sa Zakonom, UO Fonda održava sjednice najmanje jednom u tri mjeseca.

Pored nadležnosti utvrđenih Zakonom, UO Fonda u skladu sa Statutom Fonda donosi unutrašnje opšte akte, razmatra realizaciju aktivnosti, razmatra kvartalno izvještaje o kretanju depozita, razmatra godišnje i polugodišnje izvještaje o investiranju sredstava, odlučuje o pribavljanju nepokretne imovine, utvrđuje način saradnje sa državnim organima, organizacijama i drugim institucijama u Crnoj Gori, utvrđuje način saradnje sa međunarodnim finansijskim institucijama, organizacijama i šemama za zaštitu depozita, odlučuje o prenosu pojedinih ovlašćenja direktoru Fonda i obavlja druge poslove utvrđene Zakonom i Statutom Fonda.

Predsjednik Crne Gore je, u skladu sa članom 21 Zakona, odlukom od 05.02.2024. godine imenovao UO Fonda u sljedećem sastavu:

- Borko Božović, direktor Direkcije za finansijsku stabilnost i nadgledanje platnih sistema u CBCG, predsjednik UO Fonda;
- Nina Drakić, predsjednica Privredne komore Crne Gore, član UO Fonda;
- Ivana Joličić, šefica u Direkciji za regulativu Sektora za kontrolu u CBCG, član UO Fonda,
- Mihailo Pejović, načelnik Direkcije za izvršenje budžeta i računovodstvo u Direktoratu državnog trezora, član UO Fonda i
- Darko Radunović, predstavnik Udruženja banaka Crne Gore, član UO Fonda.

U toku 2024. godine UO Fonda je održao 8 (osam) sjednica.

Sjedište Fonda je u Podgorici, ulica Miljana Vukova b. b.

Web adresa: www.fzdcg.org i e-mail adresa: fzd@fzdcg.org.

1.2. Usklađivanje zakonodavnog i institucionalnog okvira sa pravnom tekovinom EU u oblasti sistema zaštite depozita

U okviru procesa pristupanja Evropskoj uniji, Crna Gora je sprovela sveobuhvatno usklađivanje zakonodavnog i institucionalnog okvira sistema zaštite depozita sa relevantnim propisima EU, prije svega sa Direktivom 2014/49/EU o sistemima zaštite depozita i Direktivom 2014/59/EU o uspostavljanju okvira za sanaciju i restrukturiranje kreditnih institucija.

Krajem 2019. godine usvojeni su: Zakon o zaštiti depozita, Zakon o sanaciji kreditnih institucija, Zakon o kreditnim institucijama i Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o stečaju i likvidaciji banaka. Zakon o zaštiti depozita primjenjuje se od 1. januara 2020. godine, dok su zakoni koji se odnose na sanaciju i regulaciju kreditnih institucija u primjeni od 1. januara 2022. godine.

U posljednjem periodu (2023–2024.godine), Crna Gora je sprovela niz dodatnih zakonskih izmjena u oblasti finansijskog sistema, s ciljem daljeg usklađivanja sa pravnom tekovinom EU, jačanja regulatornog okvira i unapređenja institucionalnih kapaciteta. U navedenom periodu izvršene su izmjene i dopune Zakona o kreditnim institucijama i Zakona o sanaciji kreditnih institucija, kao i više zakona koji uređuju finansijske usluge, platni promet, sprječavanje pranja novca i druge povezane oblasti, čime je dodatno osnažen pravni okvir za stabilnost i konkurentnost finansijskog tržišta.

U sistemu zaštite depozita, tokom izvještajnog perioda nije bilo izmjena Zakona o zaštiti depozita.

U kontekstu usklađivanja sa Direktivom 2014/49/EU i Direktivom 2014/59/EU, Zakon već obuhvata niz ključnih mjera koje se kontinuirano sprovode:

- obračun premije zasnovan na riziku pojedinačne kreditne institucije (od 1. januara 2021. godine);
- skraćenje roka za početak isplate garantovanih depozita na sedam radnih dana;
- proširenje obima garantovanog depozita kroz uvođenje privremenog visokog salda;
- proširenje nadležnosti Fonda, u pravcu veće funkcionalne nezavisnosti i odgovornosti, uključujući:
 - redovno sprovođenje testiranja otpornosti sistema zaštite depozita na stres;
 - mogućnost učešća u finansiranju mjera sanacije kreditnih institucija s ciljem sprječavanja nastanka zaštićenog slučaja.

Sprovedene zakonodavne reforme predstavljaju važan iskorak u jačanju institucionalnog kapaciteta sistema zaštite depozita u Crnoj Gori. Fond je time dobio jasnije definisanu ulogu, širi set instrumenata za djelovanje u kriznim situacijama i obavezu proaktivnog pristupa u praćenju rizika i jačanju otpornosti sistema, u skladu sa evropskim i međunarodnim standardima.

Zakonom se vrši i određeno neophodno usaglašavanje sa Osnovnim principima za efikasan sistem zaštite depozita, izdatim od Međunarodne asocijacije institucija za osiguranje depozita (Core Principles for effective Deposit Insurance Systems, IADI), koje u postupku ocjene usaglašenosti i ispunjavanja preporuka u okviru FSAP misije, primjenjuju Svjetska banka i Međunarodni Monetarni Fond.

1.3. Članice Fonda za zaštitu depozita

U crnogorskom finansijskom sistemu, u čijoj strukturi se nalaze kreditne institucije, mikrokreditne finansijske institucije, osiguravajuća društva, lizing kompanije i druge finansijske institucije, dominantan udio zauzima bankarski sektor. Tokom 2024. godine poslovalo je 11 (jedanaest) kreditnih institucija, od čega je devet sa većinskim učešćem nerezidenata u vlasničkom kapitalu.

Na 31.12.2024. godine depoziti deponovani u svim kreditnim institucijama su zaštićeni crnogorskim sistemom zaštite depozita u skladu sa Zakonom.

Na kraju 2024. godine ukupni depoziti kreditnih institucija iznosili su 5.848 mil. eura, što predstavlja povećanje od 364,1 mil. eura ili 6,64% na godišnjem nivou. Ukupni depoziti su tokom 2024. godine prosječno mjesečno rasli po stopi od 0,55%, dok su tokom 2023. godine rasli po stopi od 0,40%.

Dominantno učešće u ukupnim depozitima na kraju 2024. godine, sa aspekta zaštite depozita, imali su zaštićeni depoziti fizičkih i pravnih lica koji su iznosili 5.171 mil. eura ili 88,43% ukupnih depozita. Dakle, u strukturi ukupnih depozita 11,57% su depoziti koji nijesu pokriveni sistemom zaštite depozita.

Depoziti fizičkih lica su iznosili 50,35%, a depoziti pravnih lica 38,08% ukupnih depozita, na kraju izvještajnog perioda. Na godišnjem nivou, depoziti fizičkih lica ostvarili su rast od 6,24%, dok su depoziti pravnih lica ostvarili rast od 0,66%.

Iz godine u godinu depoziti nerezidenata postaju sve važniji segment u ukupnim depozitima, iako je njihov udio u ukupnim zaštićenim depozitima neznatno opao sa 24,90% u 2023. godini na 23,72% u 2024. godini.

U strukturi zaštićenih depozita, 76,28% zaštićenih depozita odnosilo se na rezidente i 23,72% na nerezidente na kraju izvještajnog perioda.

NIVO I STRUKTURA POJEDINI KATEGORIJA DEPOZITA

2

2. NIVO I STRUKTURA POJEDINIH KATEGORIJA DEPOZITA

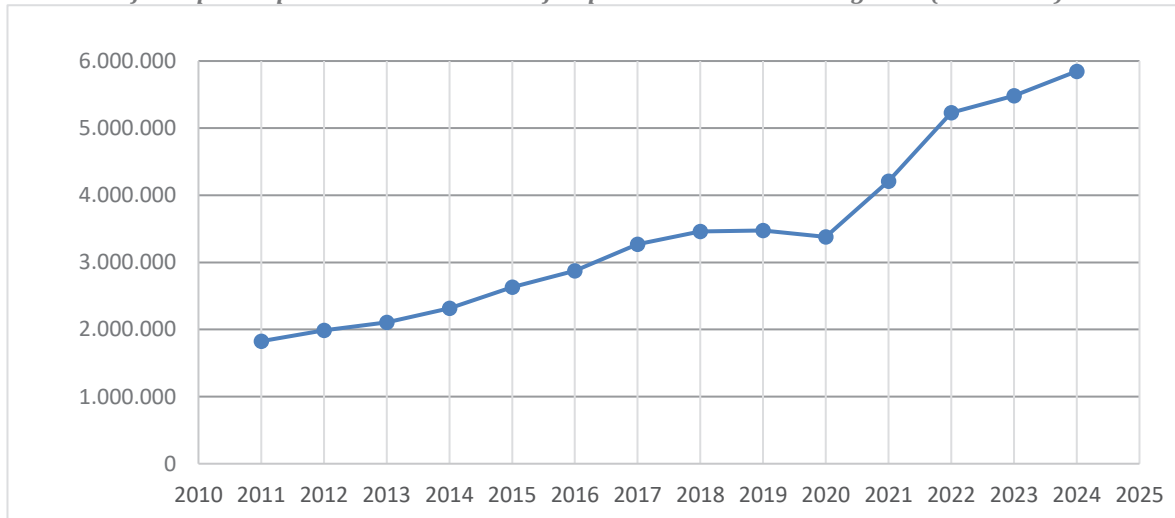
2.1 Ukupni depoziti

Ukupni depoziti kreditnih institucija na 31.12.2024. godine iznose **5.847.545.554€**, dok su na 31.12.2023. godine iznosili 5.483.493.989€, što predstavlja rast od 364,1 mil. eura ili 6,64% na godišnjem nivou.

Grafik 1 predstavlja trend kretanja ukupnih depozita u periodu od 2011. - 2024. godine.

Grafik 1.

Kretanje ukupnih depozita kreditnih institucija u periodu od 2011. - 2024. godine (u 000 eura)

*Izvor: mjesečni izvještaji kreditnih institucija

Ukupni depoziti kreditnih institucija su tokom izvještajnog perioda imali sljedeći trend, kvartalno prikazano: (prvi kvartal – pad 2,62%; drugi kvartal – rast 0,95%; treći kvartal – rast 5,25% i četvrti kvartal – rast 3,07%).

Tabela 1.

Stanje ukupnih depozita po kvartalima u 2024. godini (u 000 eura)

	31/12/2023	31/03/2024	30/06/2024	30/09/2024	31/12/2024
UKUPNI DEPOZITI	5.483.494	5.339.826	5.390.690	5.673.580	5.847.546

*Izvor: mjesečni izvještaji kreditnih institucija

Učesće sredstava deponovanih od strane fizičkih lica u ukupnim depozitima kod kreditnih institucija na 31.12.2024. godine iznosi 2,94 mlrd. eura, odnosno 50,35%, čineći ih time i najznačajnijim deponentima crnogorskog bankarskog sistema. Broj deponenata fizičkih lica na kraju 2024. godine iznosi 697.947 odnosno 89,94% ukupnog broja deponenata.

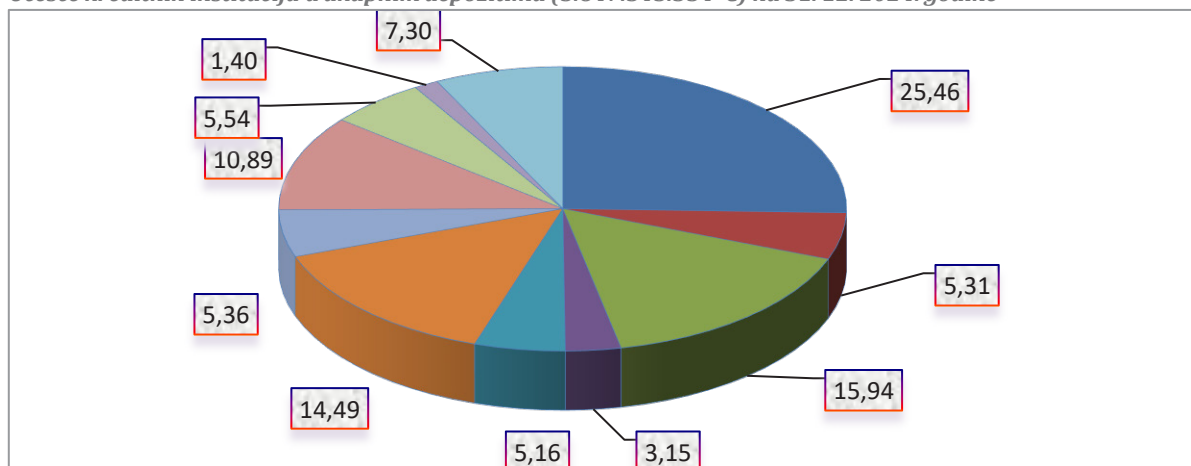
Na depozite pravnih lica odnosi se 49,20% ukupnih depozita u kreditnim institucijama, odnosno 2,88 mlrd. eura. Broj deponenata pravnih lica na kraju 2024. godine iznosi 75.273, odnosno 9,70% ukupnog broja deponenata (0,36% ukupnog broja deponenata se odnosi na deponente isključenih depozita).

Ukupan broj deponenata na kraju 2024. godine iznosi 776.045, odnosno za 1,84% manje u odnosu na kraj 2023. godine, kada je iznosio 790.628.

Učešće pojedinih kreditnih institucija u ukupnom depozitnom portfoliju na kraju 2024. godine predstavljeno je u grafiku 2.

Grafik 2.

Učešće kreditnih institucija u ukupnim depozitima (5.847.545.554 €) na 31. 12. 2024. godine

*Izvor: mjesečni izvještaji kreditnih institucija

Od nekada izuzetno koncentrisanog tržišta i dominantne uloge dvije najveće kreditne institucije, danas je situacija vidno promijenjena, a tržište kreditnih institucija je bliže granici tzv. konkurentnog tržišta (na kraju 2008. godine dvije kreditne institucije su činile 60,33% depozitnog portfolija bankarskog sektora odnosno 41,40% na kraju 2024. godine).

Procentualno učešće depozita kreditnih institucija u ukupnim depozitima na kraju 2024. godine je na približno istom nivou kao i na kraju 2023. godine.

2.2 Depoziti lica koja nemaju pravo na isplatu garantovanog depozita

Depoziti lica koja u skladu sa članom 6 stav 2 tačke 1-19 Zakona nemaju pravo na isplatu garantovanog depozita predstavljeni su u tabeli 2, kvartalno u 2024. godini.

Podaci po kvartalima za 2024. godinu ukazuju na rastući trend ovih depozita tokom izvještajnog perioda: povećanje u prvom, trećem i četvrtom kvartalu (14,01%, 3,15%, 15,33%), neznatno smanjenje u drugom kvartalu (0,23%). Isključeni depoziti su na kraju 2024. godine ostvarili rast u iznosu od 176,5 mil. eura ili 35,30% u odnosu na kraj 2023. godine. Broj deponenata koji nemaju pravo na isplatu garantovanog depozita na kraju 2024. godine iznosi 2.825 odnosno za 5,02% više u odnosu na kraj 2023. godine (kada je iznosio 2.690).

Tabela 2.

Depoziti lica koja nemaju pravo na isplatu garantovanih depozita po kvartalima u 2024. godini (u 000 eura)

	31/12/2023	31/03/2024	30/06/2024	30/09/2024	31/12/2024
Depoziti lica koja nemaju pravo na isplatu	499.864	569.887	568.551	586.454	676.335
UKUPNI DEPOZITI	5.483.494	5.339.826	5.390.690	5.673.580	5.847.546
% učešća u ukupnim depozitima	9,12	10,67	10,55	10,34	11,57

*Izvor: mjesečni izvještaji kreditnih institucija

Na 31.12.2024. godine isključeni depoziti iznose 11,57% ukupnih depozita. Učešće ove kategorije depozita u ukupnim depozitima je povećano u odnosu na 31.12.2023. godine kada je iznosilo 9,12% ukupnih depozita.

Depoziti državnih organa i organizacija imaju najveće učešće u strukturi depozita lica koja nemaju pravo na isplatu garantovanih depozita (61,23%). Učešće depozita investicionih fondova i društava za upravljanje investicionim fondovima iznosi 5,78%.

Učešće depozita kreditnih i finansijskih institucija u ovoj kategoriji depozita iznosi 14,17%, dok učešće depozita pravnih lica koja se bave poslovima osiguranja iznosi 2,48%, a depoziti pravnih lica koja direktno ili indirektno učestvuju sa 10% ili više u kapitalu ili glasačkim pravima u kreditnoj instituciji iznosi 10,00%.

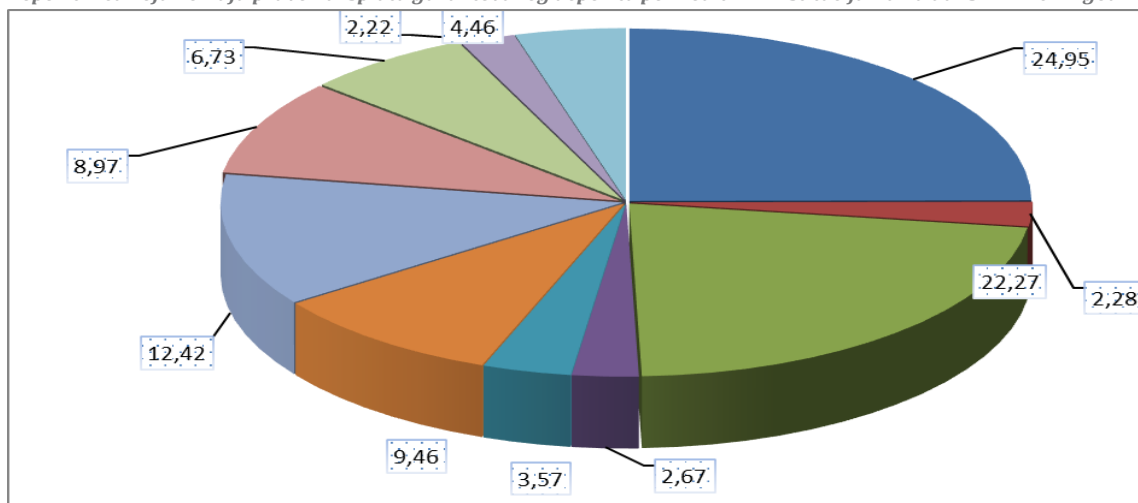
Procentualno povećanje depozita lica koja nemaju pravo na isplatu garantovanog depozita (35,30%), odnosno 176,5 mil. eura, na kraju 2024. godine u odnosu na kraj 2023. godine, je u najvećoj mjeri rezultat sljedećih promjena:

- depoziti državnih organa i organizacija i organi i organizacije opštine, drugog oblika lokalne samouprave (povećanje za 42,22% odnosno 123 mil. eura);
- depoziti investicionih društava u skladu sa zakonom kojim se uređuje tržište kapitala (povećanje za 27,92% odnosno 4,3 mil. eura);
- depoziti kreditnih institucija koji glase na njihovo ime i koji se vode za njihov račun (povećanje za 185,47% odnosno 35,8 miliona €);
- depoziti finansijskih institucija u skladu sa zakonom kojim se uređuje poslovanje kreditnih institucija (povećanje za 242,85% odnosno 28,5 miliona €);
- depoziti lica koja direktno ili indirektno učestvuju sa 10% ili više u kapitalu ili glasačkim pravima u toj kreditnoj instituciji (povećanje za 55,79% odnosno 16,9 miliona €);
- depoziti investicionih fondova i društava za upravljanje investicionim fondovima (smanjenje za 50,54% odnosno 39,9 mil. eura).

Ostale kategorije depozita lica koja nemaju pravo na isplatu garantovanog depozita nijesu imale značajnije promjene na kraju ovog izvještajnog perioda u odnosu na prethodni izvještajni period.

Grafik 3.

Depoziti lica koja nemaju pravo na isplatu garantovanog depozita po kreditnim institucijama na dan 31.12.2024. godine

*Izvor: mjesečni izvještaji kreditnih institucija

Kretanje kategorije depozita deponenata koji nemaju pravo na isplatu garantovanog depozita nema direktnog uticaja na sistem zaštite depozita, ali neophodno je pratiti njihova kretanja sa stanovišta odnosa ukupnih i zaštićenih depozita.

2.3 Depoziti lica koja imaju pravo na isplatu garantovanog depozita – zaštićeni depoziti

Svi deponenti čiji depoziti nijesu isključeni u smislu člana 6 stav 2 tačke 1-19 Zakona imaju pravo na isplatu garantovanog depozita (Tabela 3).

Depoziti lica koja imaju pravo na isplatu garantovanog depozita, odnosno, ukupni depoziti fizičkih i pravnih lica koja se uključuju u sistem zaštite depozita na 31.12.2024. godine iznose **5.171.210.529€**, dok su na 31.12.2023. godine iznosili 4.983.629.757€, što predstavlja rast od 187,6 mil. eura ili 3,76% na godišnjem nivou.

Podaci po kvartalima za 2024. godinu pokazuju rastući trend ovih depozita tokom godine: povećanje u drugom, trećem i četvrtom kvartalu (1,09%, 5,50% i 1,65%), smanjenje u prvom kvartalu (4,29%). Zaštićeni depoziti su tokom 2024. godine prosječno mjesečno rasli po stopi od 0,31%, dok su u uporednom periodu rasli po stopi od 0,29%.

Tabela 3.

Struktura depozita lica koja imaju pravo na isplatu garantovanog depozita (u 000 eura)- fizička/pravna lica

	IZNOSI DEPOZITA - LICA KOJA IMAJU PRAVO NA ISPLATU u 000 €				
	UKUPNO	Fizicka lica	Pravna lica	Fizicka lica	Pravna lica
	1	2	3	%	%
31/12/2023.	4.983.630	2.771.463	2.212.167	55,61	44,39
31.03.2024.	4.754.122	2.686.409	2.067.713	56,51	43,49
30.06.2024.	4.813.228	2.722.216	2.091.012	56,56	43,44
30.09.2024.	5.080.517	2.834.120	2.246.397	55,78	44,22
31/12/2024.	5.171.211	2.944.409	2.226.801	56,94	43,06
31.12.24. / 31.12.23.	3,76	6,24	0,66		
31.12.24. - 31.12.23.	187.581	172.947	14.634		

*Izvor: mjesečni izvještaji kreditnih institucija

U strukturi depozita lica koja imaju pravo na isplatu garantovanog depozita dominiraju depoziti fizičkih lica, na koje se odnosi se 56,94% a na depozite pravnih lica 43,06%.

Struktura ovih depozita na kraju 2024. godine nije značajnije promijenjena u odnosu na kraj 2023. godine

Tabela 3.1.

Broj deponenata koji imaju pravo na isplatu garantovanog depozita – struktura fizička/pravna lica

	BR. DEPONENATA LICA KOJA IMAJU PRAVO NA ISPLATU			
	UKUPNO	Fiz.lica	Prav.lica	
	1	2	3	
31/12/2023.	788.927	714.900	74.027	90,62
31.03.2024.	776.444	702.294	74.150	90,45
30.06.2024.	790.551	715.138	75.413	90,46
30.09.2024.	763.843	689.219	74.624	90,23
31/12/2024.	773.216	697.943	75.273	90,26
31.12.24. / 31.12.23.	-1,99	-2,37	1,68	
31.12.24. - 31.12.23.	-15.711	-16.957	1.246	

*Izvor: mjesečni izvještaji kreditnih institucija

Broj deponenata koji imaju pravo na isplatu garantovanog depozita na 31.12.2024. godine iznosi 773.216.

Tabela 3.1.1

Struktura depozita lica koja imaju pravo na isplatu garantovanog depozita (u 000 eura) rezidenti/nerezidenti

	IZNOSI DEPOZITA- LICA KOJA IMAJU PRAVO NA ISPLATU u 000 €				
	UKUPNO	Rezidenti	Nerezidenti	Rezidenti	Nerezidenti
	1	2	3	%	%
31/12/2023.	4.983.630	3.636.860	1.346.770	72,98	27,02
31.03.2024.	4.754.122	3.434.583	1.319.539	72,24	27,76
30.06.2024.	4.813.228	3.521.591	1.291.637	73,16	26,84
30.09.2024.	5.080.517	3.860.558	1.219.959	75,99	24,01
31/12/2024.	5.171.211	3.944.696	1.226.515	76,28	23,72
31.12.24. / 31.12.23.	3,76	8,46	-8,93		
31.12.24. - 31.12.23.	187.581	307.836	-120.255		

U strukturi depozita lica koja imaju pravo na isplatu garantovanog depozita, depoziti rezidenata čine 76,28% (53,91% depoziti fizičkih lica - rezidenti koji imaju pravo na isplatu i 46,09% depoziti pravnih lica – rezidenti koji imaju pravo na isplatu). Na nerezidente se odnosi 23,72% (66,68% depoziti fizičkih lica- nerezidenti koji imaju pravo na isplatu i 33,32% depoziti pravnih lica – nerezidenti koji imaju pravo na isplatu).

Struktura ove kategorije depozita nema značajnijih promjena u odnosu na kraj 2023. godine.

Tabela 3.1.2

Struktura broja deponenata koja imaju pravo na isplatu garantovanog depozita -rezidenti/nerezidenti

	BR.DEPONENATA LICA KOJA IMAJU PRAVO NA ISPLATU				
	UKUPNO	Rezidenti	Nerezidenti	Rezidenti	Nerezidenti
	1	2	3	%	%
31/12/2023.	788.927	714.900	74.027	90,62	9,38
31.03.2024.	776.444	691.974	84.470	89,12	10,88
30.06.2024.	790.551	704.207	86.344	89,08	10,92
30.09.2024.	763.843	681.396	82.447	89,21	10,79
31/12/2024.	773.216	692.206	81.010	89,52	10,48
31.12.24. / 31.12.23.	-1,99	-3,17	9,43		
31.12.24. - 31.12.23.	-15.711	-22.694	6.983		

U broju deponenata koji imaju pravo na isplatu garantovanog depozita, po strukturi **rezidenti/ nerezidenti**, dominiraju deponenti rezidenti. Na broj deponenata rezidenata odnosi se 89,52%, dok deponenti nerezidenti čine 10,48% ukupnog broja deponenata koji imaju pravo na isplatu garantovanog depozita.

2.4 Garantovani depoziti

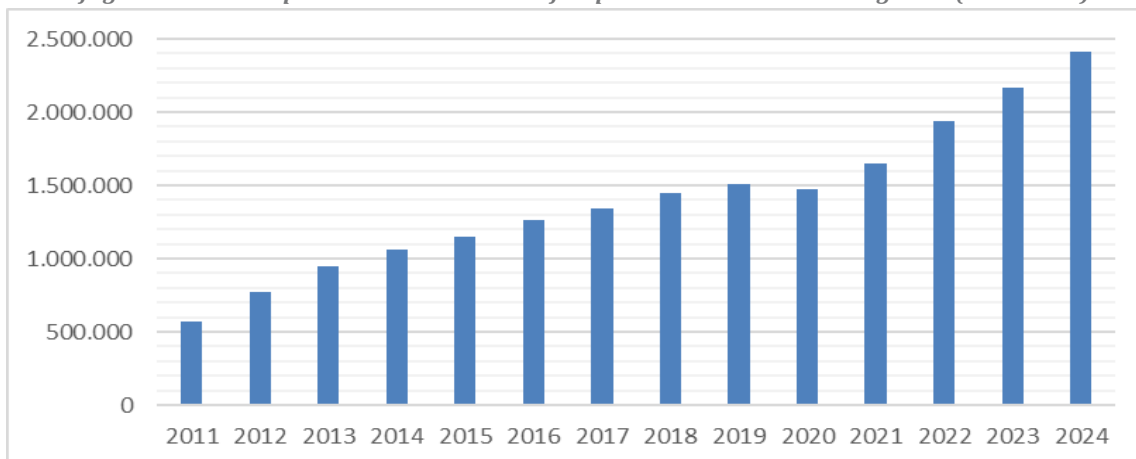
Garantovani depoziti na dan 31.12.2024. godine iznose **2.408.732.812 €**, dok su na dan 31.12.2023. godine iznosili 2.169.580.294€, što predstavlja povećanje od 239,2mil. eura ili **11,02%** na godišnjem nivou. Garantovani depoziti su tokom 2024. godine prosječno mjesečno rasli po stopi od 0,92%, dok su u uporednom periodu rasli po stopi od 0,98%.

Garantovani depoziti lica koja imaju pravo na isplatu garantovanog depozita su tokom izvještajnog perioda imali neznatni pad u prvom kvartalu (1,89%), a rastući trend u ostatku godine, kvartalno prikazano (drugi kvartal 2,48%; treći kvartal 6,39% i četvrti kvartal 3,79%).

Grafik 4. predstavlja trend kretanja garantovanih depozita u periodu od 2011. do 2024. godine.

Grafik 4

Kretanje garantovanih depozita kreditnih institucija u periodu od 2011. do 2024. godine (u 000 eura)

*Izvor: mjesečni izvještaji kreditnih institucija

Fond obračunava i vrši isplatu garantovanog depozita do iznosa od 50.000 eura po deponentu, po kreditnoj instituciji. Danom pristupanja Crne Gore EU, nivo zaštite se uspostavlja na nivou od 100.000 eura.

Depoziti koji predstavljaju privremeni visoki saldo zaštićeni su u dodatnom iznosu do 30.000 eura, šest mjeseci nakon knjiženja ili od trenutka kada ti depoziti postanu pravno prenosivi.

Učešće garantovanih depozita u ukupnim depozitima iznosi 41,19% na 31.12.2024. godine, dok je na 31.12.2023. godine iznosilo 39,57%.

Na 31.12.2024. godine garantovani depoziti učestvovali su 46,58% u zaštićenim depozitima, a na 31.12.2023. godine 43,53%. Dakle, usljed snažnijeg rasta garantovanih depozita, njihovo učešće u zaštićenim depozitima se povećalo za 3,05 procentnih poena, što ukazuje na disperziju depozita iznad garantovanog iznosa, imajući u vidu da se broj deponenata garantovanih depozita nije značajnije promijenio.

Tabela 4.

Učešće garantovanih depozita u zaštićenim depozitima u 2024. godini (u 000 eura)

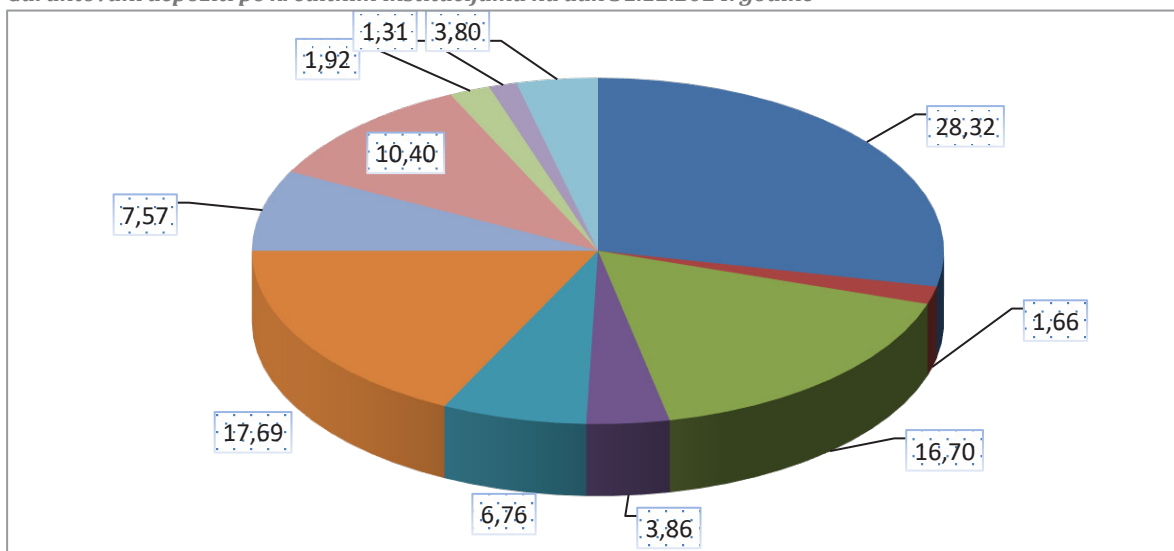
	31/12/2023	31/03/2024	30/06/2024	30/09/2024	31/12/2024
GARANTOVANI DEPOZITI	2.169.580	2.128.644	2.181.436	2.320.809	2.408.733
ZAŠTIĆENI DEPOZITI	4.983.630	4.769.939	4.822.139	5.087.126	5.171.211
UČEŠĆE GD. u ZD	43,53	44,63	45,24	45,62	46,58

*Izvor: mjesečni izvještaji kreditnih institucija ; *Garantovani depoziti = GD; **Zaštićeni depoziti = ZD

U toku izvještajnog perioda struktura garantovanih depozita po kreditnim institucijama na kraju 2024. godine se nije značajnije promijenila u odnosu na strukturu na kraju 2023. godine.

Grafik 5

Garantovani depoziti po kreditnim institucijama na dan 31.12.2024. godine

*Izvor: mjesečni izvještaji kreditnih institucija

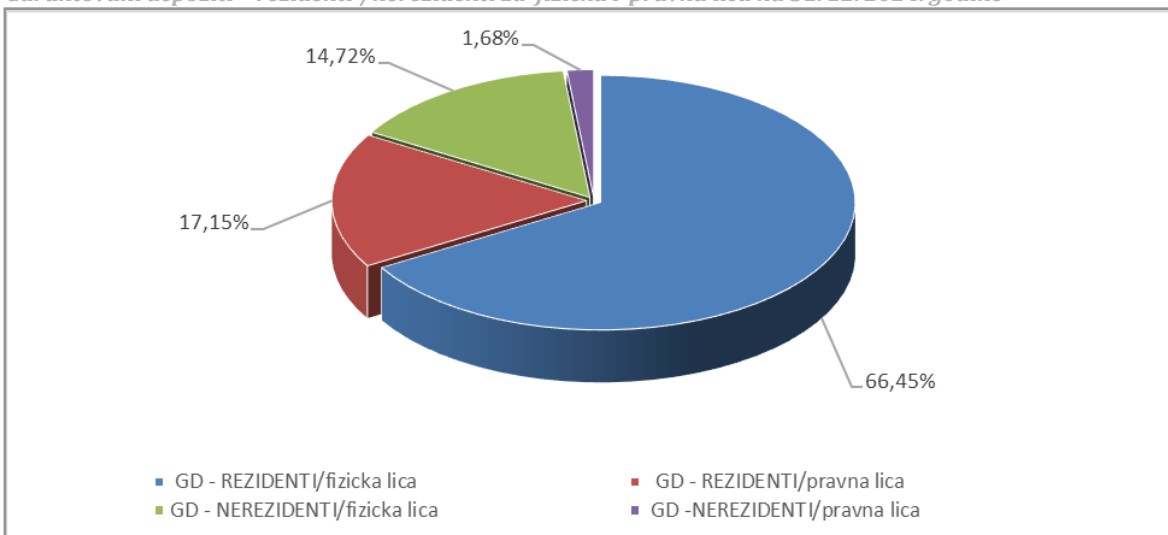
Kod dvije kreditne institucije garantovani depoziti iznose 46,01% ukupnih garantovanih depozita, što predstavlja neznatno smanjenje u odnosu na kraj 2023. godine, kada su kod ove dvije kreditne institucije garantovani depoziti iznosili 46,58% ukupnih garantovanih depozita.

Kod kreditne institucije sa najvećim garantovanim depozitima neznatno je smanjen procenat učešća u ukupnim garantovanim depozitima sa 28,45% na 28,32%. Kod druge kreditne institucije po veličini garantovanih depozita, procenat učešća u ukupnim garantovanim depozitima se smanjio sa 18,13% na 17,69%.

Na kraju izvještajnog perioda, dvije kreditne institucije sa učešćem od 39,95% ukupnih depozita, imaju 46,01% ukupnih garantovanih depozita.

Grafik 5-a

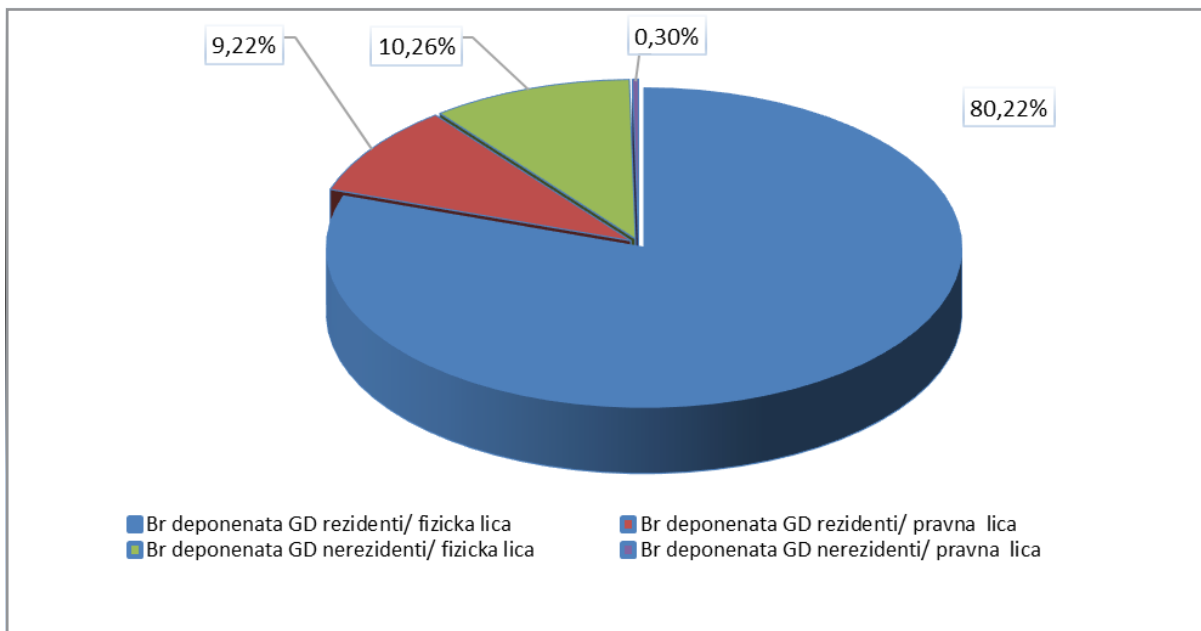
Garantovani depoziti – rezidenti-/nerezidenti za fizička i pravna lica na 31. 12. 2024. godine

Sa aspekta strukture garantovanih depozita po kategoriji rezidenti – nerezidenti: depoziti rezidenata–fizička lica iznose 66,45%, depoziti rezidenata-pravna lica iznose 17,15%, depoziti nerezidenata-fizička lica iznose 14,72% i depoziti nerezidenata-pravna lica iznose 1,68% od ukupnih garantovanih depozita.

Grafik 5-b

Broj deponenata – rezidenti-/nerezidenti za fizička i pravna lica na 31. 12. 2024. godine

Broj deponenata rezidenti–fizička lica iznose 80,22%, broj deponenata rezidenti-pravna lica 9,22%, broj deponenata nerezidenti-fizička lica 10,26% i broj deponenata nerezidenti- pravna lica 0,30% ukupnog broja deponenata garantovanih depozita.

Tabela 4.1.

Garantovani depoziti (fizička i pravna lica) u 000 eura.

	GARANTOVANI DEPOZITI u 000 €				
	UKUPNO	Fizicka lica	Pravna lica	Fizicka lica	Pravna lica
	1	2	3	%	%
31/12/2023.	2.169.580	1.748.592	420.988	80,60	19,40
31.03.2024.	2.128.644	1.723.169	405.476	80,95	19,05
30.06.2024.	2.181.436	1.751.169	430.267	80,28	19,72
30.09.2024.	2.320.809	1.851.790	469.019	79,79	20,21
31/12/2024.	2.408.733	1.955.189	453.544	81,17	18,83
31.12.24. / 31.12.23.	11,02	11,82	7,73		
31.12.24. - 31.12.23.	239.153	206.597	32.556		

*Izvor: mjesečni izvještaji kreditnih institucija

U odnosu na 31.12.2023. godine garantovani depoziti na dan 31.12.2024. godine su povećani za 11,02% (fizička lica 11,82%, a pravna lica 7,73%).

Tabela 4.2.

Broj deponenata koji imaju pravo na isplatu nakon odbijanja dospjelih obaveza prema kreditnoj instituciji, broj deponenata kojima bi bio isplaćen garantovani depozit

	BR.DEPONENATA GARANTOVANIH DEPOZITA				
	UKUPNO	Fizicka lica	Pravna lica	Fizicka lica	Pravna lica
	1	2	3	%	%
31/12/2023.	748.854	677.264	71.590	90,44	9,56
31.03.2024.	727.871	656.454	71.417	90,19	9,81
30.06.2024.	732.139	659.441	72.698	90,07	9,93
30.09.2024.	739.755	667.444	72.311	90,23	9,77
31/12/2024.	749.132	677.811	71.321	90,48	9,52
31.12.24. / 31.12.23.	0,04	0,08	-0,38		
31.12.24. - 31.12.23.	278	547	-269		

*Izvor: mjesečni izvještaji kreditnih institucija

Od ukupnog broja deponenata koji imaju pravo na isplatu garantovanog depozita (773.216 – broj zaštićenih deponenata) 24.084 imaju dospjele obaveze prema kreditnoj instituciji veće od depozita¹.

Na 31.12.2024. godine, broj deponenata, nakon oduzimanja dospjelih obaveza, koji imaju garantovani depozit iznosi 749.132, što čini 96,89% ukupnog broja deponenata koji imaju pravo na isplatu garantovanog depozita (773.216). U ukupnom broju deponenata koji imaju garantovani depozit veliko učešće ima broj deponenta sa depozitom ≤ 5 eura (30,04% su deponenti sa garantovanim depozitom ≤ 5 eura).

Broj deponenata koji imaju garantovani depozit ≤ 50.000 eura na kraju 2024. godine iznosi 734.309, što čini 98,02% ukupnog broja deponenata koji imaju garantovani depozit (749.132).

Deponenti koji imaju garantovani depozit ≤ 50.000 eura imaju 69,23% ukupnih garantovanih depozita (1.667.582.812€) sa sljedećom strukturom:

¹ Ovim deponentima ne bi bio isplaćen garantovani depozit, već bi se njihov depozit kompenzovao sa dospjelim obavezama prema kreditnoj instituciji.

1.440.688.756 eura depoziti fizičkih lica ili 98,48% ukupnog broja deponenata fizičkih lica koja imaju garantovani depozit i 226.894.056 eura depoziti pravnih lica ili 93,64% ukupnog broja deponenata pravnih lica koji imaju garantovani depozit.

Broj deponenata koji imaju garantovani depozit > 50.000 eura iznosi 14.823, što čini 1,98% ukupnog broja deponenata koji imaju garantovani depozit.

Deponenti koji imaju garantovani depozit > 50.000 eura imaju 30,77% ukupnih garantovanih depozita (741.150.000€) sa sledećom strukturom: 514.500.000 eura depoziti fizičkih lica, odnosno 10.290 deponenata što čini 1,52% ukupnog broja deponenata fizičkih lica koji imaju garantovani depozit i 226.650.000 eura depoziti pravnih lica, odnosno 4.533 deponenata što čini 6,36% ukupnog broja deponenata pravnih lica koja imaju garantovani depozit.

Tabela 4.3.

Garantovani depoziti (fizička i pravna lica)

Stanje na dan: 31.12.2024.	Iznos (u €)	Broj deponenata	Dospjele obaveze ² (u €)	Saldo (u €)	Broj deponenata koji imaju garantovani depozit	% pokrića deponenata ³
	A	B	C	D	E	
Depoziti lica koja imaju pravo na isplatu garantovanog depozita (pravna i fizička)	5.171.210.529	773.216	24.376.335	5.164.458.433	749.132	
Depoziti fizičkih lica koja imaju pravo na isplatu garantovanog depozita	2.944.244.260	697.943	8.646.121	2.941.150.382	677.811	
≤5.000€	243.926	226.708	863.986	200.651	212.259	
>5 ≤50.000€	1.443.071.448	460.942	6.279.285	1.440.488.105	455.262	
>50.000 ≤100.000€	451.709.522	6.792	150.026	451.714.504	6.791	
>100.000€	1.049.219.363	3.501	1.352.824	1.048.747.122	3.499	
GARANTOVANI DEPOZITI FIZIČKIH LICA				1.955.188.756	677.811	98,48
Depoziti pravnih lica koja imaju pravo na isplatu garantovanog depozita	2.226.966.269	75.273	15.730.214	2.223.308.051	71.321	
≤5€	86.533	15.567	3.435.897	14.334	12.760	
>5 ≤50.000€	227.242.828	55.161	4.068.178	226.879.722	54.028	
>50.000 ≤100.000€	126.651.696	1.790	632.323	126.296.308	1.784	
>100.000€	1.872.985.212	2.755	7.593.816	1.870.117.687	2.749	
GARANTOVANI DEPOZITI PRAVNIH LICA				453.544.056	71.321	93,64
UKUPNI GARANTOVANI DEPOZITI				2.408.732.812	749.132	98,02

**Izvor: mjesečni izvještaji kreditnih institucija*

² Iskazuju se isključivo dospjele obaveze onih lica koja imaju dospjelu obavezu manju od depozita. U kolonu D unosi se pozitivan saldo depozita, nakon odbijanja dospjelih obaveza, deponenata kreditne institucije koji imaju pravo na isplatu garantovanog depozita.

³ Deponenti čiji bi depozit bio u potpunosti isplaćen do garantovanog iznosa

Ukupni depoziti lica koja imaju pravo na isplatu garantovanog depozita (zaštićeni depoziti) nakon odbijanja dospelih obaveza na dan 31.12.2024. godine iznose 5.164.458.433 €, od čega se na zaštićene depozite fizičkih lica odnosi 2.941.150.382 € ili 56,95%, dok se na zaštićene depozite pravnih lica odnosi 2.223.308.051 € ili 43,05%. Ukupni garantovani depoziti čine 46,58% ukupnih zaštićenih depozita.

Ukupni garantovani depoziti fizičkih lica iznose 1.955.188.756€ ili 81,17% ukupnih garantovanih depozita (66,41% ukupno zaštićenih depozita fizičkih lica).

Broj deponenata fizičkih lica koji imaju depozit ≤50.000 eura je 667.521 i njihovi depoziti iznose 1.440.688.756€, ili 73,69% ukupnih garantovanih depozita fizičkih lica (48,93% ukupnih zaštićenih depozita fizičkih lica).

Broj deponenata fizičkih lica koji imaju depozit veći od 50.000 eura, a imaju pravo na isplatu garantovanog depozita, iznosi 10.290 i njima bi u slučaju nastupanja zaštićenog slučaja bilo isplaćeno 514.500.000€ ili 26,31% ukupnih garantovanih depozita fizičkih lica (17,47% ukupnih zaštićenih depozita fizičkih lica).

Ukupni garantovani depoziti pravnih lica iznose 453.544.056€ ili 18,83% ukupnih garantovanih depozita (20,36 % ukupno zaštićenih depozita pravnih lica).

Broj deponenata pravnih lica koji imaju depozit ≤50.000 eura je 66.788 i njihovi garantovani depoziti iznose 226.894.056€ ili 50,03% ukupnih garantovanih depozita pravnih lica (10,19% ukupnih zaštićenih depozita pravnih lica).

Broj deponenata pravnih lica koji imaju depozit veći od 50.000 eura, a imaju pravo na isplatu garantovanog depozita, iznosi 4.533 i njima bi, u slučaju nastupanja zaštićenog slučaja bilo isplaćeno 226.650.000€ ili 49,97% ukupnih garantovanih depozita pravnih lica (10,19% ukupnih zaštićenih depozita pravnih lica).

Kako je sistem osiguranja depozita u osnovi koncipiran da zaštiti male, nesofisticirane deponente (deponenti koji nemaju ili imaju veoma skromna saznanja o upravljanju finansijskim sredstvima), to je ovako visok obuhvat broja deponenata (98,02%), kojima bi u potpunosti bili isplaćeni depoziti, pokazatelj da je i visina garantovanog depozita od 50.000 eura dobro koncipirana i da je u skladu sa ekonomskom snagom deponenata.

U skladu sa Direktivom 2014/49/EU, obavezan nivo garantovanih depozita za zemlje članice EU je 100.000 eura. S obzirom da je, procenat pokrivenosti broja deponenata u našem sistemu osiguranja depozita veoma visok, smatramo da je opravdano da se iznos garantovanog depozita zadrži na nivou od 50.000 eura sve do pristupanja Crne Gore EU, kako je i definisano Zakonom.

*Tabela 4.4.**Prosječan iznos garantovanog depozita*

Prosječan iznos garantovanog depozita			
	31.12.2023.	31.12.2024.	%
Pravna lica	5.881	6.359	8,13
Fizička lica	2.582	2.885	11,72
UKUPNO	2.897	3.215	10,99

Prosječan iznos garantovanog depozita predstavlja važan pokazatelj u analizi adekvatnosti postojećeg limita zaštite. Prema podacima na dan 31.12.2024. godine, prosječan garantovani depozit za fizička lica iznosi 2.885 eura, dok za pravna lica iznosi 6.359 eura. Ukupan prosjek garantovanog depozita na nivou sistema iznosi 3.215 eura, što predstavlja rast od 10,99% u odnosu na kraj 2023. godine. Ovi podaci jasno ukazuju da je značajna većina deponenata u potpunosti pokrivena važećim limitom od 50.000 eura, čime se dodatno potvrđuje da je iznos garantovanog depozita pravilno postavljen i u skladu sa ekonomskom i finansijskom realnošću.

IZLOŽENOST FONDA PREMA KREDITNIM INSTITUCIJAMA

3

3. IZLOŽENOST FONDA PREMA KREDITNIM INSTITUCIJAMA

Ukupna izloženost Fonda prema kreditnim institucijama predstavlja se koeficijentom pokrivenosti (Coverage ratio), odnosom sredstava Fonda prema ukupnim obavezama Fonda za slučaj hipotetičkog nastupanja zaštićenog slučaja u svim kreditnim institucijama (sredstva Fonda/ukupni garantovani depoziti).

Sredstva Fonda na 31.12.2024. godine iznose **213.016.225€**, dok garantovani depoziti na 31.12.2024. godine iznose **2.408.732.812€**.

Koeficijent pokrivenosti (Coverage ratio) je međunarodno priznat koeficijent za mjerenje i iskazivanje stepena pokrivenosti garantovanih depozita. Pokrivenost garantovanih depozita sredstvima Fonda na ukupnom nivou na 31.12.2024. godine iznosi 8,84% (za garantovani depozit ≤50.000 eura), dok je u prethodnoj godini pokrivenost garantovanih depozita sredstvima Fonda iznosila 8,09%.

Izloženost Fonda prema pojedinim kreditnim institucijama (odnos sredstava Fonda prema garantovanim depozitima kod pojedine kreditne institucije – pokrivenost garantovanih depozita po kreditnim institucijama) na dan 31.12.2024. godine dat je u Tabeli 5 i Grafiku 8.

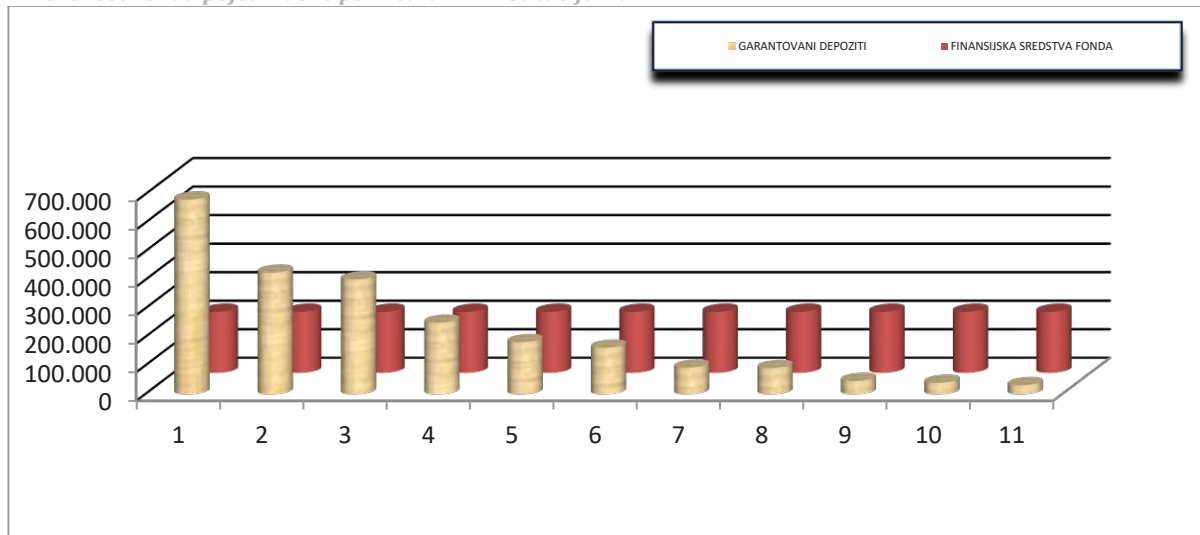
Tabela 5.

Procenat pokrivenosti garantovanih depozita sredstvima Fonda (u 000 eura)

BANKE	GARANTOVANI DEPOZITI	SREDSTVA FONDA	procenat pokrića (%)	Nedostajuća sredstva
	1	2	3	4
1	682.121	213.016	31,23	-469.105
2	426.130	213.016	49,99	-213.114
3	402.370	213.016	52,94	-189.354
4	250.600	213.016	85,00	-37.584
5	182.386	213.016	116,79	
6	162.890	213.016	130,77	
7	93.037	213.016	228,96	
8	91.592	213.016	232,57	
9	46.287	213.016	460,21	
10	39.883	213.016	534,10	
11	31.437	213.016	677,59	
UKUPNO	2.408.733	213.016	8,84	

*Izvor: mjesečni izvještaji kreditnih institucija i knjigovodstvo Fonda

Grafik 6.
Izloženost Fonda pojedinačno po kreditnim institucijama

*Izvor: mjesečni izvještaji kreditnih institucija i knjigovodstvo Fonda

U slučaju nastupanja zaštićenog slučaja, pojedinačno u jednoj od 7 kreditnih institucija, sredstva Fonda bi bila dovoljna za isplatu garantovanih depozita za sve deponente kod bilo koje od navedenih 7 kreditnih institucija (predstavljeno u Tabeli 5, kolona **"nedostajuća sredstva"**).

Fond bi nedostajuća sredstva obezbijedio iz dodatnih izvora na jedan od načina predviđen Zakonom (naplatom vanredne premije; uzimanjem pozajmice iz budžeta Crne Gore; uzimanjem kredita od stranih banaka i finansijskih institucija i izdavanjem hartija od vrijednosti, ili kombinacijom dva ili više navedenih mogućih izvora).

U skladu sa Zakonom ciljani iznos je najmanje 10% garantovanih depozita. Kada sredstva Fonda dostignu nivo od 10% garantovanih depozita, UO Fonda dužan je da donese odluku o smanjenju redovne premije, odnosno o privremenom obustavljanju naplate redovne premije.

Ako se sredstva Fonda smanje na manje od 6% iznosa ukupnih garantovanih depozita svih kreditnih institucija, redovna premija će se odrediti na način da se minimalni ciljani nivo može dostići u roku od šest godina.

U cilju očuvanja stabilnosti bankarskog sistema i zaštite deponenata novim Zakonom uspostavljena je mogućnost da se sredstva Fonda koriste u postupku sanacije kreditne institucije.

Fond je u julu 2020. godine sklopio Ugovor o korišćenju sredstava „Stand by“ aranžmana sa EBRD, kojim se za potrebe isplate garantovanih depozita može koristiti 50 miliona eura u narednih pet godina. Ugovorom o „Stand by“ aranžmanu, EBRD stavlja na raspolaganje Fondu potreban iznos sredstava samo u slučaju nedostatka sredstava za isplatu garantovanih depozita, kod nastanka zaštićenog slučaja u nekoj od kreditnih institucija.

Tabela 6.
Koeficijent pokrivenosti garantovanih depozita u sistemu na 31.12.2024. godine

Ukupni garantovani depoziti	Finansijska sredstva Fonda	% pokrivenosti garantovanih depozita
2.408.732.812	213.016.225	8,84%

**Izvor: mjesečni izvještaji kreditnih institucija i knjigovodstvo Fonda*

**AKTIVNOSTI FONDA
U 2024.GODINI**

4

4. AKTIVNOSTI FONDA U 2024. GODINI

4.1. Opšte napomene

Aktivnosti Fonda sprovedene u izvještajnom periodu realizovane su u skladu sa planiranim zadacima utvrđenim Programom rada Fonda za 2024. godinu i Strateškim planom za period 2023-2025. godine, sa naglaskom na:

- Primjenu Metodologije za obračun premije na bazi rizika pojedinačne kreditne institucije (blagovremena naplata premije od strane kreditnih institucija);
- Realizaciju isplate preostalog iznosa garantovanih depozita deponentima kreditnih institucija u stečaju i sprovođenje pretkvalifikacionog postupka za izbor-banke isplatioca;
- Primjenu Politike investiranja Fonda za zaštitu depozita u cilju ostvarivanja maksimalne sigurnosti plasmana sredstava Fonda u skladu sa Odlukom o investiranju za 2024. godinu;
- Nastavak realizacije Ugovora o izvršavanju međunarodnih platnih transakcija Fonda i primanja u depozit novčanih sredstava Fonda potpisanog između CBCG i Fonda;
- Sprovođenje stres-testa – testiranje softvera za isplatu garantovanih depozita na realnim podacima kreditnih institucija;
- Ispunjavanje obaveza prema “Stand-by” aranžmanu sa EBRD-om;
- Dalji rad u radnoj grupi za pristupanje Crne Gore EU u sklopu pregovaračkog poglavlja 9 – Finansijske usluge;
- Implementaciju Programa razvoja finansijske edukacije u Crnoj Gori 2023-2027 u saradnji sa potpisnicama Memoranduma o saradnji, u cilju podizanja opšteg nivoa finansijske pismenosti crnogorskog društva;
- Saradnju sa međunarodnim asocijacijama institucija za osiguranje depozita (IADI; EFDI;) kroz učešće na skupovima, stručnim seminarima i radionicama.
- Usaglašavanje propisa sa Direktivama EU u oblasti zaštite depozita i relevantnim Zakonima u Crnoj Gori;

Pored navedenih aktivnosti Fonda, u izvještajnom periodu realizovani su, u skladu sa Programom rada Fonda za 2024. godinu, i ostali planirani ciljevi i zadaci.

Fond nastavlja sprovođenje Plana integriteta koji predstavlja skup mjera pravne i faktičke prirode kojima se sprečavaju i otklanjaju mogući i stvarni rizici koji mogu uticati na zakonito, efikasno, ekonomično, efektivno i profesionalno funkcionisanje Fonda i pogodovati nastanku i razvoju korupcije i ostalih zloupotreba.

4.1.1. Metodologija za obračun premije na bazi rizika pojedine kreditne institucije

Prihodi od premija za zaštitu depozita predstavljaju sredstva koja su kreditne institucije u Crnoj Gori u obavezi da uplate Fondu u skladu sa Zakonom o zaštiti depozita („Sl. list CG“, br. 72/19) na bazi Odluke o visini redovne premije za tekuću godinu.

Prihodi od premija za zaštitu depozita Fonda obezbjeđuju se iz:

- početnih premija i
- redovne premije.

Kreditna institucija kojoj je izdata dozvola za rad od strane CBCG dužna je da, prije početka obavljanja djelatnosti, na račun Fonda uplati početnu premiju u iznosu 50.000€.

Kreditne institucije su dužne da godišnje premije za zaštitu depozita uplaćuju Fondu u ratama tromjesečno, odnosno kroz redovnu premiju, s tim da se početak tromjesjeća računa od prvog dana januara, aprila, jula i oktobra tekuće godine.

Osnovicu za obračun redovne premije čini prosjek garantovanih depozita kreditne institucije posljednjeg dana svakog mjeseca u prethodnom tromjesjeću.

Odluku o visini redovne premije donosi UO Fonda, po pravilu do 31. oktobra tekuće godine za narednu godinu. Kreditne institucije su dužne da redovnu premiju plaćaju početkom tromjesjeća za tekuće tromjesjeće, najkasnije u roku od osam dana od dana prijema fakture Fonda.

Nakon što je Metodologija za obračun premije na bazi rizika pojedine kreditne institucije („Sl. list CG“, br. 129/20) stupila na snagu 01. januara 2021. godine, Fond je u junu 2023. godine usvojio tehničke izmjene Metodologije („Sl. list CG“, br. 070/23). Naime, do tada primjenjivani pokazatelj "Odnos likvidnosti" zamijenjen je sa LCR pokazateljom, uzimajući u obzir da je pokazatelj LCR u primjeni u bankarskom sektoru od januara 2022. godine.

Fond je obračunavao godišnju premiju po Odluci o visini redovne premije za 2024. godinu („Sl. list CG“, br. 099/23) i u skladu sa Metodologijom. UO Fonda je u 2023. godini utvrdio godišnji ciljani iznos premije za 2024. godinu na iznos od 27.440.000€ i shodno tome se vršio kvartalni obračun redovne premije za 2024. godinu u iznosu od 6.860.000€.

Fond Metodologijom utvrđuje način obračuna stepena rizičnosti svake pojedine kreditne institucije u sistemu za potrebe obračuna premije za zaštitu depozita. U skladu sa Metodologijom, za obračun redovne premije za 2024. godinu utvrđen je rejting kreditnih institucija za 2023. godinu i kreditne institucije su razvrstane u sedam klasa

rizika:

Klasa rizika 1 (jedna kreditna institucija); Klasa rizika 2 (jedna kreditna institucija); Klasa rizika 3 (četiri kreditne institucije); Klasa rizika 4 (četiri kreditne institucije); Klasa rizika 5 (nijedna kreditna institucija); Klasa rizika 6 (jedna kreditna institucija); Klasa rizika 7 (nijedna kreditna institucija).

Obračun akontativne I-ve i II-ge rate redovne premije za 2024. godinu je bio na bazi rejtinga kreditnih institucija, utvrđenog sa podacima na 31. decembar 2022. godine, dok se korekcija III-će rate redovne premije (početak jula 2024. godine) obračunavala na bazi rejtinga utvrđenog sa podacima na 31. decembar 2023. godine i prosjecima koeficijenata na nivou crnogorskog bankarskog sistema za 2023. godinu, dobijenih od CBCG.

Uzimajući u obzir da je Odlukom utvrđen iznos premije, koeficijent prilagođavanja se koristio da bi se prilagodio zbir neprilagođenih, kvartalnih premija svih kreditnih institucija, da dostignu godišnji ciljani iznos od 27.440.000€. Za obračun akontativne I-ve i II-ge rate redovne premije za 2024. godinu koeficijent prilagođavanja je iznosio 99,13% i 99,87% dok je sa korekcijom III-će rate redovne premije korigovan na iznose 101,03% i 101,77%. Koeficijent prilagođavanja za III-ću i IV-tu ratu je iznosio 99,41% i 93,95%.

Rejting kreditnih institucija za 2023. godinu, na osnovu podataka iz finansijskih izvještaja kreditnih institucija i podataka koje je dostavila CBCG sa stanjem na dan 31. decembar 2023. godine se: kod pet kreditnih institucija poboljšao rejting u odnosu na rejting za 2022. godinu, smanjio kod jedne kreditne institucije, a ostao nepromijenjen kod pet kreditnih institucija.

4.1.2. Informacija o toku isplate preostalog iznosa garantovanih depozita deponentima Invest banke Montenegro u stečaju i Atlas banke u stečaju

Obaveza Fonda da izvrši isplatu garantovanih depozita nastaje kada CBCG donese rješenje o nedostupnosti depozita ili rješenje o otvaranju stečajnog postupka nad kreditnom institucijom. Fond vrši isplatu garantovanih depozita preko jedne ili više kreditnih institucija koje odabere u postupku koji je regulisan Smjernicama za izbor banke-isplatioca. Svake godine, Fond sprovodi predkvalifikacioni postupak za izbor banke-isplatioca upućivanjem poziva kreditnim institucijama za iskazivanje interesovanja da u slučaju nastanka zaštićenog slučaja bude banka-isplatilac. Nakon sprovedenog predkvalifikacionog postupka Fond sastavlja listu zainteresovanih kreditnih institucija, za koje je prethodno utvrđeno da ispunjavaju propisane bonitetne zahtjeve, od kojih bi se nakon nastupanja zaštićenog slučaja izvršio izbor banke-isplatioca.

U 2024. godini sproveden je predkvalifikacioni postupak i utvrđena lista od tri kreditne institucije zainteresovane za obavljanje posla isplate garantovanih depozita u sljedećoj godini.

U toku 2019. godine, CBCG je oduzela dozvolu za rad Invest banci Montenegro A.D. Podgorica (04.01.2019. god.) i Atlas banci A.D. Podgorica (05.04.2019. god.).

Isplatu garantovanih depozita deponenata Invest banke Montenegro u stečaju i Atlas banke u stečaju vrše Crnogorska Komercijalna banka A.D. Podgorica i Hipotekarna banka A.D. Podgorica.

Za isplatu deponenata Invest banke Montenegro i Atlas banke u stečaju prvobitno su određene: Societe Generale Bank Montenegro A.D. Podgorica (izvršeno njeno pripajanje Crnogorskoj Komercijalnoj banci A.D. Podgorica), NLB banka A.D. Podgorica i Hipotekarna banka A.D. Podgorica, a od 2022. godine isplatu vrše Crnogorska komercijalna banka A.D. Podgorica i Hipotekarna banka A.D. Podgorica do aprila 2025. godine, kada je Ugovor sa njima produžen.

INVEST BANKA MONTENEGRO u stečaju

Ukupni depoziti Invest banke Montenegro A.D. Podgorica-u stečaju iznose 39.867.785,50€ za 2.981 deponenta, obračunati garantovani depoziti iznose 22.383.240,36€ za 2.732 deponenta.

Zaključno sa 31.12.2024. godine isplaćeno je ukupno 21.929.349,75 € ili 97,97% od ukupno obračunatog garantovanog depozita, odnosno ukupne obaveze Fonda da isplati garantovane depozite (u 2024. godini, isplaćeno je ukupno 7.518,77€ ili 0,03% za 5 deponenata).

Na 31.12.2024. godine iz stečajne mase Invest Banke Montenegro u stečaju naplaćeno je ukupno 20.163.240 € ili 90,08% ukupne obaveze (u 2024. godini povrat iz stečajne mase iznosio je 705.000 €). Za naplatu je ostalo 10,36% ili 2.320.000€.

ATLAS BANKA u stečaju

Ukupni depoziti Atlas banke A.D. Podgorica-u stečaju iznose 186.397.824,03€ za 93.729 deponenta, obračunati garantovani depoziti iznose 90.317.590€ za 90.095 deponenta.

Zaključno sa 31.12.2024. godine isplaćeno je ukupno 83.846.305,90 € ili 92,83%, od ukupno obračunatog garantovanog depozita, odnosno ukupne obaveze Fonda da isplati garantovane depozite (u 2024. godini, isplaćeno je ukupno 165.784,28€ ili 0,18% za 17 deponenata).

Na 31.12.2024. godine iz stečajne mase Atlas Banke u stečaju naplaćeno je ukupno 65.000.000€ ili 71,97% ukupne obaveze (u 2024. godini povrat iz stečajne mase iznosio je 4.000.000 €). Za naplatu je ostalo 28,03% ili 25.317.590€.

Može se konstatovati da su banke-isplatioci, profesionalnim obavljanjem isplate garantovanih depozita, dale veliki doprinos očuvanju i povećanju povjerenja deponenata u bankarski sistem.

4.1.3. Primjena Politike investiranja sredstava Fonda za zaštitu depozita - Investicione aktivnosti u 2024. godini

Investiranje sredstava vrši se u skladu sa Politikom investiranja sredstava Fonda (br. 55-2/2022 od 28.02.2022. godine) sa prevashodnim ciljem očuvanja sigurnosti i likvidnosti kapitala Fonda.

U skladu sa navedenom Politikom investiranja, Fond raspoloživa sredstva može da investira u:

- 1) Hartije od vrijednosti koje je emitovala Crna Gora, država članica EU ili njihove centralne banke ili hartije od vrijednosti za koje garantuje Crna Gora ili država članica EU;
- 2) Hartije od vrijednosti koje je emitovala kreditna institucija, finansijska institucija i/ili država koje nijesu navedene u tački 1 ovog stava, a imaju visoke rejtinge koje im je dodijelila međunarodno priznata rejting agencija;
- 3) Depozite položene u centralnim bankama i stranim kreditnim institucijama s visokim rejtingom koji dodjeljuju međunarodno priznate rejting agencije;
- 4) Ostalu imovinu niskog rizika koja podrazumijeva sljedeće kategorije:
 - koje ulaze u prvu ili drugu kategoriju iz tabele 1 člana 336 Uredbe o kapitalnim zahtjevima EU,
 - likvidnu imovinu shodno regulativi CBCG, odnosno shodno zahtjevima nadležnog regulatornog tijela EU,
 - ESG (environmental, social, governance) hartije od vrijednosti koje emituju zemlje OECD-a,

- korpu državnih hartija od vrijednosti koje emituju zemlje OECD-a,
- dužničke instrumente koje emituje opština, koji imaju značajno visok koeficijent dobiti u odnosu na rizik ili vrlo nizak rizik koji se mjeri metodama procjene rizika.

Investiranje sredstava u 2024. godini vršeno je u skladu sa Odlukom UO o investiranju sredstava Fonda za 2024. godinu.

U skladu sa Ugovorom o izvršavanju međunarodnih platnih transakcija Fonda i primanju u depozit novčanih sredstava Fonda od strane CBCG, u 2024. godini sredstva su investirana u oročene depozite kod CBCG u dodatnom iznosu tokom godine od 56 mil. eura sa različitim rokom dospelja. Na 31.12.2024. godine navedena sredstva iznose 165.608.549€. Knjigovodstvena vrijednost prinosa po osnovu ostvarene kamate na navedena oročena sredstva u 2024. godini iznosi 4.770.195,62€

Portfolio Fonda, takođe čine i dužničke dugoročne hartije od vrijednosti, kupljene u prethodnim godinama – državne euroobveznice u iznosu od 39.000.000€ po nominalnoj vrijednosti (38.669.104€ po knjigovodstvenoj vrijednosti) - obveznice tržišnog simbola MNE-2025 (23.880.000€) koje nose očekivani ukupni kuponski prinos u iznosu od 3.709.463€ po kamatnoj stopi 3,375% i obveznice tržišnog simbola MNE-2027 (15.120.000€) koje nose očekivani ukupni kuponski prinos u iznosu od 3.042.900€ po kamatnoj stopi 2,875%. Njihova vrijednost iskazana je u bilansu stanja po vrijednosti koja se razlikuje od njihove stvarne tržišne vrijednosti, a iz razloga što se navedene hartije drže do isteka roka dospelja na koji glase.

Prinos po osnovu kupona državnih euroobveznica MNE-2025 isplaćen je u ukupnom iznosu od 805.950 €, odnosno državnih euroobveznica MNE-2027 u iznosu od 434.700€ što zajedno čini ukupni kuponski prinos obveznica u iznosu od 1.240.650€ isplaćen u 2024. godini. Knjigovodstveno obračunati kamatni prihod po osnovu navedenih obveznica u 2024. godini iznosi 1.272.405€ (razlika u iznosu od 31.755 € odnosi se na korekciju nakon primjene diskonta odnosno amortizacije premije po osnovu troška kupovne cijene obveznice).

Pored navedenog, portfolio Fonda do 21.03.2024. godine obuhvatao je ulaganja sredstava iz decembra 2023. godine, u nominalnom iznosu od 20.000.000 € (19.812.197€ po knjigovodstvenoj vrijednosti) u dužničke kratkoročne hartije od vrijednosti – državne zapise, koje je emitovala Crna Gora, po kamatnoj stopi od 3,75%, na period od 91 dana (187.803,12€ ostvaren ukupni prinos od kamata sa dospeljem glavnice u 2024. godini), bez troškova naknada za učešće na aukciji, te je portfolio u hartijama u vrijednosti do 21. 03. 2024. godine ukupno iznosio 59.000.000€, iskazanim u nominalnoj vrijednosti odnosno 58.481.301€ po knjigovodstvenoj vrijednosti.

Na bazi navedenog investiranja sredstava u hartije od vrijednosti koje je izdala Crna Gora, u 2024. godini ostvaren je finansijski prihod u iznosu od 1.437.506€ (od čega 1.272.405€ od prinosa po osnovu godišnjeg kupona državnih obveznica i 165.102€ od ostvarenih kamata na kupovinu tromjesečnih državnih zapisa (kupljenih u 2023. godini) sa

rokom dospijeca glavnice u 2024. godini.

Imajući u vidu prethodno navedeno, nakon dospijeca državnih zapisa, investicioni portfolio Fonda je ukupno iznosio 39.000.000€ u hartijama od vrijednosti, iskazanim u nominalnoj vrijednosti odnosno 38.669.104€ po knjigovodstvenoj vrijednosti.

Strukturu navedenog investicionog portfolia Fonda čine u procentualno većoj zastupljenosti državne euroobveznice, tržišnog simbola MNE-2025 (23.880.000€) - 61,23% u odnosu na državne euroobveznice MNE-2027 (15.120.000€) - 38,77%.

Dospjela sredstva državnih zapisa u iznosu od 20.000.000€ su se, u skladu sa Ugovorom o izvršavanju međunarodnih platnih transakcija Fonda i primanju u depozit novčanih sredstava Fonda i Odlukom UO Fonda o investiranju sredstava Fonda za 2024. godinu, prenijela u oročene depozite kod CBCG.

Kada se uzmu u obzir prethodno navedena sredstva u iznosu od 165.608.550€ koja je Fond plasirao u oročene depozite kod CBCG, investicioni portfolio Fonda na 31.12.2024. godine, iznosio je ukupno 204.608.550€.

S obzirom na aktuelna, i dalje izazovna, kretanja na globalnom finasijskom tržištu, te imajući u vidu neizvjesne finansijske i ekonomske uslove, orijentacija Fonda u 2024. godini je i dalje bila, rukovodeći se prije svega principom sigurnosti, na ulaganje sredstava u oročene depozite kod CBCG što je u krajnjem ojačalo njegovu likvidnu poziciju. Takođe, prisutna nestabilnost cijena crnogorskih obveznica ne proizvodi negativne efekte na finansijske pozicije Fonda jer je politika Fonda da se iste drže do isteka roka dospijeca na koji glase.

4.1.4. Aktivnosti na realizaciji Ugovora o izvršavanju međunarodnih platnih transakcija Fonda i primanja u depozit novčanih sredstava Fonda potpisanog između CBCG i Fonda

Fond je u 2024. godini nastavio realizaciju Ugovora o izvršavanju međunarodnih platnih transakcija Fonda i primanja u depozit novčanih sredstava Fonda potpisanog sa CBCG u 2023. godini.

Fond je, u skladu sa Ugovorom o izvršavanju međunarodnih platnih transakcija Fonda i primanju u depozit novčanih sredstava Fonda, potpisanog između CBCG i Fonda, kao i Odlukom UO Fonda o investiranju sredstava Fonda za 2024. godinu, značajno ojačao svoju likvidnu aktivu čime je, sa aspekta likvidnosti i sigurnosti, rizik Fonda prilikom plasiranja sredstava minimiziran imajući u vidu da je zaključivanjem navedenog Ugovora, CBCG u obavezi da u svakom trenutku, na zahtjev, a u slučaju potrebe, Fondu obezbijedi potrebnu likvidnost.

4.1.5. Sprovođenje stres-testa – testiranje softvera za isplatu garantovanih depozita na realnim podacima kreditnih institucija

Na osnovu člana 41 stav 1 Zakona za zaštitu depozita ("Službeni list CG" br. 72/19), Fond je u septembru i oktobru 2024. godine sproveo testiranje otpornosti sistema zaštite depozita na stres i sposobnosti kreditnih institucija da dostave podatke o deponentima, depozitima i njihovim dospjelim obavezama i mogućnosti da, u slučaju potrebe, preuzmu ulogu banke isplatioca i izvrše isplatu garantovanih depozita.

Testiranje je sprovedeno u skladu sa Uputstvom za potrebe testiranja otpornosti sistema zaštite depozita na stres i sposobnosti kreditnih institucija da dostave podatke i Programom za sprovođenje stres testova.

Program se donosi za razdoblje od tri godine i obuhvata scenarije intervencije i testna područja. U skladu sa Programom za sprovođenje stres testova za period 2022-2024.godine, u trećoj godini testiranja – 2024. godini, planirano je i sprovedeno testiranje pet kreditnih institucija čime je kompletiran planirani ciklus testiranja svih kreditnih institucija.

Rezultati testiranja su pokazali da testirane kreditne institucije imaju evidencije o deponentima, njihovim depozitima i obavezama i da se iste mogu, u zakonskom roku, dostaviti Fondu za obračun i isplatu garantovanog depozita, kao i da imaju kapacitet da preuzmu funkciju banke-isplatioca.

Takođe, zaposleni u Fondu su potvrdili osposobljenost da koristeći softversko rješenje, brzo i efikasno izvrše obračun i počnu isplatu garantovanih depozita u zakonskom roku.

Opšti zaključak je da je ispunjen cilj provjere spremnosti učesnika testiranja i potvrđena finansijska sposobnost Fonda. Prema Programu ciklusa za sprovođenje stres testova za trogodišnje razdoblje 2022. – 2024. godine, a u 3. ciklusu, tokom 2024. godine uspješno je završen test otpornosti sistema osiguranja depozita prema scenariju intervencije: „isplata garantovanih depozita deponenata“. Aktivnosti sprovođenja testova otpornosti na stres nastaviće se u narednim godinama prema novom trogodišnjem programu testiranja.

4.1.6. Ispunjavanje obaveza prema “Stand-by” aranžmanu sa EBRD

Fond je 2010. godine potpisao Ugovor sa EBRD o stand by” aranžmanu na iznos od 30 miliona €, sa mogućnošću korištenja sredstava u periodu od 7 godina. Nakon isteka roka na koji je Ugovor potpisan, isti je Aneksima produžavan dva puta, na period od godinu dana.

U cilju obezbjeđenja veće sigurnosti depozita u kreditnim institucijama i efikasne i brze isplate garantovanih depozita, odnosno stabilnosti cjelokupnog finansijskog sistema, Fond je u 2020. godini sa EBRD zaključio novi Ugovor o „Stand-by“ aranžmanu na iznos od 50 mil. eura. Ovim Ugovorom je omogućeno da, za mogući scenario nastanka zaštićenog slučaja (stečaja) kod jedne od kreditnih institucija iz poslovnog sistema, Fond može koristiti navedena sredstva za isplatu garantovanih depozita za period od 5 godina od dana potpisivanja Ugovora i rokom za otplatu od 7 godina.

4.1.7. Aktivnosti na implementaciji Programa razvoja finansijske edukacije u Crnoj Gori 2023-2027 u saradnji sa potpisnicama Memoranduma o saradnji, u cilju podizanja opšteg nivoa finansijske pismenosti crnogorskog društva;

U skladu sa Programom razvoja finansijske edukacije u Crnoj Gori 2023-2027, u saradnji sa drugim institucijama, potpisnicama Memoranduma o saradnji, predstavnici Fonda, su imali aktivno učešće na održanim sastancima na planu unaprjeđenja finansijske pismenosti crnogorskog društva. CBCG je nacionalni koordinator implementacije Programa razvoja finansijske edukacije u Crnoj Gori 2023-2027 na kojem su angažovani predstavnici 22 institucije iz javnog, privatnog i NVO sektora.

4.1.8. Dalji rad u radnoj grupi za pristupanje Crne Gore EU u sklopu pregovaračkog poglavlja 9 – Finansijske usluge

Fond je uključen u Radnu grupu za pregovaračko poglavlje 9 – „Finansijske usluge“ i u 2024. godini održano je više sastanaka na kojima su predstavnici Fonda imali značajno učešće u radu, kao i u pripremi zahtijevanih dokumenata i materijala koji su od važnosti za dalji napredak Crne Gore u ispunjavanju obaveza koje proističu iz procesa pristupanja EU. Tokom pregovoračkog procesa, u okviru ovog poglavlja, Evropska Komisija je konstatovala da je sistem osiguranja depozita u velikoj mjeri usaglašen sa pravnom regulativom EU u ovoj oblasti.

4.2. Sudski sporovi

Na 31. decembar 2024. godine po tužbi Fonda vodi se sudski spor protiv jedne banke – isplatioca, koji se odnosi na reklamacije po osnovu isplate garantovanih depozita ukupne vrijednosti 100.000 eura. S obzirom da su obaveze prema deponentima izmirene, predmetni iznos spora bi u tom smislu, ako se realizuje, predstavljao vanredni prihod.

4.3. Normativno-pravni poslovi

UO Fonda je u toku 2024. godine održao osam sjednica i usvojio sljedeće akte:

- Odluku o usvajanju Godišnjeg finansijskog izvještaja Fonda za 2023. godinu;
- Odluku o visini redovne premije za 2025. godinu;
- Finansijski plan Fonda za zaštitu depozita za 2025. godinu;
- Odluku o investiranju sredstava Fonda za zaštitu depozita za 2025. godinu;
- Program rada Fonda za zaštitu depozita za 2025. godinu.

U toku izvještajne godine UO Fonda je usvojio Godišnji izvještaj o radu Fonda za zaštitu depozita za 2023. godinu koji je dostavljen Skupštini i Vladi Crne Gore na razmatranje, Predsjedniku Crne Gore i CBCG na upoznavanje.

UO Fonda je razmotrio Mišljenje i Izvještaj nezavisnog revizora za 2023. godinu.

Izvještaj je sačinjen od strane društva za reviziju „BDO” d.o.o. Podgorica. Mišljenje nezavisnog revizora je da „finansijski izvještaji odražavaju realno stanje poslovanja Fonda i da su urađeni prema zakonima CG”.

Fond samostalno obavlja finansijske i računovodstvene poslove i sačinjava finansijske izvještaje za poslovnu godinu. Na osnovu knjigovodstvenih podataka sačinjavane su informacije i pregledi u cilju praćenja realizacije Finansijskog plana Fonda, o čemu je redovno izvještavan UO Fonda.

Pored navedenih izvještaja UO Fonda je razmatrao mjesečne i kvartalne izvještaje o kretanju depozita u bankarskom sistemu, stanju sredstava Fonda, ispunjavanju planiranih aktivnosti i investiranju sredstava.

4.4. Ljudski resursi i edukacija zaposlenih

Sistematizacija poslova i radnih zadataka u Fondu definisana je Pravilnikom o organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta u Fondu. Poslovi i zadaci su podijeljeni na: pravne i administrativne poslove, poslove plana i analize, poslove procjene rizika kreditnih institucija, IT poslove, poslove investiranja sredstava i finansijske i računovodstvene poslove.

Stalna intencija Fonda je jačanje njegovih stručnih kapaciteta u dijelu specijalizovanih znanja iz oblasti osiguranja depozita i investiranja sredstava, kroz edukaciju i obuku zaposlenih.

S obzirom na značaj i osnovnu svrhu postojanja Fonda, neophodno je planirati sredstva za kontinuirano ulaganje u unaprjeđenje i nadogradnju softera za isplatu garantovanih depozita, kao i u usavršavanje i nadogradnju znanja kadra iz IT sektora. U 2024. godini je, uz tehničku pomoć predstavnika firme „Dialog” d.o.o“ Osijek (autori softvera za isplatu), a u cilju provjere funkcionisanja i sigurnosti isplate garantovanih depozita, izvršeno redovno ažuriranje i održavanje softverske aplikacije koja se koristi za isplatu garantovanih depozita u slučaju nastupanja zaštićenog slučaja. Postupci i procedure za korišćenje softvera za isplatu garantovanog depozita detaljno su razrađeni Uputstvom za postupanje zaposlenih kod nastanka zaštićenog slučaja.

Fond je, vodeći računa o stručnom usavršavanju svojih zaposlenih, u skladu sa Finansijskim planom za 2024. godinu, izdvojio sredstva za ulaganje u obrazovanje.

Zaposlenima je omogućeno da se u okviru kombinovanog programa obuke edukuju putem učešća na seminarima i radionicama koje organizuju međunarodne asocijacije fondova (IADI i EFDI).

Na dan 31.12.2024. godine Fond ima sedam zaposlenih koji posjeduju visoku stručnu spremu te se može konstatovati da Fond ima veoma dobru obrazovnu strukturu zaposlenih što se pokazalo zadovoljavajućim da se odgovori na sve izazove implementacije novog regulatornog okvira, kao i za realizaciju postupaka isplate garantovanih depozita kod dvije kreditne institucije kod kojih je nastupio zaštićeni slučaj u proteklom periodu.

4.5. Međunarodna saradnja

U izvještajnoj 2024. godini predstavnici Fonda su aktivno učestvovali u radu međunarodnih asocijacija, koje okupljaju predstavnike sistema za zaštitu depozita, prisustvom konferencijama, okruglim stolovima i radionicama, kao i on-line elektronskim putem. Na ovaj način, predstavnici Fonda razmjenjuju postojeća iskustva, istovremeno stiču i unapređuju ključna znanja u oblasti zaštite depozita.

Kao punopravni član Evropske asocijacije institucija za osiguranje depozita (European Forum of Deposit Insurers - EFDI), koja predstavlja udruženje evropskih fondova na dobrovoljnoj osnovi, a omogućava razmjenu ideja i iskustava o osiguranju depozita u Evropi, Fond je učestvovao na godišnjoj skupštini održanoj krajem maja u Nici – Francuska, na kojoj su izabrani novi članovi borda ove asocijacije. Takođe, održani su sastanci svih radnih grupa kojima su prisustvovali predstavnici Fonda (ERC, PR, RMWG), a glavne teme su bile aktuelna dešavanja na globalnim finansijskim tržištima i važnost funkcionisanja evropskih sistema osiguranja depozita. Predstavnici Fonda prisustvo konferencijama koristili su za uspostavljanje novih kontakata i razmjenu iskustava. Na ovoj konferenciji je definisano da će se sljedeća godišnja skupština - EFDI AGM 2025, održati u Madridu-Španiji, gdje će se održati i tradicionalni sastanci svih EFDI radnih grupa.

Takođe, posebno su održani sastanci Radne grupe za PR aktivnosti u organizaciji EFDI-a, u Varšavi - Poljskoj u 2024. godini kojima su se pridružile Radne grupe za testiranje stresa (STWG), Podgrupe za komunikacije H2C i podgrupa Komiteta za odnose sa javnošću, gdje su se razmijenila iskustva i informacije na temu praktičnih, pojedinačnih slučajeva isplate garantovanih depozita i sanacije kreditnih institucija, što je imalo za cilj poboljšanje vještina i znanja o komunikacijskim metodama, alatima i inovacijama kako u stabilnom periodu tako i za pripremu kriznog razdoblja. Predstavnici Fonda su imali aktivno učešće na održanim sastancima gdje su se razmijenila korisna iskustva na ovom polju.

Predstavnici Fonda nastavljaju aktivno učešće u anketama koje se koriste kao glavne smjernice za harmonizaciju sistema osiguranja depozita u svim zemljama članicama EFDI-a. Ciljevi EFDI-a se ostvaruju razmjenom podataka o stanju finansijskog i bankarskog sektora, učešćem u istraživačkim projektima, unapređenjem regulatornog okvira i prakse, obrazovanjem ekspertskih tijela, razmjenom i edukacijom zaposlenih i slično.

Istovremeno, Fond je punopravni član Međunarodne asocijacije institucija za osiguranje depozita (International Association of Deposit Insurers – IADI) i aktivno učestvuje u njenim aktivnostima. U septembru 2024. godine, predstavnici Fonda su prisustvovali godišnjoj Generalnoj skupštini IADI-ja, koja je održana u Tokiju. Konferenciji su prisustvovali predstavnici svih evropskih fondova za osiguranje depozita, kao i veliki broj članova iz drugih dijelova svijeta, uz prisustvo predstavnika mreže za finansijsku stabilnost i međunarodnih finansijskih institucija koje sarađuju s ciljem promovisanja

najbolje prakse u oblastima zaštite depozita, sanacije kreditnih institucija i očuvanja finansijske stabilnosti.

U okviru članstva u IADI-ju, direktor Fonda aktivno doprinosi radu organizacije kroz članstvo u Evropskom regionalnom komitetu (European Regional Committee – ERC) i Komitetu za politike (Policy Committee). Kroz učešće na sastancima i konferencijama, Fond ostvaruje dvostruki benefit – sticanje savremenih znanja i iskustava iz međunarodne prakse, ali i doprinos globalnim diskusijama kroz predstavljanje domaćih iskustava i regulatornog okvira.

Na konferencijama su prezentovane brojne teme od značaja za unapređenje sistema osiguranja depozita, uključujući modele za pravovremenu detekciju problema u kreditnim institucijama, sanaciju kreditnih institucija, kao i rezultate međunarodnih istraživanja i uporedne analize strukture, mandata i organizacionih modela institucija koje se bave osiguranjem depozita.

Fond aktivno učestvuje u procesu dopuna " Osnovni principi za efikasan sistem zaštite depozita", (Core Principles for effective Deposit Insurance Systems - IADI) započetom na Generalnoj skupštini i nastavljenom kroz redovne sastanke tijela IADI-a.

U narednom periodu planirano je učešće zaposlenih Fonda na redovnim godišnjim konferencijama EFDI-a i IADI-a, radionicama i obukama u organizaciji ovih asocijacija, u cilju praćenja najnovijih događanja i iskustava iz zaštite depozita u EU i svijetu.

Ukoliko bude zahtjeva za otvaranje filijala stranih kreditnih institucija u Crnoj Gori, pripremiće se Memorandum o bilateralnoj saradnji sa Fondom države iz koje dolazi filijala strane kreditne institucije.

4.6. Ciljevi i zadaci Fonda u 2025. godini

Osnovni ciljevi Fonda definisani su Programom rada za 2025. godinu. Unapređenje institucionalnih i stručnih kapaciteta Fonda u cilju blagovremene intervencije u momentu nastanka zaštićenog slučaja je stalan zadatak Fonda što podrazumijeva permanentno praćenje stanja i analizu kretanja depozita u kreditnim institucijama, naplatu premija i investiranje prikupljenih sredstava.

Aktivnosti na realizaciji isplate preostalog iznosa garantovanih depozita deponentima Atlas banke u stečaju i Invest Banke Montenegro u stečaju je svakako jedan od zadataka Fonda za 2025. godinu.

Predviđeno je testiranje kreditnih institucija u 2025. godini prema Programu ciklusa za sprovođenje stres testova za trogodišnje razdoblje 2025. – 2027. godine koje podrazumijeva testiranje softvera za isplatu garantovanih depozita na realnim podacima kreditnih institucija.

Posebna aktivnost biće usmjerena na obuku zaposlenih (informatičari) kod kreditnih institucija zainteresovanih za obavljanje posla banke-isplatioca, za upotrebu softvera za isplatu garantovanih depozita.

Investicione aktivnosti će se nastaviti u skladu sa Odlukom o investiranju sredstava Fonda za 2025. godinu.

Jedan od zadataka je i sprovođenje pretkvalifikacionog postupka za izbor banke - isplatioca za 2026. godinu.

Blagovremeni obračun i naplata premije je permanentni zadatak Fonda, čije ispunjenje obezbjeđuje prihod Fonda. UO Fonda je, donio Odluku da ciljani iznos premije u 2025. godini iznosi 29.880.000 €.

Isplata garantovanih depozita (od početka isplaćeno 105,78 miliona €-93,87%) značajno je smanjila sredstva Fonda. Međutim, povrat sredstava iz stečajne mase u iznosu od 85,16 miliona€ (75,57%), te naplata redovne premije u prethodnih pet godina (2020.-2024. godine) u iznosu od 99,41 miliona € značajno su poboljšali finansijsku situaciju i održivost Fonda. Finansijsku poziciju Fonda u 2024. godini dodatno su ojačali i prihodi ostvareni od kamata oročavanjem depozita kod CBCG u iznosu od 4,77 miliona € i prihodi ostvareni od kupona obveznica u iznosu od 1,24 miliona €.

Sa sredstvima iz stečajne mase dvije kreditne institucije, za koje se očekuje da će biti naplaćena u 2025. godini (cca 3,3 miliona €), naplatom redovne premije u 2025. godini (29.880.000€), uključujući i sredstva po osnovu kamata od oročenih depozita (cca 4,0 miliona €) i po osnovu isplate kupona državnih obveznica (1.240.650 €), Fond će biti finansijski dobro kapitalizovan.

4.7. Događaji nakon završetka izvještajnog perioda

Nakon datuma izvještajnog perioda nije bilo događaja koji bi zahtijevali korekcije ili objelodanjivanje u finansijskim izvještajima Fonda za period od 1. januara do 31. decembra 2024. godine.

U 2025. godini Fond je nastavio sa isplatom garantovanih depozita deponentima banaka u stečaju. Do 28. februara 2025. godine isplaćeno je 11.431,18€ po osnovu garantovanih depozita za Atlas banku u stečaju, dok je kod IBM banke nije bilo isplata.

Naplata potraživanja Fonda iz stečajne mase do 28.02.2025. godini ostvarena je u iznosu od 100.000 € (za IBM Banku u stečaju) što čini 3,03% od planiranog iznosa (3.300.000€), tako da je povrat sredstava na ukupnom nivou iznosio 85.263.240€, odnosno 75,62% (IBM 90,53% i Atlas banka 71,97%).

Obračunata je i naplaćena prva rata redovne premije u iznosu od 7.470.000€.

Ukupna sredstva na dan 28.02.2025. godine iznose 221.328.071,18€ od čega 165.608.550,11€ u oročenim depozitima, 39.000.000€ u obveznicama CG (u MNE 2025 - 23.880.000€ i MNE 2027 -15.120.000€), 14.962.787,55€ na žiro računu, 364.537,45€ u avansima bankama za isplatu garantovanih depozita, 779.263,64€ za potraživanja za kamate na obveznice i 612.857,43€ za ostala potraživanja.

**FINANSIJSKO POSLOVANJE
FONDA U 2024.GODINI**

5

5. FINANSIJSKO POSLOVANJE FONDA U 2024. GODINI

5.1. ISKAZ O UKUPNOM REZULTATU (BILANS USPJEHA) FONDA NA DAN 31.12.2024. GODINE⁴

Fond je i u 2024. godini nastavio kontinuitet uspješnog poslovanja. Ostvaren je neto rezultat u iznosu od 37.565.415 eura kao rezultat prihoda prvenstveno po osnovu obračunate i naplaćene premije u sinergiji sa efikasnim upravljanjem sredstvima Fonda.

5.1.1 Ukupni prihodi Fonda

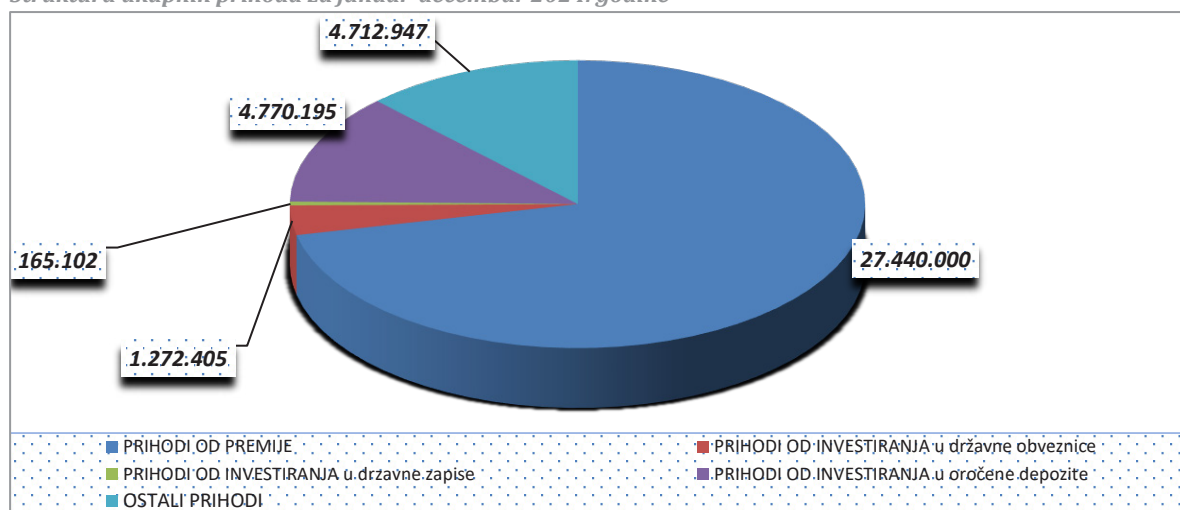
Ukupno ostvareni prihodi Fonda za 2024. godinu iznose **38.360.649 €** i veći su od planiranih za 1,51%, dok su za 10,48 % veći od prihoda ostvarenih u prethodnoj godini kada su iznosili 34.720.705 €.

Ukupne ostvarene prihode čine:

- poslovni prihodi i
- finansijski prihodi

5.1.1.1. Poslovni prihodi za 2024. godinu iznose 32.152.947 € i ostvareni su u većem iznosu za 1,27% u odnosu na planom predviđene, dok su za 2,03% veći od prihoda ostvarenih u prethodnoj godini kada su iznosili 31.510.773€. U izvještajnoj godini naplaćena je veća premija za 30,54% u odnosu na prethodnu godinu, sa jedne strane, a manje naplaćena potraživanja iz stečajne mase za 55,08% u odnosu na prethodnu godinu, a u skladu sa definisanim planiranim iznosima, sa druge strane.

Grafik 5.1.
Struktura ukupnih prihoda za januar-decembar 2024. godine

⁴ Pregled prihoda i rashoda za 2023. i 2024. godinu i plan prihoda i rashoda za 2024 i 2025. godinu dat je u ANEXU

5.1.1.1.1. Prihodi od premija i naplate sredstava iz stečajne mase

Najznačajniju stavku poslovnih prihoda čine prihodi ostvareni po osnovu premija koji su u 2024. godini iznosili 27.440.000€ i čine 71,53% ukupnih prihoda Fonda i obračunati su i naplaćeni u 100% iznosu od planiranog. Ostvarena premija je veća za 30,54% u odnosu na premiju ostvarenu u prethodnoj godini kada je iznosila 21.020.000€, iz razloga što je Fond u toku izvještajne godine, u cilju dostizanja ciljanog iznosa premije, a na bazi prethodno izvršene analize i procjene visine garantovanih depozita kreditnih institucija, koji su osnovica za obračun premije koju kreditne institucije plaćaju Fondu za zaštitu depozita, visine iznosa akumuliranih sredstava po osnovu prethodnih premija i investiranja, obračunao godišnju premiju u bitno uvećanom iznosu, po Odluci o visini redovne godišnje premije za 2024. godinu („Sl. list CG“, br. 099/23) i u skladu sa Metodologijom.

Preostali iznos od **4.712.947€** obuhvata uplate po osnovu povraćaja sredstava iz stečajne mase banaka u iznosu od **4.705.000€** (Invest Banka Montenegro a.d. Podgorica u stečaju – 705.000€ i Atlas Banka a.d. Podgorica u stečaju- 4.000.000€) za koje je Fond izvršio isplatu garantovanih depozita i manji su u odnosu na prethodnu godinu za 55,08% kada su iznosili 10.475.000 €, a u odnosu na planirane veći su za 9,41% i prihode od refundacija u iznosu od **7.947€** (bolovanje zaposlenih).

5.1.1.2. Finansijski prihodi iznose **6.207.702 €** i veći su za 93,39% u odnosu na finansijske prihode ostvarene u prethodnoj godini prvenstveno iz razloga investiranja sredstava u oročene depozite CBCG čime je premašen plan za 2,77%, a odnose se na slijedeće prihode:

- **Prihode od kamata na oročene depozite kod CBCG** u iznosu od **4.770.195€** koji ujedno čine i najdominantniju stavku finansijskih prihoda odnosno 76,84% i u odnosu na prethodnu godinu povećali su se za 159,48% što je rezultat efikasnog upravljanja sredstvima Fonda;
- **Prihode od kamata na državne obveznice** koji su ostvareni u iznosu od **1.272.405€** po osnovu ulaganja sredstava u kupovinu državnih obveznica Crne Gore u iznosu od 38.641.737€ (39.000.000€ u nominalnom iznosu) sa rokom dospjeća glavnice u 2025. godini i 2027. godini sa kamatonosnim kuponima koji dopijevaju godišnje u ukupnom iznosu od 1.240.650€ u 2024. godini (kamatna stopa 3,375%-MNE2025 i 2,875%-MNE2027 na godišnjem nivou) i
- **Prihode od investiranja u državne zapise Crne Gore** u ukupnom iznosu od **165.102€** -ostvareni prihod od kamata u izvještajnoj godini za kupovinu tromjesečnih državnih zapisa u 2023. godini, u nominalnom iznosu od 20.000.000€ (19.812.197€ po knjigovodstvenoj vrijednosti) po kamatnoj stopi od 3,75%, na period od 91 dana sa rokom dospjeća glavnice u 2024. godini što čini 55,03% od planiranog iznosa -300.000€ jer je planiran u skladu sa tadašnjom najavom Ministarstva finansija da će doći do nove emisije državnih zapisa koja se, međutim, nije realizovala, a u koju je Fond bio planirao da investira.

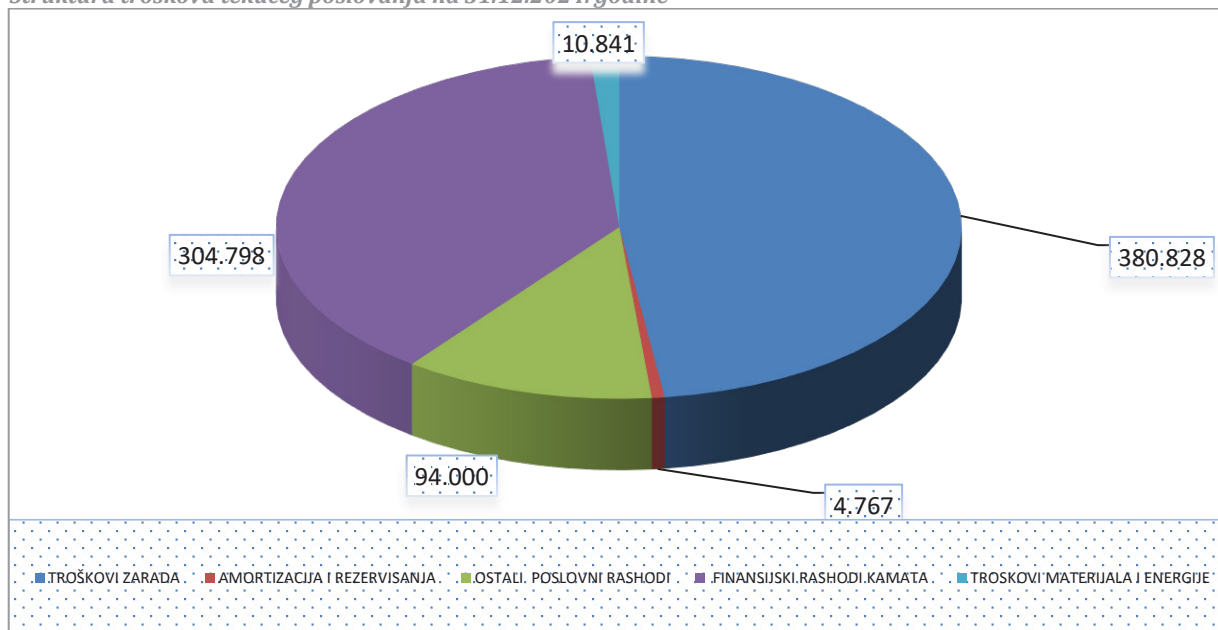
5.1.2 Rashodi Fonda

Ukupni rashodi su ostvareni u iznosu od **795.234€** (u prethodnoj godini iznosili su 778.815€ odnosno veći za 2,11% i manji u odnosu na plan za 17,64%)

Ukupni rashodi Fonda kategorisani su u tri osnovne grupe:

- troškovi tekućeg poslovanja
- finansijski rashodi
- troškovi za kratkoročna rezervisanja.

Grafik 5.2.
Struktura troškova tekućeg poslovanja na 31.12.2024. godine

* Izvor: knjigovodstveni podaci Fonda

5.1.2.1. Poslovni rashodi su iznosili **490.436€**, a čine ih:

- **Troškovi materijala i energije** u iznosu od 10.841 € (troškovi po osnovu zakupa i održavanja poslovnog prostora, troškove kancelarijskog materijala, troškovi goriva) i manji su od ostvarenih u prethodnoj godini za 20,58% i čine 27,79% planiranog iznosa iz razloga što je planirano, a nije izvršeno preseljenje radnog kolektiva u novi poslovni objekat;
- **Rashodi za zarade, naknade i ostala lična primanja** u iznosu od 380.828€ (bruto zarade zaposlenih u iznosu od 222.637€ tj. veće za 1,90% u odnosu na prethodnu godinu, naknade članovima UO Fonda u iznosu od 101.859€ tj. veće za 16,07% u odnosu na prethodnu godinu i doprinosi na zarade na teret poslodavca u iznosu od 13.628€ tj. manje za 16,37% u odnosu na prethodnu godinu) i veći su u odnosu na prethodnu godinu za 8,46% kada su iznosili 351.110€ :

- **Ostali rashodi za naknade zarada i ličnih primanja 42.704€ i**
- **Ostali poslovni rashodi** iznose **94.000€** odnosno manji su za 44,37% od planiranih, a u odnosu na prethodnu godinu su manji za 10,15%, i odnose se na :
 - *troškove reklame i propagande* za koje je planirano 8.000€, a utrošen je iznos od 1.066€ odnosno 13,32% u 2024. godini ;
 - *troškove stručnih usluga* koji obuhvataju reviziju finansijskih izvještaja i obrazovanja i usavršavanja i iznose **14.104€** i manji su za 3,46% od ostvarenih u prethodnoj godini, dok su u odnosu na plan manji za 74,58% iz razloga planiranog većeg iznosa za potrebe revizije, a mnogo povoljnije realizacije ove usluge od strane izabranog revizorskog društva;
 - *troškove članarina međunarodnim asocijacijama* u iznosu od **18.651€** koji su manji od ostvarenih u 2023. godini za 19,49%, a ostvareni su u iznosu od 79,36% od planiranog iznosa;
 - *troškove telefona i ptt usluga* u iznosu od **9.049€** i manji su u odnosu na prethodnu godinu za 14,62%, a u odnosu na plan manji za 17,73% ;
 - *troškove reprezentacija* koji su ostvareni u iznosu od **1.758€** i manji su za 37,25% u odnosu na ostvarene u prethodnoj godini, a manji za 70,7% od planiranih;
 - *troškove platnog prometa* u iznosu od **39.266€** koji su veći za 5,58% u odnosu na prethodnu godinu, a ostvareni su u skladu sa planiranim iznosom, a obuhvataju rashode plaćanja "safe keepinga" za usluge kastodi poslova koji se odnose na držanje hartija od vrijednosti - obveznica MN2025 i MN 2027 na otvorenim kastodi računima, kao i troškove za usluge kod CBCG;
 - *ostale rashode* u iznosu od **10.106€** (troškovi održavanja osnovnih sredstava – **2.126€**, troškovi štampanja i korićenja Godišnjeg izvještaja o radu - **1.811€**, troškovi stručne literature - **573€**, troškovi parking servisa - **1.860€**, troškovi životnog osiguranja - **1.103€**, troškovi objavljivanja u javnim glasilima - **20€**, troškovi otpisa osnovnih sredstava – **20€**, troškovi osiguranja imovine – **1.021€**, takse-**37€**, troškovi kotizacija- **1.535€**).

5.1.2.2. Finansijski rashodi su iznosili **304.798€** i čine 38,32% ukupnih rashoda a odnose se na:

- troškove naknada za rezervisanje sredstava EBRD (commitment fee EBRD) – **254.798€** i
- troškove po osnovu vremenskog razgraničenja troškova obrade kredita EBRD (ukupno 250.000€, a u skladu sa rokom otplate raspoređeni su knjigovodstveno na 5 godina po 50.000 €)- **50.000€**.

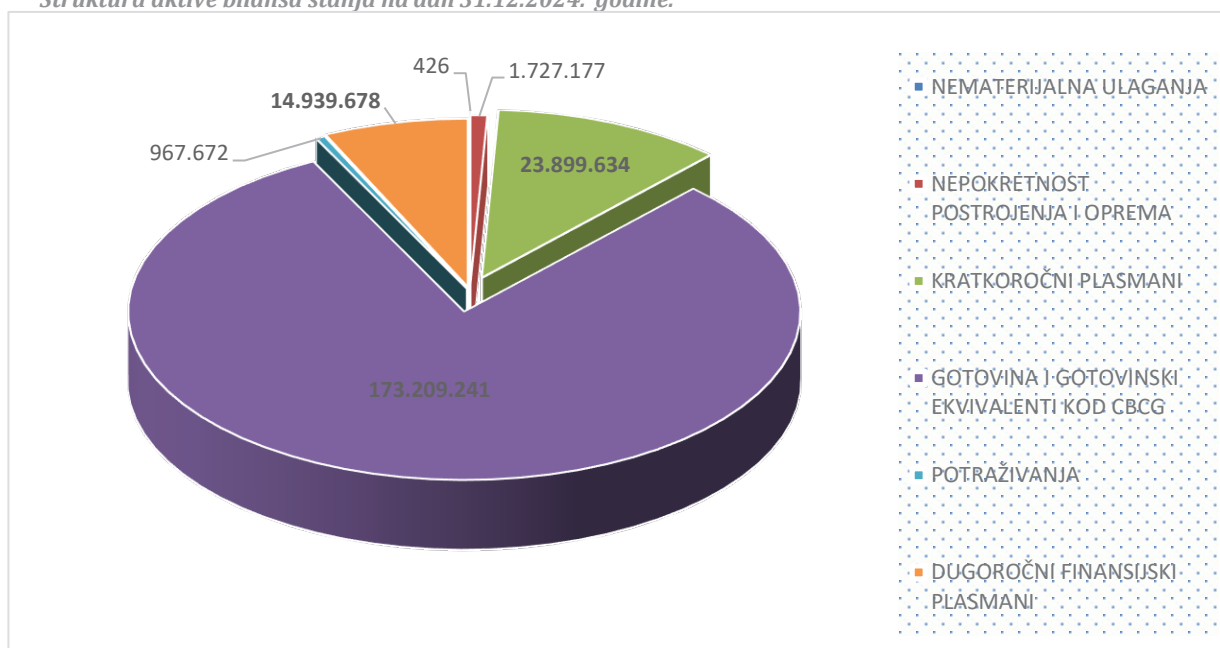
5.1.2.3. Troškovi za kratkoročna rezervisanja u ukupnom iznosu od **4.767€** i odnose se na amortizaciju osnovnih sredstava. Ovi rashodi učestvuju u ukupnim rashodima sa 0,59%, a čine 9,5% planiranog iznosa.

Ostvareni neto rezultat - **dobitak** za 2024. godinu iznosi **37.565.415€** odnosno veći je za 10,67% u odnosu na prethodnu godinu kada je iznosio 33.941.890€ :
(poslovni rezultat u iznosu od 31.662.511€ koji je veći za 2,02% u odnosu na prethodnu godinu i finansijski rezultat u iznosu od 5.902.904€ koji je veći za 103,09% u odnosu na prethodnu godinu).

5.2. ISKAZ O FINANSIJSKOJ POZICIJI (Bilans stanja)

Ukupna Aktiva, odnosno Pasiva Fonda na dan 31.12.2024. godine iznosi **214.743.828€**. Povećanje Aktive i Pasive u 2024. godini u odnosu na 2023. godinu iznosi **37.395.764€** ili 21,08%, a najvećim dijelom je proizašlo po osnovu neraspoređene dobiti (višak prihoda nad rashodima) za 2024. godinu.

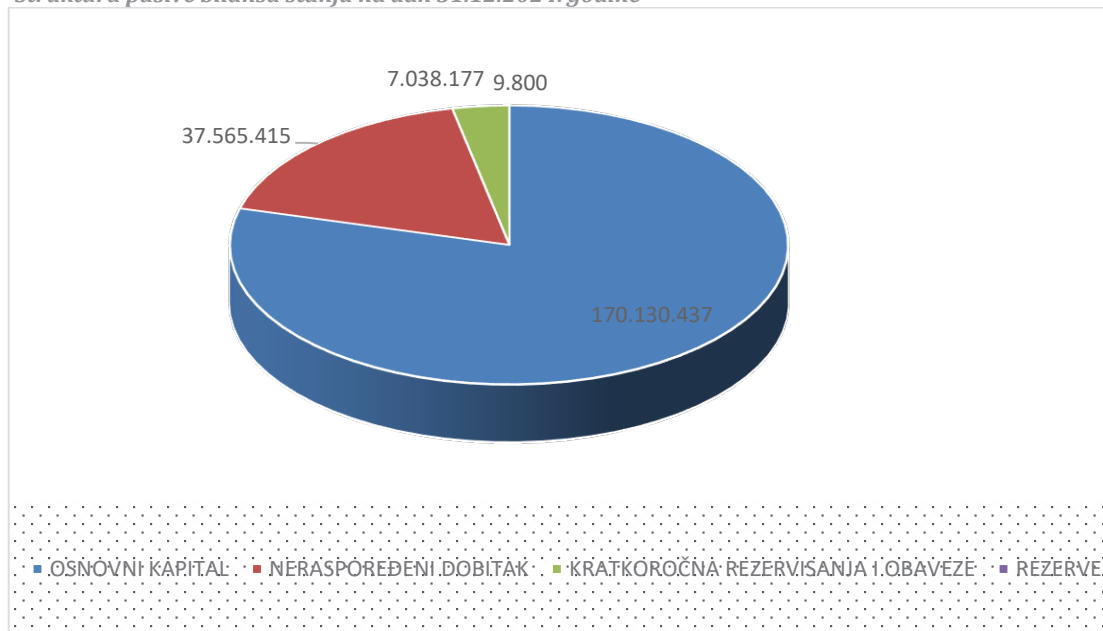
Grafik 5.3.
Struktura aktive bilansa stanja na dan 31.12.2024. godine.

*izvor: knjigovodstveni podaci Fonda

U strukturi ukupne aktive 0,80% iznosi oprema (1.727.177€), 0,45% potraživanja (967.672€), 6,95% dugoročni finansijski plasmani (14.939.678€-državne obveznice u iznosu od 14.799.914€ i potraživanja od zaposlenih - 139.764€), 11,12% kratkoročni finansijski plasmani (23.899.634€), 80,65% sredstva koja se nalaze na žiro-računu i blagajni Fonda (173.209.241€).

Grafik 5.4.
Struktura pasive bilansa stanja na dan 31.12.2024. godine

*izvor: knjigovodstveni podaci Fonda

U strukturi ukupne pasive kratkoročna rezervisanja i kratkoročne obaveze iznose⁵ 7.038.177€ (3,27%) i kapital 207.705.652€ (96,72%) od čega 170.130.437€ iznosi osnovni kapital, 37.565.415€ neraspoređeni dobitak i 9.800€ rezerve.

5.3 ISKAZ O PROMJENAMA NA KAPITALU

Stanje kapitala – **dobitak** na dan 31.12.2024. godine iznosi **37.565.415€**.

⁵ Ovaj iznos predstavlja rezervisanja za obaveze za isplatu garantovanih depozita IBM Banke u stečaju i Atlas banke u stečaju, obaveze prema dobavljačima, obaveze za kamate prema EBRD i ostale kratkoročne obaveze

Anex: Ostvareni prihodi i rashodi za 2023. i 2024. godinu i plan prihoda i rashoda za 2024. i 2025. godinu

	NAZIV	IZVRŠENO U 2023	PLAN 2024	IZVRŠENO 2024	5/4 %	PLAN ZA 2025
1	2	3	4	5	6	7
A.	UKUPNI PRIHODI	34.720.705	37.790.650	38.360.649	101,51	38.422.000
A.1.	POSLOVNI PRIHODI	31.510.773	31.750.000	32.152.947	101,27	33.182.000
A.1.1.	Premija	21.020.000	27.440.000	27.440.000	100,00	29.880.000
A.1.2.	Ostalo (vanredni prihod)	15.773	10000	7.947	79,47	2.000
A.1.3.	Ostali poslovni prihodi (iz stečaja)	10.475.000	4.300.000	4.705.000	109,42	3.300.000
A.2.	FINANSIJSKI PRIHODI	3.209.932	6.040.650	6.207.702	102,77	5.240.000
A.2.1.	Kamata na oročena sredstva	1.838.354	4.500.000	4.770.195	106,00	4.000.000
A.2.2.	Kamata na državne zapise	104.872	300.000	165.102	55,03	0
A.2.3.	Kamata na državne obveznice	1.266.706	1.240.650	1.272.405	102,56	1.240.000
B.	UKUPNI RASHODI	778.815	965.545	795.234	82,36	815.609
B.1.	POSLOVNI RASHODI	475.343	662.045	490.436	74,08	670.609
B.1.1.	tr. MATERIJALA I ENERGIJE	13.651	39.000	10.841	27,80	36.500
B.1.1.1.	tr. Kancelarijskog materijala	869	2.000	560	28,00	1.500
B.1.1.2.	tr. Zakupa, goriva, energije, održavanja	12.781	37.000	10.281	27,79	35.000
B.1.2.	ZARADE, NAKNADE UO I OST LIČ. RASH	351.110	404.045	380.828	94,25	378.990
B.1.2.1.	Bruto zarada	218.483	239.300	222.637	93,04	226.000
B.1.2.1.1.	Neto zarada	165.076	180.300	169.332	93,92	177.650
B.1.2.1.2.	Porez	20.265	23.250	22.927	98,61	23.500
B.1.2.1.3.	Doprinosi	33.142	35.750	30.378	84,97	24.850
B.1.2.2.	DOPRINOSI NA TERET POSLODAVCA	16.296	17.950	13.628	75,92	7.700
B.1.2.3.	NAKNADA ČLANOVIMA UO	87.749	106.795	101.859	95,38	103.290
B.1.2.3.1.	Neto naknada članovima UO	63.430	75.440	75.531	100,12	83.910
B.1.2.3.2.	Porez	5.656	8.450	7.832	92,69	7.950
B.1.2.3.3.	Doprinosi	18.663	22.905	18.496	80,75	11.430
B.1.2.4.	OSTALI LIČNI RASHODI	28.581	40.000	42.704	106,76	42.000
B.1.2.4.1.	Ostali lični rashodi	3.308	3.000	14.884	496,13	5.000
B.1.2.4.2.	Ugovor o djelu	1.418	5.000	1.299	25,99	5.000
B.1.2.4.3.	Dnevnice	5.259	8.000	4.943	61,78	8.000
B.1.2.4.4.	Prevoz na službenom putu	7.830	12.000	10.979	91,49	12.000
B.1.2.4.5.	Smjestaj na službenom putu	10.766	12.000	10.598	88,32	12.000
B.1.3.	AMORTIZACIJA I REZERVISANJA	5.960	50.000	4.767	9,53	100.000
B.1.3.1.	troškovi amortizacije	3.630	50.000	4.767	9,53	100.000
B.1.3.2.	kratkoročna rezervisanja	2.330				0
B.1.4.	OSTALI POSLOVNI RASHODI	104.621	169.000	94.001	55,62	155.119
B.1.4.1.	tr. Reklame i propagande	5.236	8.000	1.066	13,33	8.000
B.1.4.2.	tr. Stručnih usluga	14.611	55.500	14.104	25,41	49.619
B.1.4.2.1.	Revizija	5.869	15.000	7.260	48,40	9.619
B.1.4.2.2.	Obrazovanje i usavršavanje		5.500		-	5.000
B.1.4.2.3.	troškovi advokata					0
B.1.4.2.4.	Troškovi licenci i autorskih prava	8.743	35.000	6.844	19,55	35.000
B.1.4.3.	Članarine međunar. asocijacijama	23.168	23.500	18.651	79,37	23.500
B.1.4.4.	tr. PTT usluga	10.599	11.000	9.049	82,26	11.000
B.1.4.5.	tr. Reprezentacije	2.802	6.000	1.758	29,30	5.000
B.1.4.6.	tr. Platnog prometa	37.190	38.000	39.266	103,33	40.000
B.1.4.7.	tr. Reklamacija po osnovu isplate gd.					
B.1.4.8.	Troškovi aukcije državnih zapisa		12.000		-	
B.1.4.9.	Ostali rashodi	11.014	15.000	10.107	67,38	18.000
B.1.4.9.1.	Organizacija reg. EFDI konferencije	2.354				9.000
B.1.4.9.2.	Ostali troškovi	8.660	15.000	10.107	67,38	9.000
B.2.	FINANSIJSKI RASHODI	303.472	303.500	304.798	100,43	145.000
B.2.1.	Kamata po ugovoru EBRD	253.472	253.500	254.798	100,51	145.000
B.2.2.	troškovi garancija MF (0,50%)					
B.2.3.	vremensko razgraničenje troška kredita EBRD	50.000	50.000	50.000	100,00	
C	UKUPAN REZULTAT	33.941.890	36.825.105	37.565.415	102,01	37.606.391

IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA I
FINANSIJSKI ISKAZI
ZA 2024. GODINU

SADRŽAJ

	Strana
IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA	1 - 3
FINANSIJSKI ISKAZI	
Iskaz o ukupnom rezultatu (Bilans uspjeha)	4
Iskaz o finansijskoj poziciji (Bilans stanja)	5
Iskaz o promjenama na kapitalu	6
Iskaz o novčanim tokovima	7
Napomene uz finansijske iskaze	8 – 25

IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA

Upravnom odboru Fonda za zaštitu depozita, Podgorica

Mišljenje

Izvršili smo reviziju priloženih finansijskih iskaza „Fonda za zaštitu depozita“, Podgorica (u daljem tekstu: „Fond“), koji obuhvataju iskaz o finansijskoj poziciji (u daljem tekstu: bilans stanja) na dan 31. decembra 2024. godine i iskaz o ukupnom rezultatu (u daljem tekstu: bilans uspjeha), iskaz o promjenama na kapitalu i iskaz o novčanim tokovima za godinu koja se završava na taj dan, kao i napomene uz finansijske iskaze koje uključuju sumarni pregled značajnih računovodstvenih politika.

Po našem mišljenju, priloženi finansijski iskazi prikazuju istinito i objektivno, po svim materijalno značajnim aspektima, finansijsku poziciju Fonda na dan 31. decembra 2024. godine, kao i rezultate njegovog poslovanja i tokove gotovine za godinu koja se završava na taj dan u skladu sa računovodstvenim propisima važećim u Crnoj Gori i računovodstvenim politikama objelodanjenim u Napomeni 3. uz finansijske iskaze.

Osnova za mišljenje

Reviziju smo izvršili u skladu sa Zakonom o reviziji („Službeni list Crne Gore“, br. 001/17) i Međunarodnim standardima revizije (MSR). Naše odgovornosti u skladu sa tim standardima detaljnije su opisane u odjeljku našeg izvještaja Odgovornosti revizora za reviziju finansijskih iskaza. Mi smo nezavisni u odnosu na Fond u skladu sa Etičkim kodeksom za profesionalne računovođe Odbora za međunarodne etičke standarde za računovođe („IESBA Kodeks“) i etičkim zahtjevima koji su relevantni za našu reviziju finansijskih iskaza u Crnoj Gori, i ispunili smo naše druge etičke odgovornosti u skladu sa ovim zahtjevima i IESBA Kodeksom. Smatramo da su revizijski dokazi koje smo pribavili dovoljni i odgovarajući da nam pruže osnovu za izražavanje našeg mišljenja.

Ostale informacije

Finansijski iskazi Fonda za 2023. godinu bili su predmet revizije od strane drugog revizora, koji je u svom izvještaju od 24. aprila 2024. godine izrazio pozitivno mišljenje na ove finansijske iskaze.

Ostale informacije sadržane u godišnjem Izvještaju menadžmenta Fonda

Ostale informacije se odnose na informacije sadržane u godišnjem izvještaju menadžmenta, ali ne uključuju finansijske iskaze i izvještaj revizora o njima. Rukovodstvo Fonda je odgovorno za pripremu ostalih informacija u skladu sa propisima Crne Gore.

Naše mišljenje o finansijskim iskazima ne obuhvata ostale informacije. U vezi sa revizijom finansijskih izvještaja, naša odgovornost je da pročitamo ostale informacije i time razmotrimo da li su ostale informacije usklađene u svim materijalno značajnim aspektima sa finansijskim iskazima, sa našim saznanjima stečenim u toku revizije ili se na drugi način čine materijalno pogrešnim. Pored toga, izvršili smo procjenu da li su ostale informacije pripremljene, u svim materijalno značajnim aspektima, u skladu sa Zakonom o računovodstvu Crne Gore, posebno da li su ostale informacije u formalnom smislu u skladu sa zahtjevima i postupcima za pripremu ostalih informacija Zakona o računovodstvu Crne Gore u kontekstu materijalnosti, odnosno da li bi neko nepoštovanje ovih zahtjeva moglo uticati na prosuđivanje donijeta na osnovu ovih ostalih informacija.

IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA

Upravnom odboru Fonda za zaštitu depozita, Podgorica

Ostale informacije sadržane u godišnjem Izvještaju menadžmenta Fonda (Nastavak)

Na osnovu sprovedenih procedura, u mjeri u kojoj smo u mogućnosti da ih ocijenimo, izvijestavamo da:

1. ostale informacije koje opisuju činjenice koje su takođe prikazane u finansijskim izvještajima su, u svim materijalno značajnim aspektima, u skladu sa finansijskim iskazima;
i
2. ostale informacije su pripremljene u skladu sa zahtjevima Zakona o računovodstvu Crne Gore.

Pored toga, naša odgovornost je da, na osnovu saznanja i razumijevanja Fonda stečenih u reviziji, izvijestimo da li ostale informacije sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze. U tom smislu nemamo ništa da izvijestimo.

Odgovornosti rukovodstva i lica ovlašćenih za upravljanje za finansijske iskaze

Rukovodstvo je odgovorno za sastavljanje i istinito prikazivanje ovih finansijskih iskaza u skladu sa računovodstvenim propisima važećim u Crnoj Gori, kao i za one interne kontrole za koje odredi da su potrebne za pripremu finansijskih iskaza koji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze, nastale usled kriminalne radnje ili greške.

Pri sastavljanju finansijskih iskaza, rukovodstvo je odgovorno za procjenu sposobnosti Fonda da nastavi sa poslovanjem u skladu sa načelom stalnosti, objelodanjujući, po potrebi, pitanja koja se odnose na nastavak poslovanja i primjenu načela stalnosti poslovanja kao računovodstvene osnove, osim ako rukovodstvo namjerava da likvidira Fond ili da obustavi poslovanje, ili nema drugu realnu mogućnost osim da to uradi.

Lica ovlašćena za upravljanje su odgovorna za nadzor nad procesom finansijskog izvještavanja Fonda.

Odgovornosti revizora za reviziju finansijskih iskaza

Naš cilj je sticanje uvjerenja u razumnoj mjeri o tome da finansijski iskazi, uzeti u cjelini, ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze, nastale usled kriminalne radnje ili greške, i izdavanje izvještaja revizora koji sadrži naše mišljenje. Uvjeravanje u razumnoj mjeri označava visok nivo uvjerenja, ali ne predstavlja garanciju da će revizija sprovedena u skladu sa Međunarodnim standardima revizije uvijek otkriti materijalno značajan pogrešan iskaz ako takav iskaz postoji. Pogrešni iskazi mogu da nastanu usled kriminalne radnje ili greške i smatraju se materijalno značajnim ukoliko se može u razumnoj mjeri očekivati da će oni, pojedinačno ili zbirno, uticati na ekonomske odluke korisnika donijete na osnovu ovih finansijskih iskaza.

Kao dio revizije u skladu sa Međunarodnim standardima revizije mi primjenjujemo profesionalno prosuđivanje i zadržavamo profesionalni skepticizam tokom obavljanja revizije.

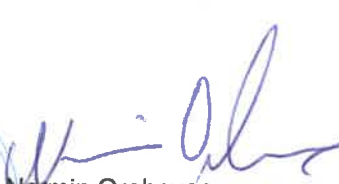
IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA**Upravnom odboru Fonda za zaštitu depozita, Podgorica****Odgovornosti revizora za reviziju finansijskih iskaza (Nastavak)**

Mi takođe:

- Identifikujemo i procjenjujemo rizike od materijalno značajnih pogrešnih iskaza u finansijskim iskazima, nastalih usled kriminalne radnje ili greške, osmišljavamo i obavljammo revizijske postupke koji su prikladni za te rizike, i pribavljamo dovoljno adekvatnih revizijskih dokaza da obezbijede osnovu za mišljenje revizora. Rizik da neće biti identifikovani materijalno značajni pogrešni iskazi koji su rezultat kriminalne radnje je veći nego za pogrešne iskaze nastale usled greške, zato što kriminalna radnja može da uključi udruživanje, falsifikovanje, namjerne propuste, lažno predstavljanje ili zaobilaženje interne kontrole.
- Stičemo razumijevanje o internim kontrolama koje su relevantne za reviziju radi osmišljavanja revizijskih postupaka koji su prikladni u datim okolnostima, ali ne u cilju izražavanja mišljenja o efikasnosti internih kontrola Fonda.
- Vršimo procjenu adekvatnosti primijenjenih računovodstvenih politika i u kojoj mjeri su razumne računovodstvene procjene i povezana objelodanjivanja koje je izvršilo rukovodstvo.
- Donosimo zaključak o prikladnosti primjene načela stalnosti kao računovodstvene osnove od strane rukovodstva i da li, na osnovu prikupljenih revizijskih dokaza, postoji materijalna neizvjesnost u vezi sa događajima ili uslovima koji mogu da izazovu značajnu sumnju u pogledu sposobnosti Fonda da nastavi sa poslovanjem u skladu sa načelom stalnosti. Ako zaključimo da postoji materijalna neizvjesnost, dužni smo da u našem izvještaju revizora skrenemo pažnju na odgovarajuća objelodanjivanja u finansijskim iskazima ili, ako takva objelodanjivanja nisu adekvatna, da modifikujemo naše mišljenje. Naši zaključci se zasnivaju na revizijskim dokazima pribavljenim do datuma izvještaja revizora. Međutim, budući događaji ili uslovi mogu za posledicu da imaju da Fond prestane da posluje u skladu sa načelom stalnosti.
- Vršimo ocjenu ukupne prezentacije, strukture i sadržaja finansijskih iskaza, uključujući i objelodanjivanja, kao i da li su u finansijskim iskazima prikazane osnovne poslovne promjene i događaji na takav način da se postigne fer prezentacija.

Saopštavamo licima ovlašćenim za upravljanje, između ostalog, planirani obim i vrijeme revizije i značajne revizijske nalaze, uključujući sve značajne nedostatke interne kontrole koje smo identifikovali tokom revizije.

Podgorica, 24. april 2025. godine

Nermin Orahovac
Ovlašćeni revizor

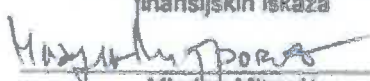
FOND ZA ZAŠTITU DEPOZITA, PODGORICA

ISKAZ O UKUPNOM REZULTATU (BILANS USPJEHA)
 U periodu od 1. januara do 31. decembra 2024. godine
 U EUR

	<u>Napomena</u>	<u>2024.</u>	<u>2023.</u>
Prihodi od prodaje	4	27.440.000	21.020.000
Ostali prihodi iz poslovanja	5	4.712.947	10.490.773
Troškovi poslovanja		109.588	125.069
Nabavna vrijednost prodate robe i troškovi materijala	6	6.187	7.611
Ostali troškovi poslovanja (rezervisanja i ostali poslovni rashodi)	7	98.634	113.828
Amortizacija	8	4.767	3.630
Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi	9	380.828	349.583
Neto troškovi zarada, naknada zarada i lični rashodi		285.205	253.879
Troškovi poreza i doprinosa		95.622	95.704
Troškovi poreza		31.924	27.580
Troškovi doprinosa za penziju		58.490	61.648
Troškovi doprinosa		7.208	6.476
Ostali rashodi iz poslovanja		20	691
A. POSLOVNI REZULTAT		31.662.511	31.035.430
Prihodi od ostalih finansijskih ulaganja i zajmova (kamate, kursne razlike i efekti ugovorene zaštite)	10	6.207.702	3.209.932
Rashodi po osnovu kamata, kursnih razlika i drugih efekata ugovorene zaštite	11	304.798	303.472
B. FINANSIJSKI REZULTAT		5.902.904	2.906.460
C. REZULTAT PRIJE OPOREZIVANJA		37.565.415	33.941.890
D. PORESKI RASHOD PERIODA		-	-
Tekući porez na dobit		-	-
Odloženi poreski rashodi ili prihodi perioda		-	-
I. NETO REZULTAT		37.565.415	33.941.890

Napomene na stranama od 8 do 23
 čine sastavni dio ovih finansijskih iskaza.

Priloženi finansijski iskazi su odobreni za izdavanje od strane Upravnog odbora Fonda na dan 16.04.2025. godine i potpisani su u ime rukovodstva Fonda od strane:

Lice odgovorno za sastavljanje
 finansijskih iskaza

 Mladen Mitrović

Direktor

 Vojin Vlahović

FOND ZA ZAŠTITU DEPOZITA, PODGORICA

ISKAZ O FINANSIJSKOJ POZICIJI (BILANS STANJA)

Na dan 31. decembra 2024. godine

U EUR

	<u>Napomena</u>	<u>31.12.2024.</u>	<u>31.12.2023.</u>
AKTIVA			
A. STALNA IMOVINA (I+II+III)		16.667.281	40.546.646
I NEMATERIJALNA ULAGANJA		426	426
II NEKRETNINE, POSTROJENJA, OPREMA I BIOLOŠKA SREDSTVA	12	1.727.177	1.724.528
III DUGOROČNI FINANSIJSKI PLASMANI I DUGOROČNA POTRAŽIVANJA	13	14.939.678	38.821.692
Dugoročna finansijska ulaganja (dati krediti i hartije od vrednosti)		14.799.914	38.669.104
Ostali dugoročni finansijski plasmani i potraživanja		139.764	152.588
B. OBRTNA SREDSTVA (IV+V+VI)		198.076.547	136.751.418
IV KRATKOROČNA POTRAŽIVANJA	14	967.672	1.012.365
V KRATKOROČNI FINANSIJSKI PLASMANI	15	23.899.634	19.812.197
Učešće u kapitalu zavisnih pravnih lica namenjeno trgovanju		-	19.812.197
Ostali kratkoročni finansijski plasmani		23.899.634	-
VI GOTOVINSKI EKVIVALENTI I GOTOVINA	16	173.209.241	115.926.856
C. AKTIVNA VREMENSKA RAZGRANIČENJA	17	-	50.000
UKUPNA AKTIVA		214.743.828	177.348.064
PASIVA			
D. KAPITAL	18	207.705.652	170.140.236
I OSNOVNI KAPITAL		170.130.437	136.188.546
II NERASPOREĐENI DOBITAK ILI GUBITAK		37.565.415	33.941.890
III Rezerve		9.800	9.800
E. DUGOROČNA REZERVISANJA I DUGOROČNE OBAVEZE		-	-
I DUGOROČNA REZERVISANJA		-	-
F. KRATKOROČNA REZERVISANJA I KRATKOROČNE OBAVEZE		7.038.177	7.207.828
I KRATKOROČNA REZERVISANJA		-	-
II KRATKOROČNE OBAVEZE	19	7.038.177	7.207.828
Obaveze po osnovu kredita i zajmova od lica koja nisu kreditne institucije		6.925.175	7.098.478
Ostale obaveze prema dobavljačima		4.396	1.682
Ostale obaveze iz poslovanja i ostale kratkoročne obaveze		108.606	107.668
UKUPNA PASIVA		214.743.828	177.348.064

Napomene na stranama od 8 do 23
čine sastavni dio ovih finansijskih iskaza.

FOND ZA ZAŠTITU DEPOZITA, PODGORICA

ISKAZ O PROMJENAMA NA KAPITALU

U periodu od 1. januara do 31. decembra 2024. godine

U EUR

	Osnovni kapital	Rezerve	Neraspoređena dobit	Ukupno
Stanje na dan				
1. januara 2023. godine	110.966.554	-	25.221.992	136.188.546
Prenos	25.221.992	-	(25.221.992)	-
Neto promjene u 2023. godini	-	9.800	33.941.890	33,951,690
Stanje na dan				
31. decembar 2023. godine	136.188.546	9.800	33.941.890	170.140.236
Stanje na dan				
1. januara 2024. godine	136.188.546	9.800	33.941.890	170.140.236
Prenos	33.941.890	-	(33.941.890)	-
Neto promjene u 2024. godini	-	-	37.565.415	37.565.415
Stanje na dan				
31. decembar 2024. godine	170.130.437	9.800	37.565.415	207.705.652

Napomene na stranama od 8 do 23
čine sastavni dio ovih finansijskih iskaza.

FOND ZA ZAŠTITU DEPOZITA, PODGORICA

ISKAZ O TOKOVIMA GOTOVINE

U periodu od 1. januara do 31. decembra 2024. godine

U EUR

	2024.	2023.
TOKOVI GOTOVINE IZ POSLOVNIH AKTIVNOSTI		
I. Prilivi gotovine iz poslovnih aktivnosti	32.156.794	31.509.540
Prilivi od prodaje i primljeni avansi	27.440.000	21.020.000
Ostali prilivi iz redovnog poslovanja	4.716.794	10.489.540
II. Odlivi gotovine iz poslovnih aktivnosti	(885.205)	(825.248)
Isplate dobavljačima i dati avansi	(275.470)	(252.183)
Odlivi po osnovu zarada, naknada zarada i ostalih ličnih rashoda	(353.789)	(319.086)
Plaćene kamate	(254.675)	(253.979)
Plaćanja po osnovu ostalih javnih prihoda	(1.271)	-
III. Neto prilivi iz poslovnih aktivnosti	31.271.589	30.684.293
TOKOVI GOTOVINE IZ AKTIVNOSTI INVESTIRANJA		
I. Prilivi gotovine iz aktivnosti investiranja	26.010.796	10.078.954
Primljene kamate iz aktivnosti investiranja	6.010.796	3.078.954
Ostali finansijski plasmani (neto prilivi)	20.000.000	7.000.000
II. Odlivi gotovine iz aktivnosti investiranja	-	19.812.197
Odlivi po osnovu kupovine nekretnina, postrojenja i opreme	-	-
Ostali finansijski plasmani (neto odlivi)	-	19.812.197
III. Neto prilivi (odlivi) iz aktivnosti investiranja	26.010.796	(9.733.243)
TOKOVI GOTOVINE IZ AKTIVNOSTI FINANSIRANJA		
I. Prilivi gotovine iz aktivnosti finansiranja	-	-
II. Odlivi gotovine iz aktivnosti finansiranja	-	-
III. Neto priliv iz aktivnosti finansiranja	-	-
NETO TOK GOTOVINE	57.282.385	20.951.050
Gotovina na početku izvještajnog perioda	115.926.857	94.975.807
Gotovina na kraju izvještajnog perioda (Napomena 18)	173.209.242	115.926.857

Napomene na stranama od 8 do 23
čine sastavni dio ovih finansijskih iskaza.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE**Za godinu završenu 31. decembra 2024. godine****Iznosi su iskazani u EUR, osim ukoliko nije drugačije naznačeno**

1. OPŠTE INFORMACIJE O FONDU

Fond za zaštitu depozita, Podgorica (u daljem tekstu „Fond”) osnovan je u skladu sa Zakonom o zaštiti depozita („Sl. List CG”, br. 40/03) i zvanično je počeo sa radom 18. novembra 2004. godine upisom u registar Zavoda za statistiku Crne Gore. Zakonom o zaštiti depozita (Sl. list CG br. 44/10, 40/11 i 47/15), izvršena su dalja usklađivanja sa Direktivom 94/19 EU (povećanje nivoa zaštite sa EUR 5.000 na EUR 50.000, kao i skraćivanje rokova isplate garantovanih depozita sa 90 na 20 dana), a takođe izvršeno je razdvajanje upravljačke i rukovodne funkcije samog Fonda i to tako što su organi Fonda podijeljeni na Upravni odbor (u daljem tekstu: „UO Fonda”) i direktora Fonda. Zakonom o zaštiti depozita („Sl. list CG”, br. 72/19), izvršena su usklađivanja sa Direktivom 2014/49/EU i Direktivom 2014/59/EU. Nivo zaštite povećan je na EUR 100.000, rok za isplatu je skraćen na 7 radnih dana, uveden je privremeni „visoki saldo”, obaveza sprovođenja „testiranja Sistema za zaštitu depozita na stres”, mogućnost učešća u finansiranju sanacije kreditnih institucija u cilju sprječavanja nastanka „zaštićenog slučaja” i naplata premija na osnovu rizika pojedinačne kreditne institucije.

Kreditne institucije, koje imaju dozvolu za rad Centralne banke Crne Gore (u daljem tekstu „Centralne banke CG”), su dužne da, na ime zaštite depozita, plaćaju Fondu premije pod uslovima i na način utvrđenim Zakonom o zaštiti depozita.

Osnovna djelatnost Fonda je da ostvaruje zaštitu depozita u kreditnim institucijama i obavezan je da pri nastanku zaštićenog slučaja vrši isplatu garantovanih depozita, kao što se zahtijeva prema Zakonu o zaštiti depozita. Zaštićeni slučaj nastaje danom donošenja rješenja o otvaranju stečajnog postupka nad kreditnom institucijom ili donošenja rješenja o nedostupnosti depozita. Zaštita depozita obuhvata depozite položene kod kreditne institucije prije ili na dan nastanka zaštićenog slučaja. Počev od 1. januara 2013. godine, Fond vrši isplatu garantovanih depozita do iznosa od EUR 50.000 po deponentu, bez obzira na broj i visinu iznosa koje taj deponent posjeduje kod kreditne institucije. Zakonom o zaštiti depozita (Sl. List CG br.72/19) nivo zaštite podignut je do iznosa od EUR 100.000, s tim što će do pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji Fond vršiti isplatu garantovanih depozita do iznosa od EUR 50.000 po deponentu, bez obzira na broj i visinu iznosa koje taj deponent posjeduje kod kreditne institucije.

Sjedište Fonda je u Podgorici, Ulica Miljana Vukova bb.

Na dan 31. decembra 2024. godine, Fond ima sedam zaposlenih (31. decembra 2023. godine osam zaposlenih).

Članovi Upravnog odbora Fonda

Članove Upravnog odbora imenuje Predsjednik Crne Gore, s tim što jednog člana imenuje na predlog organa državne uprave nadležnog za poslove finansija, jednog na predlog Centralne banke CG, jednog na predlog Udruženja banaka Crne Gore, jednog na predlog Privredne komore Crne Gore i jednog na predlog Predsjednika Crne Gore.

Do 05.02.2024.godine sastav Upravnog Odbora Fonda činili su:

- Vesko Lekić, direktor trezora Centralne banke, predsjednik Upravnog odbora Fonda;
- Dejan Vujačić, direktor sektora za kontrolu banaka Centralne banke – član Upravnog odbora Fonda;
- Mr. Branislava Božović, predstavnik Ministarstva finansija, član Upravnog odbora Fonda;
- Darko Radunović, predstavnik Udruženja banaka Crne Gore, član Upravnog odbora Fonda i
- Vlastimir Golubović – predstavnik Privredne komore Crne Gore, član Upravnog odbora Fonda.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE

Za godinu završenu 31. decembra 2024. godine

Iznosi su iskazani u EUR, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

1. OPŠTE INFORMACIJE O FONDU (nastavak)

Nakon isteka mandata prethodnom sastavu Upravnog odbora Fonda, Predsjednik Crne Gore je, u skladu sa članom 21 Zakona o zaštiti depozita, odlukom od 05.02.2024. godine imenovao Upravni odbor u sljedećem sastavu:

- Borko Božović, direktor Direkcije za finansijsku stabilnost i nadgledanje platnih sistema u Centralnoj banci, predsjednik Upravnog odbora Fonda;
- Nina Drakić, predsjednica Privredne komore Crne Gore, član Upravnog odbora Fonda;
- Ivana Joličić, šefica u Direkciji za regulativu Sektora za kontrolu u Centralnoj banci, član Upravnog odbora Fonda,
- Mihailo Pejović, načelnik Direkcije za izvršenje budžeta i računovodstvo u Direktoratu državnog trezora, član Upravnog odbora Fonda i
- Darko Radunović, predstavnik Udruženja banaka Crne Gore, član Upravnog odbora Fonda.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE

Za godinu završenu 31. decembra 2024. godine

Iznosi su iskazani u EUR, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

2. OSNOVA ZA SASTAVLJANJE I PRIKAZIVANJE FINANSIJSKIH ISKAZA**2.1. Izjava o usklađenosti**

Fond ima obavezu da vodi svoje računovodstvene evidencije i sastavlja finansijske iskaze u skladu sa Zakonom o računovodstvu Crne Gore („Sl. list CG”, br. 145/21 i 152/22) i Zakonom o reviziji Crne Gore („Sl. list CG”, br. 001/17), odnosno na osnovu Odluke o neposrednoj primjeni Međunarodnih računovodstvenih standarda („MRS“) u Crnoj Gori („Sl. list CG”, br. 69/2002). Shodno tome, Međunarodni standardi finansijskog izvještavanja („MSFI“) primjenjuju se za finansijske iskaze koji obuhvataju period koji počinje sa 1. januarom 2003. godine.

Finansijski iskazi su prikazani u formatu propisanom Pravilnikom o sadržini i formi obrazaca finansijskih iskaza za privredna društva i druga pravna lica („Sl. list CG”, br. 011/20, 139/21 i 013/22) koji u pojedinim djelovima odstupa od načina prikazivanja određenih bilansnih pozicija kako to predviđa MRS 1 - „Prikazivanje finansijskih iskaza“.

Pored toga, u skladu sa Zakonom o računovodstvu Crne Gore, MRS i MSFI objavljeni od strane Odbora za međunarodne računovodstvene standarde, moraju biti prevedeni od strane odgovarajućeg nadležnog organa Crne Gore koji posjeduje pravo prevoda i objavljivanja istih, odobreno od strane Međunarodne federacije računovođa (IFAC). Dakle, samo MSFI i MRS zvanično prevedeni, odobreni i objavljeni od strane Instituta sertifikovanih računovođa Crne Gore mogu biti u primjeni. Poslednji zvanični prevod je objavljen za MRS koji su u primjeni od 1. januara 2009. godine, odnosno dio MSFI u primjeni od 1. januara 2013. godine i obuhvata samo osnovni tekst standarda i interpretacije i ne uključuje osnove za zaključivanje, ilustrativne primjere, uputstva za primjenu, komentare, mišljenja i ostali materijal objašnjenja. Takođe, navedeni prevod ne sadrži prevod Osnova za pripremu i prezentaciju finansijskih iskaza.

Tokom 2021. godine, zvanično su objavljeni prevodi standarda MSFI 9 - Finansijski Instrumenti, MSFI - 16 Lizing i MSFI - 15 Poslovni prihodi od ugovora sa kupcima. Prva primjena MSFI 16 - Lizing je predviđena za godišnje periode koje počinju 1. januara 2021 godine, prva primjena MSFI 9 - Finansijski instrumenti i MSFI 15 - Poslovni prihodi od ugovora sa kupcima počinje od 1. januara 2024. godine. Efekte prve primjene MSFI 15 i MSFI 9, Društvo je objelodanilo u okviru napomene 2.2.

Shodno navedenom, a imajući u vidu efekte koje navedena odstupanja računovodstvenih propisa Crne Gore od MSFI i MRS mogu imati na prezentaciju finansijskih iskaza Društva, priloženi finansijski iskazi se u tom dijelu razlikuju i odstupaju od MSFI i MRS.

Finansijski iskazi su sastavljeni u skladu sa konvencijom istorijskog troška, osim ako je drugačije navedeno u računovodstvenim politikama. Fond je u sastavljanju ovih finansijskih iskaza primjenjivao računovodstvene politike obrazložene u Napomeni 3, koje su zasnovane na računovodstvenim i poreskim propisima Crne Gore.

2.2. Prva primjena novih standarda – MSFI 15 i MSFI 9

Od 1. januara 2024. godine, Društvo je primijenilo nove računovodstvene standarde koji su stupili na snagu, uključujući:

- MSFI 15 – Prihodi od ugovora sa kupcima
- MSFI 9 – Finansijski instrumenti

Ovi standardi zamjenjuju prethodne standarde (MSFI 18, MSFI 11, MRS 39 i dr.) i uvode nove principe priznavanja prihoda i klasifikacije, mjerenja i umanjenja vrijednosti finansijskih instrumenata.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE

Za godinu završenu 31. decembra 2024. godine

Iznosi su iskazani u EUR, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

2. OSNOVA ZA SASTAVLJANJE I PRIKAZIVANJE FINANSIJSKIH ISKAZA (nastavak)**2.2. Prva primjena novih standarda – MSFI 15 i MSFI 9 (nastavak)**

Društvo je izvršilo analizu uticaja primjene ovih standarda i utvrdilo da efekti prve primjene nisu materijalno značajni na finansijski položaj, uspjeh poslovanja niti na novčane tokove, te da nije bilo potrebe za retroaktivnim usklađivanjem prethodnih perioda niti korekcijama početnog stanja kapitala na 1. januar 2024. godine.

Standardi su primijenjeni prospektivno, u skladu sa odredbama MSFI 1 „Prva primjena MSFI“, bez ponovnog predstavljanja uporednih podataka.

2.3. Zvanična valuta izvještavanja

Finansijski iskazi prezentovani su u eurima (EUR) - zvanična valuta u Crnoj Gori i izvještajna valuta Fonda, i sve iskazane numeričke vrijednosti predstavljene su eurima (EUR), osim ukoliko je drugačije navedeno.

2.4. Korišćenje procjenjivanja

Prezentacija finansijskih iskaza zahtijeva od rukovodstva Fonda korišćenje najboljih mogućih procjena i razumnih pretpostavki, koje imaju efekta na prezentirane vrijednosti sredstava i obaveza i objelodanjivanje potencijalnih potraživanja i obaveza na dan sastavljanja finansijskih iskaza, kao i prihoda i rashoda u toku izvještajnog perioda. Ove procjene i pretpostavke su zasnovane na informacijama raspoloživim na dan sastavljanja finansijskih iskaza. Ipak, stvarni rezultati mogu odstupati od ovih procjena. Ove procjene se najvećim dijelom odnose na procjene korisnog vijeka upotrebe opreme.

2.5. Načelo stalnosti poslovanja

Priloženi finansijski iskazi za 2024. godinu sastavljeni su uz pretpostavku njegovog kontinuiranog nastavka poslovanja i ne sadrže korekcije, koje bi eventualno bile potrebne ukoliko Fond ne bude u mogućnosti da nastavi sa poslovanjem u skladu sa konceptom stalnosti poslovanja.

2.6. Uporedni podaci

Uporedne podatke čine finansijski iskazi Fonda za 2023. godinu sastavljeni u skladu sa računovodstvenim propisima Crne Gore koji su bili predmet revizije.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE

Za godinu završenu 31. decembra 2024. godine

Iznosi su iskazani u EUR, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA

Osnovne računovodstvene politike primijenjene za sastavljanje ovih finansijskih iskaza su navedene u daljem tekstu. Ove politike su konzistentno primijenjene na sve prikazane godine, osim ako nije drugačije naznačeno.

3.1. Priznavanje prihoda***Prihodi od premija za zaštitu depozita***

Prihodi od premija za zaštitu depozita predstavljaju sredstva koja su kreditne institucije u Crnoj Gori u obavezi da uplate Fondu u skladu sa Zakonom o zaštiti depozita („Sl. list CG“, br. 72/19) na bazi Odluke o visini redovne premije za tekuću godinu.

Prihodi od premija za zaštitu depozita Fonda obezbjeđuju se iz:

- početnih premija i
- redovne premije.

Kreditna institucija kojoj je izdata dozvola za rad od strane Centralne banke CG dužna je da, prije početka obavljanja djelatnosti, na račun Fonda uplati početnu premiju u iznosu EUR 50.000.

Kreditne institucije su dužne da godišnje premije za zaštitu depozita uplaćuju Fondu u ratama tromjesečno, odnosno kroz redovnu premiju, s tim da se početak tromjesečja računa od prvog dana januara, aprila, jula i oktobra tekuće godine.

Osnovicu za obračun redovne premije čini prosjek garantovanih depozita kreditne institucije posljednjeg dana svakog mjeseca u prethodnom tromjesečju.

Odluku o visini redovne premije donosi UO Fonda, po pravilu do 31. oktobra tekuće godine za narednu. Kreditne institucije su dužne da redovnu premiju plaćaju početkom tromjesečja za tekuće tromjesečje, najkasnije u roku od osam dana od dana prijema fakture Fonda.

Nakon što je Metodologija za obračun premije na bazi rizika pojedine kreditne institucije („Sl. list CG“, br. 129/20) stupila na snagu 01. januara 2021. godine, Fond je u junu 2023. godine usvojio tehničke izmjene metodologije („Sl. list CG“, br. 070/23). Naime, do tada primjenjivani pokazatelj "Odnos likvidnosti" zamijenjen je sa LCR pokazateljom, uzimajući u obzir da je pokazatelj LCR u primjeni u bankarskom sektoru od januara 2022. godine.

Fond je obračunavao godišnju premiju po Odluci o visini redovne premije za 2024. godinu („Sl. list CG“, br. 099/23) i u skladu sa Metodologijom. UO Fonda je u 2023. godini utvrdio godišnji ciljani iznos premije za 2024. godinu na iznos od EUR 27.440.000 i shodno tome se vršio kvartalni obračun redovne premije za 2024. godinu u iznosu od EUR 6.860.000.

Fond Metodologijom utvrđuje način obračuna stepena rizičnosti svake pojedine kreditne institucije u sistemu za potrebe obračuna premije za zaštitu depozita. U skladu sa Metodologijom, za obračun redovne premije za 2024. godinu utvrđen je rejting kreditnih institucija za 2023. godinu i kreditne institucije su razvrstane u sedam klasa rizika:

Klasa rizika 1 (jedna kreditna institucija); Klasa rizika 2 (jedna kreditna institucija); Klasa rizika 3 (četiri kreditne institucije); Klasa rizika 4 (četiri kreditne institucije); Klasa rizika 5 (nijedna kreditna institucija); Klasa rizika 6 (jedna kreditna institucija); Klasa rizika 7 (nijedna kreditna institucija).

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE

Za godinu završenu 31. decembra 2024. godine

Iznosi su iskazani u EUR, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)**3.1. Priznavanje prihoda (Nastavak)*****Prihodi od premija za zaštitu depozita (Nastavak)***

Obračun akontativne I-ve i II-ge rate redovne premije za 2024. godinu je bio na bazi rejtinga kreditnih institucija, utvrđenog sa podacima na 31. decembar 2022. godine, dok se korekcija III-će rate redovne premije (početak jula 2024. godine) obračunavala na bazi rejtinga utvrđenog sa podacima na 31. decembar 2023. godine i prosjecima koeficijenata na nivou crnogorskog bankarskog sistema za 2023. godinu, dobijenih od Centralne banke.

Uzimajući u obzir da je Odlukom utvrđen iznos premije, koeficijent prilagođavanja se koristio da bi se prilagodio zbir neprilagođenih, kvartalnih premija svih kreditnih institucija, da dostignu godišnji ciljani iznos od EUR 27.440.000. Za obračun akontativne I-ve i II-ge rate redovne premije za 2024. godinu koeficijent prilagođavanja je iznosio 99,13% i 99,87% dok je sa korekcijom III-će rate redovne premije korigovan na iznose 101,03% i 101,77%. Koeficijent prilagođavanja za III-ću i IV-tu ratu je iznosio 99,41% i 93,95%.

Rejting kreditnih institucija za 2023. godinu, na osnovu podataka iz finansijskih izvještaja kreditnih institucija i podataka koje je dostavila Centralna banka sa stanjem na dan 31. decembar 2023. godine se kod pet kreditnih institucija poboljšao rejting u odnosu na rejting za 2022. godinu, smanjio kod jedne kreditne institucije, a ostao nepromijenjen kod pet kreditnih institucija.

3.2. Naknade zaposlenima***3.2.1. Doprinosi kojima se obezbjeđuje socijalna sigurnost zaposlenih***

U skladu sa propisima koji se primjenjuju u Crnoj Gori, Fond je u obavezi da plaća doprinose državnim fondovima kojima se obezbjeđuje socijalna sigurnost zaposlenih.

Ove obaveze uključuju doprinose za zaposlene na teret poslodavca u iznosima obračunatim po stopama propisanim relevantnim zakonskim propisima. Fond je, takođe, obavezan da od bruto plata zaposlenih obustavi doprinose i da ih, u ime zaposlenih, uplati tim fondovima. Doprinosi na teret poslodavca i doprinosi na teret zaposlenog se knjiže na teret rashoda perioda na koji se odnose.

3.2.2. Obaveze po osnovu otpremnina

Sadašnja vrijednost ostalih budućih obaveza po Opštem kolektivnom ugovoru kao što su otpremnine za odlazak u penziju nakon ispunjavanja uslova, po procjeni rukovodstva Fonda nema materijalno značajnog efekta na finansijske iskaze posmatrane u cjelini i zbog toga u ovim finansijskim iskazima nijesu izvršena rezervisanja po osnovu beneficija zaposlenih.

3.3. Pozitivne i negativne kursne razlike

Sva sredstva i obaveze u stranim sredstvima plaćanja su preračunata u EUR primjenom zvaničnih deviznih kurseva važećih na dan iskaza o finansijskoj poziciji objavljenih od strane Centralne banke CG.

Poslovne promjene u stranim sredstvima plaćanja tokom godine preračunavaju se u EUR po zvaničnim deviznim kursovima važećim na dan poslovne promjene.

Pozitivne i negativne kursne razlike koje nastaju preračunom sredstava i obaveza iskazanih u stranim sredstvima plaćanja i preračunom transakcija u toku godine knjiže se u korist ili na teret iskaza o ukupnom rezultatu.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE

Za godinu završenu 31. decembra 2024. godine

Iznosi su iskazani u EUR, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)**3.4. Porezi**

Fond je obavezan da plaća poreze i doprinose na zarade zaposlenih u skladu sa propisima koji se primjenjuju u Crnoj Gori. U skladu sa Članom 6. Zakona o porezu na dobit pravnih lica ("Službeni list Republike Crne Gore", br. 065/01 od 31.12.2001, 012/02 od 15.03.2002, 080/04 od 29.12.2004, "Službeni list Crne Gore", br. 040/08 od 27.06.2008, 086/09 od 25.12.2009, 040/11 od 08.08.2011, 014/12 od 07.03.2012, 061/13 od 30.12.2013, 055/16 od 17.08.2016, 146/21 od 31.12.2021, 152/22 od 30.12.2022, 028/23 od 10.03.2023, 125/23 od 31.12.2023) koji je Lex specialis, javni fondovi su oslobođeni plaćanja poreza na dobit.

3.5. Nematerijalna ulaganja

Nematerijalna ulaganja se evidentiraju po nabavnoj vrijednosti i odnose se na kupljene softvere. Nabavnu vrijednost nematerijalnih ulaganja čini vrijednost po fakturi dobavljača, uvećana za sve troškove dovođenja navedenih ulaganja u stanje funkcionalne upotrebljivosti.

3.6. Nekretnine, postrojenja i oprema

Oprema se evidentira po nabavnoj vrijednosti umanjenoj za ukupnu akumuliranu ispravku vrijednosti i eventualne ukupne akumulirane gubitke zbog obezvrjeđenja vrijednosti. Nabavnu vrijednost čini vrijednost po fakturi dobavljača, uvećana za sve troškove dovođenja sredstva u stanje funkcionalne pripravnosti.

Naknadni troškovi: troškovi zamjene djelova opreme (ugradnja novih rezervnih djelova), priznaju se kao povećanje sadašnje vrijednosti opreme ako je vjerovatno da će po tom osnovu doći do priliva budućih ekonomskih koristi i ako se ti troškovi mogu pouzdano izmjeriti.

Troškovi tekućeg održavanja i opravki priznaju se kao rashod perioda. Dobici ili gubici koji se javljaju prilikom rashodovanja ili prodaje opreme, iskazuju se u iskazu o ukupnom rezultatu kao dio ostalih poslovnih prihoda ili ostalih poslovnih rashoda.

3.7. Amortizacija

Amortizacija nematerijalnih ulaganja i opreme obračunava se na nabavnu vrijednost, primjenom proporcionalnog metoda u cilju otpisa u toku njihovog korisnog vijeka trajanja.

Primijenjene stope amortizacije su sljedeće:

<u>Glavne grupe sredstava</u>	<u>Stopa (%)</u>
Licence za korišćenje softvera	20,00%
Računari i računarska oprema	20,00 – 33,33%
Tehnička oprema	12,50 – 20,00%
Kancelarijski namještaj	10,00 – 12,50%

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)

3.8. Finansijski instrumenti

Finansijska imovina razvrstana je u sljedeće kategorije: „Dugoročni plasmani“, „Kratkoročni finansijski plasmani koji se drže do dospeljeća“, „potraživanja“ i „novčana sredstva i novčani ekvivalenti“. Klasifikacija finansijske imovine zavisi od prirode i namjene finansijskog sredstva i utvrđena je u vrijeme početnog priznanja.

3.8.1. Metod efektivne kamatne stope

Metod efektivne kamatne stope je metod obračuna amortizovanog troška finansijske imovine i rasporeda prihoda od kamata tokom određenog perioda. Efektivna kamatna stopa je kamatna stopa koja tačno diskontuje procijenjena buduća novčana plaćanja ili primitke (uključujući sve naknade za plaćene i primljene stavke koje čine integralni dio efektivne kamatne stope, troškova transakcije i ostalih premija ili popusta) kroz očekivani vijek trajanja finansijskog instrumenta ili, gdje je to moguće, kraćeg perioda.

3.8.2. Dugoročni plasmani

Dugoročne finansijske plasmane čine obveznice koje se drže do dospeljeća i dati krediti radnicima.

Obveznice koje izdaje Crna Gora, emitovane u aprilu 2018. godine, sa rokom dospeljeća glavnice 21. aprila 2025. godine i kamatonosnim kuponima koji dospeljevaju godišnje, kupljene sa premijom i diskontom (kamatna stopa 3,375%) i obveznice emitovane u decembru 2020. godine, sa rokom dospeljeća glavnice 16. decembra 2027. godine, kupljene sa diskontom (kamatna stopa 2,875%), knjigovodstveno se vode kao hartije od vrijednosti koje se drže do dospeljeća. Fond može prodati obveznice u slučaju nedostatka sredstava za isplatu garantovanog depozita ukoliko bi došlo do nastupanja zaštićenog slučaja kod neke od kreditnih institucija u Crnoj Gori.

Kreditni se inicijalno priznaju po fer vrijednosti. Naknadno se mjere po amortizovanoj vrijednosti korišćenjem metode efektivne kamatne stope. Razlika između fer vrijednosti na dan priznavanja i raspodijeljenih sredstava priznaje se kao unaprijed plaćene beneficije zaposlenih u okviru dugoročnih potraživanja od zaposlenih. Unaprijed plaćena primanja zaposlenih se amortizuju u toku perioda primanja beneficija. Period primanja je očekivani radni vijek zaposlenog i ne može biti duži od perioda na koji je odobren kredit.

3.8.3. Kratkoročni finansijski plasmani koji se drže do dospeljeća

Kratkoročni finansijski plasmani koji se drže do dospeljeća predstavljaju nederivatna finansijska sredstva sa fiksnim i odredivim isplatama i fiksnim dospeljećem, i za koja rukovodstvo Fonda ima pozitivnu namjeru i sposobnosti da ih drži do roka dospeljeća. Ulaganja koja se drže do dospeljeća se odnose na Državne zapise emitovane od strane Ministarstva finansija Crne Gore.

Navedeni plasmani iskazani su po amortizovanom trošku koristeći metod efektivne kamatne stope umanjen za umanjenje vrijednosti na osnovu procjene rukovodstva o njihovoj vjerovatnoj naplativosti.

3.8.4. Potraživanja iz poslovnih odnosa

Potraživanja po osnovu premija i ostala potraživanja iz poslovnih odnosa sa fiksnim ili utvrdim plaćanjima koja se ne kotiraju na aktivnom tržištu, mjere se po amortizovanom trošku koristeći metod efektivne kamatne stope, umanjen za umanjenje vrijednosti na osnovu procjene rukovodstva o njihovoj vjerovatnoj naplativosti.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE

Za godinu završenu 31. decembra 2024. godine

Iznosi su iskazani u EUR, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)**3.8. Finansijski instrumenti (Nastavak)****3.8.5. Novčana sredstva i novčani ekvivalenti**

U iskazu o novčanim tokovima, pod novčanim sredstvima i novčanim ekvivalentima podrazumijevaju se novčana sredstva na računima kod Centralne banke CG i novčana sredstva oročena kod Centralne banke CG na period do tri mjeseca, koja se mogu brzo konvertovati u poznate iznose gotovine, uz beznačajan rizik od promjene vrijednosti.

3.8.6. Umanjenje vrijednosti finansijske imovine

Finansijska imovina se evaluira sa ciljem identifikacije indikatora umanjenja vrijednosti na datum sastavljanja finansijskih iskaza.

Finansijska imovina je pretrpjela umanjenje vrijednosti tamo gdje je dokazano da, kao rezultat jednog ili više događaja koji su se desili nakon početnog priznanja finansijske imovine, procijenjeni budućni novčani tokovi investicije su izmijenjeni.

Objektivni dokaz umanjenja finansijske imovine može uključiti:

- značajnu finansijsku teškoću pravnog lica – strane pod ugovorom; ili
- kašnjenje ili propust u plaćanju kamata ili premije; ili
- kada postane vjerovatno da će dužnik otići pod stečaj ili finansijsku reorganizaciju.

Knjigovodstvena vrijednost potraživanja po osnovu premija umanjuje se upotrebom računa umanjenja vrijednosti. Kada je potraživanje nenaplativo, otpisuje se preko računa umanjenja vrijednosti. Naknadne naplate ranije otpisanih iznosa se knjiže na teret umanjenja vrijednosti. Promjene u knjigovodstvenoj vrijednosti računa umanjenja vrijednosti se priznaju u iskazu o ukupnom rezultatu.

Ako se u sljedećem periodu iznos gubitka od umanjenja smanji i smanjenje se objektivno može povezati sa događajem koji je nastao nakon priznavanja umanjenja vrijednosti, prethodno priznati gubitak od umanjenja vrijednosti se ispravlja kroz iskaz o ukupnom rezultatu u mjeri koja neće rezultirati knjigovodstvenim iznosom većim nego što bi bio amortizovani trošak da nije došlo do priznavanja umanjenja vrijednosti na datum kada je umanjenje vrijednosti ispravljeno.

3.8.7. Prestanak priznavanja finansijske imovine

Fond prestaje priznavati finansijsku imovinu samo kada ugovorna prava na novčane tokove od finansijske imovine isteknu ili ako prenese finansijsku imovinu, pa samim tim i sve rizike i nagrade od vlasništva sredstva na drugi subjekt. Ako Fond ne prenese niti zadrži suštinski sve rizike i povrate od vlasništva i zadrži kontrolu nad finansijskom imovinom, Fond nastavlja da priznaje finansijsku imovinu.

3.8.8. Ostale finansijske obaveze

Ostale finansijske obaveze, uključujući i obaveze po kreditima, se početno priznaju po fer vrijednosti, umanjenoj za transakcijske troškove. Ostale finansijske obaveze se naknadno vrednuju po amortizovanom trošku koristeći metodu efektivne kamatne stope. Metoda efektivne kamate je metoda obračuna troškova amortizacije finansijske obaveze i određivanja troška kamate za relevantni period. Efektivna kamatna stopa je stopa koja tačno diskontuje procijenjena buduća plaćanja u gotovini kroz očekivani period trajanja finansijske obaveze, ili, gdje je to moguće, u kraćem periodu.

3.8.9. Prestanak priznavanja finansijske obaveze

Fond prestaje priznavati finansijsku obavezu kada, i samo kada, su obaveze Fonda otpuštene, otkazane ili ističu.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE

Za godinu završenu 31. decembra 2024. godine

Iznosi su iskazani u EUR, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

4. PRIHODI OD PRODAJE

Prihodi od prodaje u 2024. godini iznose EUR 27.440.000 (u 2023. godini: EUR 21.020.000) i odnose se na prihode od premija za zaštitu depozita. Prihodi od premija za zaštitu depozita predstavljaju sredstva koja su kreditne institucije u Crnoj Gori u obavezi da uplate Fondu u skladu sa Zakonom o zaštiti depozita („Sl. list CG“, br. 72/19) i Odluci o visini redovne premije za 2024. godinu koju kreditne institucije plaćaju Fondu („Sl. list CG“, br. 099/23).

5. OSTALI PRIHODI IZ POSLOVANJA

	2024.	2023.
Prihodi od naplaćenih potraživanja po osnovu isplate garantovanih depozita iz stečajne mase Atlas Banke A.D. Podgorica i IBM A.D.	4.705.000	10.475.000
Prihodi od refundacija	7.947	12.638
Prihodi od smanjenja obaveza	-	3.135
Ukupno	4.712.947	10.490.773

Ostali prihodi iz poslovanja u vrijednosti od EUR 4.705.000 se odnose na naplaćena potraživanja po osnovu isplate garantovanih depozita iz stečajne mase Atlas Banke A.D. Podgorica i IBM A.D. Podgorica tokom 2024. godine.

6. NABAVNA VRIJEDNOST PRODATE ROBE I TROŠKOVI MATERIJALA

	2024.	2023.
Troškovi goriva i energije	5.627	6.590
Troškovi ostalog materijala	560	1.021
Ukupno	6.187	7.611

7. OSTALI TROŠKOVI POSLOVANJA (REZERVISANJA I OSTALI POSLOVNI RASHODI)

	2024.	2023.
Troškovi rezervisanja	-	2.330
Troškovi naknada	35.691	33.504
Troškovi članarina	18.651	23.168
Troškovi održavanja	12.882	15.791
Troškovi revizije	7.260	5.869
PTT usluge	9.049	10.599
Ostali troškovi	15.101	22.567
Ukupno	98.634	113.828

8. AMORTIZACIJA

Trošak amortizacije u 2024. godini iznosi EUR 4.767 (u 2023. godini: EUR 3.630) i odnosi se na amortizaciju opreme iskazane u okviru pozicije Nekretnine, postrojenja i oprema (Napomena 12).

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE

Za godinu završenu 31. decembra 2024. godine

Iznosi su iskazani u EUR, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

9. TROŠKOVI ZARADA, NAKNADA ZARADA I OSTALI LIČNI RASHODI

	2024.	2023.
Troškovi neto zarada	169.332	165.076
Naknade članovima Upravnog odbora	75.530	63.430
Troškovi službenih putovanja	28.218	24.123
Ostali lični rashodi	12.125	1.250
Neto troškovi zarada, naknada zarada i lični rashodi	285.205	253.879
Troškovi poreza na zarade	31.924	27.580
Troškovi doprinosa za penzije	56.490	61.648
Troškovi doprinosa	7.208	6.476
Troškovi poreza i doprinosa	95.622	95.704
Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi	380.828	349.583

10. PRIHODI OD OSTALIH FINANSIJSKIH ULAGANJA I ZAJMOVA

	2024.	2023.
Prihodi od kamata - državni zapisi	165.102	104.872
Prihodi od kamata - državne obveznice	1.272.405	1.266.706
Prihodi od kamata – oročena sredstva	4.770.195	1.838.354
Ukupno	6.207.702	3.209.932

11. RASHODI PO OSNOVU KAMATA, KURSNIH RAZLIKA I DRUGIH EFEKATA UGOVORENE ZAŠTITE

	2024.	2023.
Troškovi kamata – EBRD	254.798	253.472
Troškovi obrade kredita	50.000	50.000
Ukupno	304.798	303.472

U 2020. godini potpisan je novi Ugovor kojim je povećan iznos raspoloživih sredstava na EUR 50.000.000 sa rokom povlačenja od 5 (pet) godina, a periodom otplate od 7 (sedam) godina.

Rashodi u iznosu od EUR 304.798 odnose se na obaveze po osnovu ugovora sa EBRD o zajmu („Stand-by“ aranžman), na iznos od EUR 50.000.000, a sastoje se od naknade za rezervisanje sredstava EBRD kao „commitment fee“ u iznosu od EUR 254.798 i troškova u iznosu od EUR 50.000 po osnovu vremenskog razgraničenja troškova obrade kredita EBRD (ukupno EUR 250.000, a u skladu sa rokom otplate raspoređeni na 5 godina po EUR 50.000 (Napomena 17)).

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE

Za godinu završenu 31. decembra 2024. godine

Iznosi su iskazani u EUR, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

12. NEKRETNINE, POSTROJENJA, OPREMA I BIOLOŠKA SREDSTVA

	Oprema
Nabavna vrijednost	
Stanje 1. januar 2023.	128.497
Nabavke	(18.090)
Prodaja	(40.103)
Stanje na dan 31. decembar 2023.	70.304
Nabavke	2.697
Prodaja/rashod	(913)
Stanje na dan 31. decembar 2024.	72.088
Ispravka vrijednosti	
Stanje 1. januar 2023.	(116.307)
Obračunata amortizacija (Napomena 8)	(3.630)
Prodaja	67.302
Stanje na dan 31. decembar 2023.	(52.635)
Obračunata amortizacija (Napomena 8)	(4.767)
Prodaja/rashod	893
Stanje na dan 31. decembar 2024.	(56.509)
Osnovna sredstva u pripremi 31. decembra 2023.	1.706.858
Osnovna sredstva u pripremi 31. decembra 2024.	1.711.597
Neto sadašnja vrijednost	
Stanje na dan 31. decembra 2023.	1.724.528
Stanje na dan 31. decembra 2024.	1.727.177

Osnovna sredstva u pripremi u iznosu od EUR 1.711.597 na dan 31. decembra 2024. godine se odnose na poslovnu zgradu Fonda gdje su u toku radovi na adaptaciji, kako bi se ista privela namjeni.

13. DUGOROČNI FINANSIJSKI PLASMANI I DUGOROČNA POTRAŽIVANJA

	31.12.2024.	31.12.2023.
Ulaganja u državne obveznice	14.799.914	38.669.104
Zajmovi dati zaposlenima – stambeni krediti	139.764	152.588
Ukupno	14.939.678	38.821.692

Ulaganja u državne obveznice se odnose na plasmane u obveznice Crne Gore u iznosu od EUR 14.799.914 sa rokom dospeljeka u 2027. godini i kamatnom stopom 2,875% - MNE 2027 na godišnjem nivou).

Zajmovi dati zaposlenima se odnose na stambene kredite odobrene 2015. godine. Krediti su inicijalno odobreni sa rokom dospeljeka 15, odnosno 30 godina. Otplaćuju se mjesečnim anuitetima. Tokom 2024. godine otplaćeno je EUR 12.824 (tokom 2023. godine: EUR 12.824). Dospjeće potraživanja po osnovu datih dugoročnih kredita zaposlenima sa stanjem na dan 31. decembra 2024. i 2023. godine prikazano je u narednoj tabeli (prikazani su nediskontovani budući novčani tokovi).

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE

Za godinu završenu 31. decembra 2024. godine

Iznosi su iskazani u EUR, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

13. DUGOROČNI FINANSIJSKI PLASMANI I DUGOROČNA POTRAŽIVANJA
(Nastavak)

Rok dospijanja	31.12.2024.	31.12.2023.
Do 1 godine	12.824	12.824
1 do 3 godine	25.648	25.648
3 do 5 godina	25.648	25.648
Preko 5 godina	88.468	101.292
Ukupno krediti	152.588	165.412
<i>Minus: kratkoročni dio</i>	<i>(12.824)</i>	<i>(12.824)</i>
Ukupno	139.764	152.588

14. KRATKOROČNA POTRAŽIVANJA

	31.12.2024.	31.12.2023.
Potraživanja po osnovu avansa datih bankama za isplatu garantovanih depozita	375.969	399.272
Potraživanja za kamate - državni zapisi	-	22.702
Potraživanja za kamate - državne obveznice	578.720	577.408
Stambeni krediti dati zaposlenima	12.824	12.824
Ostala potraživanja	159	159
Ukupno	967.672	1.012.365

Dana 4. januara 2019. godine Savjet Centralne banke CG donio je rješenje broj 0101-10202- 3/2018 kojim se u Invest Banci Montenegro A.D. (IBM) uvodi stečaj, dok je dana 5. aprila 2019. godine rješenjem CB CG br. 0101-3292-4/2019 uveden stečaj u Atlas Banci A.D. Podgorica (Atlas Banka).

Na osnovu navedenih rješenja, Fond je obavijestio deponente o nastanku "zaštićenog slučaja" i o izabranim kreditnim institucijama koje će biti posrednici u isplati garantovanih depozita kao i o mjestu i vremenu gdje deponenti mogu preuzeti svoj garantovani depozit u skladu sa Odlukom o načinu i postupku isplate garantovanih depozita (Sl. List CG br. 76/17 i 17/19). Ukupan iznos garantovanih depozita u Atlas i IBM Banci je iznosio EUR 112.617.267. Tokom 2019. godine, kreditnim institucijama posrednicima u isplati Fond je uplatio EUR 104.600.000 od čega je deponentima isplaćen iznos od EUR 101.883.600. Tokom 2020. godine, kreditnim institucijama posrednicima u isplati Fond je uplatio EUR 850.000 od čega je deponentima isplaćen iznos od EUR 1.668.102. Tokom 2021. godine, kreditnim institucijama posrednicima u isplati Fond je uplatio iznos od EUR 500.000 od čega je deponentima isplaćen iznos od EUR 1.085.699. Tokom 2022. godine kreditnim institucijama posrednicima u isplati Fond je uplatio 100.022 eura. (NLB je vratila uplaćena sredstva po osnovu avansa u iznosu od 52.145,14 eura za IBM banku i 46.252,48 eura za Atlas banku iz razloga okončanja Ugovora o obavljanju posla banke isplatioca. Tokom 2023. godine kreditnim institucijama posrednicima u isplati Fond je uplatio iznos od EUR 50.000. Tokom 2024. godine kreditnim institucijama posrednicima u isplati Fond je uplatio iznos od EUR 150.000. Potraživanja u iznosu od EUR 375.969 se odnose na avansne uplate kreditnim institucijama isplatiocima koje na dan 31. decembra 2024. godine nijesu isplaćene deponentima.

15. KRATKOROČNI FINANSIJSKI PLASMANI

Kratkoročni finansijski plasmani, koji na dan 31. decembra 2024. godine iznose EUR 23.899.634 odnose se na plasmane u obveznice sa rokom dospijanja u 2025. godini (kamatna stopa 3,375% - MNE 2025).

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE

Za godinu završenu 31. decembra 2024. godine

Iznosi su iskazani u EUR, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

16. GOTOVINSKI EKVIVALENTI I GOTOVINA

	31.12.2024.	31.12.2023.
Gotovina na računu CBCG	7.600.649	11.088.428
Kratkoročni finansijski plasmani - prekonocni	165.608.550	104.838.354
Blagajna	42	74
Ukupno	173.209.241	115.926.856

Dospjela sredstva državnih zapisa u iznosu od 20.000.000€ su se, u skladu sa Ugovorom o izvršavanju međunarodnih platnih transakcija Fonda i primanju u depozit novčanih sredstava Fonda i Odlukom Upravnog odbora Fonda o investiranju sredstava Fonda za 2024. godinu, prenijela u oročene depozite kod Centralne banke, tako da stanje navedenih depozitnih sredstava na 31.12.2024 iznosi EUR 165.608.550.

Investiranje sredstava vrši se u skladu sa Politikom investiranja sredstava Fonda (br. 55-2/2022 od 28.02.2022. godine).

U skladu sa navedenom Politikom investiranja, Fond raspoloživa sredstva može da investira u:

- 1) Hartije od vrijednosti koje je emitovala Crna Gora, država članica EU ili njihove centralne banke ili hartije od vrijednosti za koje garantuje Crna Gora ili država članica EU;
- 2) Hartije od vrijednosti koje je emitovala kreditna institucija, finansijska institucija i/ili država koje nijesu navedene u tački 1 ovog stava, a imaju visoke rejtinge koje im je dodijelila međunarodno priznata rejting agencija;
- 3) Depozite položene u centralnim bankama i stranim kreditnim institucijama s visokim rejtingom koji dodjeljuju međunarodno priznate rejting agencije;
- 4) Ostalu imovinu niskog rizika koja podrazumijeva sljedeće kategorije:
 - o koje ulaze u prvu ili drugu kategoriju iz tabele 1 člana 336 Uredbe o kapitalnim zahtjevima EU,
 - o likvidnu imovinu shodno regulativi CBCG, odnosno shodno zahtjevima nadležnog regulatornog tijela EU,
 - o ESG (environmental, social, governance) hartije od vrijednosti koje emituju zemlje OECD-a,
 - o korpu državnih hartija od vrijednosti koje emituju zemlje OECD-a,
 - o dužničke instrumente koje emituje opština, koji imaju značajno visok koeficijent dobiti u odnosu na rizik ili vrlo nizak rizik koji se mjeri metodama procjene rizika.

U 2024. godini investiranjem sredstava, shodno Politici investiranja odnosno Odluci o investiranju za 2024. godinu, Fond je ostvario ukupni finansijski prihod u iznosu od 6.207.702€ koji sačinjavaju: prihod na uložena sredstva u oročene depozite kod Centralne banke u iznosu od 4.770.195€, prihod na uložena sredstva u hartije od vrijednosti koje je emitovala Crna Gora u iznosu od 1.437.506 € (od čega 1.272.405€ od prinosa po osnovu godišnjeg kupona državnih obveznica i 165.101€ od ostvarenih kamata na kupovinu tromjesečnih državnih zapisa sa rokom dospelja glavnice u 2024. godini).

17. AKTIVNA VREMENSKA RAZGRANIČENJA

Aktivna vremenska razgraničenja na dan 31. decembra 2024. godine iznose EUR 0 (31. decembra 2023. godine: iznose EUR 50.000).

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE

Za godinu završenu 31. decembra 2024. godine

Iznosi su iskazani u EUR, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

18. KAPITAL

	31.12.2024.	31.12.2023.
Osnovni kapital	170.130.437	136.188.546
Neraspoređena dobit	37.565.415	33.941.890
Rezerve	9.800	9.800
Ukupno	207.705.652	170.140.236

Fond je osnovan 2003. godine, Zakonom o zaštiti depozita (Sl. List RCG br. 40/2003). Obzirom da je Fond osnovan zakonom, nije uplaćivan osnivački ulog, već ukupan kapital predstavlja akumuliranu dobit za period od osnivanja do 31. decembra 2024. godine.

19. KRATKOROČNE OBAVEZE

Kratkoročne obaveze na dan 31. decembra 2024. i 31. decembra 2023. godine su prikazane u tabeli niže:

	31.12.2024.	31.12.2023.
Obaveze po osnovu isplate garantovanih depozita	6.925.175	7.098.479
Obaveze prema dobavljačima	4.396	1.682
Obaveze za kamate prema EBRD	101.326	100.694
Ostale obaveze iz poslovanja i ostale kratkoročne obaveze	7.280	6.973
Ukupno	7.038.177	7.207.828

Na osnovu odluka Centralne banke CG o uvođenju stečaja u IBM i Atlas Banci (Napomena 14) nastupio je "zaštićeni slučaj". Ukupan iznos garantovanih depozita je iznosio EUR 112.701.633 od čega je deponentima tokom 2024. godine isplaćeno EUR 173.303 (tokom 2023. godine: EUR 234.807). Obaveze u iznosu od EUR 6.925.175 se odnose na garantovane depozite čija isplata nije realizovana do 31. decembra 2024. godine. Obaveze Fonda po ovom pitanju trajaće deset godina nakon nastanka zaštićenog slučaja, u skladu sa Zakonom o obligacionim odnosima, koji je bio relevantan za predmetne zaštićene slučajeve, tj. do 4. januara 2029. godine (IBM) i do 5. aprila 2029. godine (Atlas banka).

20. FINANSIJSKI INSTRUMENTI

20.1. Kategorije finansijskih instrumenata

	31.12.2024.	31.12.2023.
Finansijska sredstva		
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	173.209.242	115.926.856
Kratkoročni finansijski plasmani	23.899.634	19.812.197
Ostali dugoročni finansijski plasmani	14.939.678	38.821.692
Potraživanja	967.671	1.012.365
Ukupno finansijska sredstva	213.016.225	175.573.110
Finansijske obaveze		
Obaveze iz poslovanja	6.925.175	7.098.479
Ostale kratkoročne obaveze	113.002	109.349
Ukupno finansijske obaveze	7.038.177	7.207.828

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE

Za godinu završenu 31. decembra 2024. godine

Iznosi su iskazani u EUR, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

20. FINANSIJSKI INSTRUMENTI (Nastavak)**20.2. Upravljanje finansijskim rizicima**

Fond je u svom redovnom poslovanju u različitom obimu izložen određenim finansijskim rizicima i to:

- *Tržišnim rizicima,*
- *Riziku likvidnosti i*
- *Kreditnom riziku.*

Upravljanje rizicima u Fondu je usmjereno na minimiziranje potencijalnih negativnih uticaja na finansijsko stanje i poslovanje Fonda u situaciji nepredvidivosti finansijskih tržišta. Fond ne koristi derivativne finansijske instrumente u bilo kojoj formi osiguranja protiv gubitaka usled rizika. Postoji formalni okvir za upravljanje finansijskim rizicima koji je uspostavljen u Fondu i koji je u nadležnosti UO Fonda.

20.2.1 Tržišni rizik*Rizik od promjene kursa stranih valuta*

Fond nije izložen riziku od promjene kursa valuta jer obavlja svoje poslovanje u funkcionalnoj valuti okruženja.

Rizik od promjene kamatnih stopa

Poslovanje Fonda praktično nije izloženo riziku novčanog toka, odnosno postoji minimalna izloženost riziku promjene kamatnih tržišnih stopa, jer je Ugovorom o izvršavanju međunarodnih platnih transakcija, zaključenim sa Centralnom bankom CG, definisano da Centralna banka investira sredstva u oročene depozite institucija sa visokim kreditnim rejtingom, a da zauzvrat Fondu plaća prinos koji zavisi od kretanja stope na međubankarskom međunarodnom tržištu. UO Fonda, u skladu sa aktuelnom finansijskom situacijom na svjetskom tržištu, a po obavještenju Centralne banke CG, odlučuje o daljim potezima angažovanja investiranih sredstava.

Po pitanju ulaganja u euroobveznice, rizik od promjene kamatnih stopa (pada cijena euroobveznica) postoji, ali bi bio materijalizovan samo u slučaju da Fond odluči da likvidira taj dio portfolija u cilju isplate garantovanih depozita, što je malo vjerovatno.

Rizik od promjene ostalih cijena

Rizik od promjene ostalih cijena uključuje promjenu cijene kapitala, promjenu cijene roba, rizik od prijevremenog plaćanja i rizik rezidualne vrijednosti. Fond nije značajno izložen ovim vrstama rizika.

20.2.2. Rizik likvidnosti

Rizik likvidnosti je optimizovan, jer su u slučaju potrebe, a u skladu sa Ugovorom o izvršavanju međunarodnih platnih transakcija, zaključenim sa Centralnom bankom CG, sredstva depozita likvidna u svakom trenutku odnosno dostupna na zahtjev Fonda. Zahvaljujući tome, bilo je moguće da se drugi dio sredstava investira u manje likvidne instrumente odnosno instrumente duže ročnosti (državni zapisi, euroobveznice).

UO Fonda je odgovoran za praćenje nivoa kratkoročnog finansiranja i uravnoteženje potreba kratkoročnog i dugoročnog finansiranja u skladu sa definisanim politikama investiranja.

Politika Fonda je, a rukovodeći se principima sigurnosti i likvidnosti, da se sredstva investiraju u državne zapise na rok najviše do tri mjeseca, i u državne obveznice koje se drže do isteka roka dospelja (iskazuju se po knjigovodstvenoj vrijednosti) te se i na taj način rizik likvidnosti ublažava i minimiziraju eventualni gubici.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE

Za godinu završenu 31. decembra 2024. godine

Iznosi su iskazani u EUR, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

20. FINANSIJSKI INSTRUMENTI (Nastavak)

20.2. Upravljanje finansijskim rizicima (Nastavak)

20.2.3. Kreditni rizik

Fond je izložen kreditnom riziku koji se definiše kao rizik da dužnici neće biti u mogućnosti da svoja dugovanja izmire u potpunosti i na vrijeme prema Fondu, što bi za rezultat imalo finansijski gubitak za Fond. Kreditni rizik se prvenstveno vezuje za izloženost Fonda po osnovu gotovine i gotovinskih ekvivalenata, kratkoročnih i dugoročnih finansijskih plasmana.

S obzirom na prirodu sredstava Fonda, kreditni rizik se primarno vezuje za rizik ulaganja u državne dužničke instrumente (državne zapise i euroobveznice), a taj rizik je prilično nizak.

Rukovodstvo Fonda procjenjuje rizike i u slučajevima kada se ocijeni da vrijednost po kojoj se imovina vodi u poslovnim knjigama neće biti realizovana, vrši ispravku vrijednosti.

Rukovodstvo Fonda smatra da iznosi u priloženim finansijskim iskazima odražavaju vrijednost koja je u datim okolnostima najvjerodostojnija i najkorisnija za potrebe izvještavanja.

	31.12.2024.		31.12.2023.	
	Knjigovodstvena vrijednost	Fer Vrijednost	Knjigovodstvena vrijednost	Fer Vrijednost
Finansijska sredstva				
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	173.209.242	173.209.242	115.926.856	115.926.856
Kratkoročni finansijski plasmani	23.899.634	23.899.634	19.812.197	19.812.197
Ostali dugoročni finansijski plasmani	14.939.678	14.939.678	38.821.692	38.821.692
Potraživanja	967.671	967.671	1.012.365	1.012.365
Ukupno finansijska sredstva	213.016.225	213.016.225	175.573.110	175.573.110
Finansijske obaveze				
Obaveze iz poslovanja	6.925.175	6.925.175	7.098.479	7.098.479
Ostale kratkoročne obaveze i PVR	113.002	113.002	109.349	109.349
Ukupno finansijske obaveze	7.038.177	7.038.177	7.207.828	7.207.828

21. SUDSKI SPOROVI

Na dan 31. decembra 2024. godine protiv Fonda se ne vode sudski sporovi.

Takođe, na dan 31. decembra 2024. godine po tužbi Fonda vodi se jedan sudski protiv jedne od banaka - isplatioca koji se odnosi na reklamacije po osnovu isplate garantovanih depozita ukupne vrijednosti EUR 100.000.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE

Za godinu završenu 31. decembra 2024. godine

Iznosi su iskazani u EUR, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

22. DOGAĐAJI NAKON DATUMA BILANSA

Nakon datuma izvještajnog perioda nije bilo događaja koji bi zahtijevali korekcije ili objelodanjivanje u finansijskim izvještajima Fonda za period od 1. januara do 31. decembra 2024. godine.

U 2025. godini Fond je nastavio sa isplatom garantovanih depozita deponentima banaka u stečaju. Do 28. februara 2025. godine isplaćeno je EUR 11.431 po osnovu garantovanih depozita za Atlas banku u stečaju, dok je kod IBM banke nije bilo isplata.

Naplata potraživanja Fonda iz stečajne mase do 28.02.2025. godini ostvarena je u iznosu od 100.000 € (za IBM Banku u stečaju) što čini 3,03% od planiranog iznosa (EUR 3.300.000), tako da je povrat sredstava na ukupnom nivou iznosio EUR 85.263.240, odnosno 75,62% (IBM 90,53% i Atlas banka 71,97%).
Obračunata je i naplaćena prva rata redovne premije u iznosu od EUR 7.470.000.

Ukupna sredstva na dan 28.02.2025. godine iznose EUR 221.328.071 od čega EUR 165.608.550 u oročenim depozitima, EUR 39.000.000 u obveznicama CG (u MNE 2025 – EUR 23.880.000 i MNE 2027 – EUR 15.120.000), EUR 14.962.788 na žiro računu, EUR 364.537 u avansima bankama za isplatu garantovanih depozita, EUR 779.264 za potraživanja za kamate na obveznice i EUR 612.857 za ostala potraživanja.

FOND ZA ZAŠTITU DEPOZITA
Podgorica

Adresa:
Miljana Vukova b.b.
81000 Podgorica

Tel.: 020 210 466
Fax.: 020 210 465

e-mail: fzd@fzdcg.org

www.fzdcg.org

